

70. koncertní sezóna
2023/2024

janáčkova
filharmonie
ostrava

70. koncertní sezóna 2023/2024

Obsah	3	Úvodní slovo ředitele Jana Žemly
	4	Úvodní slova primátora Tomáše Macury
	7	Rozhovor s Petrou Javůrkovou a Ditou Pepe
	11	Šéfdirigent a hudební ředitel Vassily Sinaisky
	13	Asistent šéfdirigenta Maroš Potokár
	15	Historie JFO
	18	Kalendář koncertů
Programová nabídka	26	Symfonický cyklus A
	34	Symfonický cyklus B
	42	Cyklus C – Co máme rádi
	48	Cyklus D – Dětem / Tuze slavnostní sezóna
	54	Cyklus E – Elán mladých
	60	Cyklus G – Gong
	66	Cyklus K – Komorní
	72	Cyklus R – Recitály
	78	Mimořádné symfonické koncerty M
	83	Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024
	84	Cyklus O – Opavské koncerty
	93	Tuzemské a zahraniční koncerty a festivaly
	96	Prodej a ceny vstupného
Nabídka dalších aktivit	101	Pro školy
	103	Pro dospělé
	104	Pro budoucí profesionály
	105	Nahrávání CD
	106	Členové orchestru
	111	Profil orchestru
	112	Kontakty
Příběhy a rozhovory	113	Oslava žen/y
	115	Janáček a ženy
	121	Vendula a Vojtěch Zajícovi
	127	Tamara Sinaisky
	131	Alena Hron (Jelínková)
	137	Markéta Matulová
	143	Libuše Vondráčková
	149	Hana Petříková
	155	Tereza Nagy Štolbová

**Vážení příznivci Janáčkovy
filharmonie Ostrava, milí posluchači,**

je mi nesmírnou ctí a potěšením uvést vás do naší jubilejní 70. koncertní sezóny. Za sedmdesát let své existence si náš orchestr prošel různými peripetemi. I v posledních letech ovlivnila jeho chod řada mimořádných událostí – pandemie, válka, ekonomická krize, opuštění zázemí dosavadního působiště Domu kultury města Ostravy. A nyní stojíme na prahu další dekády. S orchestrem v nejlepší umělecké formě, s dramaturgií, která bez obav snese mezinárodní srovnání, s reálnou vizí nového koncertního sálu, která završí téměř sto let pokusů o realizaci podobného záměru.

Děkuji orchestru i vám, posluchačům, za to, s jakou trpělivostí a ochotou navštěvujete naše „provizorium Vesmír“. Děkuji za trvalou a vydatnou přízeň, bez níž by naše činnost neměla smysl. Jsem si jist, že publikace, kterou držíte právě v rukou, je alespoň symbolickou

odměnou. Dávno totiž překračuje hranice pouhé programové nabídky. Letos je navíc osobní pozvánkou k oslavám, u kterých nesmíte chybět.

Připravili jsme sezónu, která se bude vymykat. Ve všech našich koncertních cyklech uslyšíte světové umělce, zažijete dirigentské debuty, stanete se součástí světových i českých premiér. Budete moci v ještě větší míře navštěvovat interaktivní workshopy, účastnit se edukačních aktivit a přednášek zaměřených na všechny generace. Milovníci populární hudby si přijdou na své ve filharmonickém cyklu koncertů v multifunkční aule Gong.

A aby těch oslav nebylo málo, připomeneme si i dvousté výročí narození Bedřicha Smetany v podobě koncertního provedení jeho opery Libuše.

Budme společně u toho! Těším se na další pravidelná setkávání s vámi. Nacházíme se totiž ve výjimečné 70. koncertní sezóně Janáčkovy filharmonie Ostrava!

Jan Žemla, ředitel JFO

A handwritten signature in purple ink, which appears to be 'Jan Žemla', is written in the bottom right corner of the page.

... aneb příběh o podpoře Janáčkovy filharmonie Ostrava a o vzniku ambiciózního projektu koncertního sálu. Následující výňatky z jeho úvodních slov minulých let, kdy již město vedl Tomáš Macura, uzavírá jeho aktuální osobní vzkaz. Patří vám – posluchačům, orchestru i Ostravanům.

62. sezóna / 2015

„Janáčkovy filharmonie Ostrava je ne nadarmo považována za jeden z pilířů ostravské kultury, město už proslavila a reprezentovala mnohokrát doma i v zahraničí.“

63. sezóna / 2016

„Jménem města Ostravy mohu slíbit naši stálou podporu a ochotu pomáhat při naplňování uměleckých předsevzetí a cílů orchestru.“

64. sezóna / 2017

„Věřím, že s potěšením přijmete záměr vedení města v horizontu několika měsíců vyhlásit architektonickou soutěž na kompletní rekonstrukci a modernizaci Domu kultury města Ostravy, jejíž součástí bude i přístavba dlouho očekávané nové koncertní haly. Bude tím učiněn první důležitý krok k tomu, aby se Janáčkovy filharmonie a všichni příznivci kvalitní hudby konečně dočkali architektonicky, akusticky i funkčně odpovídajícího zázemí.“

66. sezóna / 2019

„Jistě všechny příznivce vážné hudby těší záměr výstavby nové koncertní haly za Domem kultury města Ostravy. Máme ambice, aby po architektonické i akustické stránce patřila mezi nejlepší nejen v České republice, ale i v celé střední Evropě. Věřím, že tento záměr potvrdí architektonická soutěž. Naše koncertní hala bude impulsem pro rozvoj kultury a vzdělanosti v Ostravě a zároveň magnetem pro rozvoj turistického ruchu. Janáčkovy filharmonie a všichni příznivci kvalitní hudby si takový špičkový kulturní stánek zaslouží. Město Ostrava vytvořilo pro výstavbu haly speciální fond, ve kterém

strádá potřebné finance. Příprava její výstavby se tak stává skutečností.“

67. sezóna / 2020

„Rád informuji, že přípravy nového koncertního sálu jsou v plném proudu. Specialisté architektonických studií Steven Holl Architects a Architecture Acts ve spolupráci s našimi odborníky pilně pracují na projektové dokumentaci stavby, která by měla být v nejbližších letech zahájena. Jsem přesvědčen, že ostravský sál bude po architektonické i akustické stránce patřit k nejlepším v Evropě.“

68. sezóna / 2021

„Těším se na setkání s vámi v sále. V tom stávajícím i v tom novém, na kterém se intenzivně pracuje v newyorském studiu Stevena Holla, pražské kanceláři Architecture Acts i v Ostravě.“

69. sezóna / 2022

„Janáčkově filharmonii i jejím posluchačům přeji, aby byli trpěliví a odolní vůči diskomfortu, kterým budou muset projít po dobu rekonstrukce Domu kultury města Ostravy a přístavby nového koncertního sálu.“

70. sezóna / duben 2023

„V realizaci projektu koncertního sálu jsme za poslední roky ušli velký kus cesty a s nedávno získaným stavebním povolením a s příslibem financování ze státního rozpočtu i zdrojů Evropské unie, jsme již jen krok od zahájení stavby. Směle naplňujeme ambice být architektonicky i akusticky jedineční. Potvrzuje to architektonická obec, jež zařadila ostravský sál mezi deset neočekávanějších staveb světa, nebo realizovaná akustická měření odborníků z japonské společnosti Nagata Acoustics. Ostrava koncepčně řeší proměnu celé lokality v okolí domu kultury a budoucího sálu. Koncertní sál sice ještě nestojí, ale jako by již stál. Stává se symbolem Ostravy a ta se právě díky takovým projektům propisuje na mapu Evropy jako sebevědomé a kulturní město. Děkuji všem, kteří realizaci koncertního sálu podporují a stojí za ním i v situacích, které jeho potřebnost zpochybňují. Děkuji Janáčkově filharmonii za sedmdesát let strávených v provizoriu a přeji jí k jejímu jubileu adekvátní sál. Zaslouží si ho spolu s ní celá Ostrava!“

Tvůrčí tým katalogu jubilejní 70. sezóny v Památníku Leoše Janáčka v Hukvaldech – zleva: Petra JAVŮRKOVÁ, Petr HRUBEŠ, Dita PEPE, Štěpán MALOVEC, Ondřej PETERKA, Jana PONCAROVÁ.

Oslavujeme!

Než začneme s rozhovorem, Petra Javůrková, vedoucí marketingu a obchodu JFO, nám ve své kanceláři v provizorních prostorách JFO, vzdálených od domu kultury jen kousek přes park, nabízí misku s čokoládami, zatímco na jejím pracovním stole neustále zvoní telefon. Fotografka Dita Pepe, která v těchto dnech chystá další z mnoha svých výstav – tentokrát v Lucembursku, příběhne o pět minut později, vlaje za ní krásný modrý kabát a už ode dveří vypráví, jak pořizovala dárek k narozeninám pro mladší dceru Elu. Potom se nadechneme a já zapínám diktafon...

Ať už sedíme nad katalogem, nebo jdeme na Lysou horu a cestou probíráme život či další společnou práci, připadá mi, že to mezi námi – vámi – souzní i jiskří. Byla to pracovní láska na první pohled?

•Petra: Dita je pro mě od prvního momentu umělkyně. Poznala jsem ji, když vystavovala své Autoportréty před téměř deseti lety. Zanechaly ve mně hluboký dojem. Když jsme pak v JFO přemýšleli, jak posunout naši vizuální identitu a pokusit se přiblížit lidem, byla mi doporučena právě Dita. Tak jsem jí zavolala.

Dito, pamatuješ si na ten telefonát?

•Dita: Samozřejmě. Měla jsem radost, ale právě jsem začínala s doktorátem a nevěděla jsem, jak se mi podaří vše skloubit. Když jsem pochopila, že půjde o otevřenou spolupráci založenou na komunikaci, že bude

prostor pro kreativitu a že můžu otevřít i téma Hranice lásky, což je téma mé disertace, přestala jsem váhat.

Jak souvisí Hranice lásky s hudbou?

•Dita: Láska k hudbě je jedna z možností lásky. Při tvorbě katalogu, při focení, při rozhovorech se hudebníky ptáme, jak vzniká láska k hudbě a jak ji podporovat. Současně pracujeme s fotkami z dětství hudebníků, dirigentů a dalších lidí spojených s JFO, abychom odkryli pozadí jejich příběhů.

Když jsem poprvé vzala do ruky katalog, ještě před zahájením naší spolupráce na textech, řekla jsem si, že má přesah. Přesvědčilo mě to, že s vámi chci dělat. Jak vybíráte témata k jednotlivým sezónám?

•Petra: Nejprve vykristalizoval celkový koncept, kterého se držíme. Již na počátku spolupráce s Ditou před více než pěti lety jsme pracovaly s tím, že k sedmdesátému výročí JFO budeme chtít vydat knihu, ve které chceme JFO ukázat prostřednictvím lidí, kteří ji tvoří nebo tvořili, a v tomto duchu jsme nastavili i koncept našich katalogů. Témata pro jednotlivé sezóny pak vycházejí ze společných týmových diskusí. V minulých letech jsme se tak dotkli témat jako láska nebo třeba odolnost.

Jsem spíš stydlivá, ale s vámi mám od začátku pocit bezpečí a nebojím se vyslovit nahlas své nápady. Je tu hezká atmosféra.

•Petra: Myslím, že důležitá je právě naše otevřenost, pak tolerance a přirozená tendence nenásilně rozmělnovat bariéry. Vždycky o nápadech diskutujeme, nikdy je automaticky nesmeteme ze stolu.

•Dita: Na začátku mi hodně pomohlo, že Petka za mnou stála. Když jsme představili první katalog, byl úplně jiný, jak vizuálně, tak obsahově. Vezmi si jen tu vazbu... Takže jsme museli ustát různé reakce, třeba že katalog není dokončený. Přitom když něco dělám, přeji si, aby byli spokojeni všichni. Překračovali jsme hranici mezi vizuálním a hudebním světem. Pro mě osobně je to obohacující, mnohé se při práci učím a dozvídám. Když fotím hudebníky, uvědomuji si, že se hudbě naplno věnují od dětství, hodně umění obětovali. Do jisté míry v tom hledám klíč pro svůj život.

•Petra: Už v prvním katalogu jsme zapojili členy orchestru a další spolupracovníky filharmonie a představili jsme jim celý záměr. Vytvořili jsme pak tradici, že než jde katalog „ven“, představujeme ho orchestru i dalším zájemcům, aby věděli, jak a proč jsme ho uchopili, jaké téma jsme vybrali...

Jen je škoda, že se na stránky nikdy nepodaří přenést všechny emoce, zážitky, smích i slzy, které vznik katalogu, potažmo knihy provázejí. I když se o to snažíme. Na co rády vzpomínáte? Ptám se teď na veselé historky z natáčení.

•Dita: Na vtipnou historku si asi nevzpomenu, ale na mysl mi vytanul bod zlomu, kdy jsem si říkala, že to půjde, že můžeme spolupracovat a rozvíjet náš koncept. Fotili jsme kontrabasistu JFO Jiřího Dokoupila a jeli jsme za ním do bytu jeho rodičů, kde jako kluk cvičil. Vycházeli jsme z jeho dětské fotky – stojí na ní před sektorovou skříní a hraje, na tváři se mu zračí snaha... Focení se zúčastnil i tatínek, který snímek kdysi pořídil. Vše umocňoval malý prostor bytu, bylo to emocionální a krásné.

•Petra: Emočně nejsilnější moment jsem prožila při rozhovoru s Vládou

Klímou, dlouholetým hráčem na bicí nástroje a dnes archivářem a pro mě také duší JFO, který k nám nastoupil v roce 1959. Vyprávěl v něm, jak si tajně chodí fotit bagry, které provádějí průzkumné vrtý pro stavbu koncertního sálu, a že jeho největším snem je dožít se zahajovacího koncertu v novém koncertním sále se světovou akustikou.

Na začátku jste byly vy dvě a vaše myšlenka. Teď existuje celý tým, který katalog, respektive knihu tvoří. Třeba Štěpán Malovec dělá grafiku, Ondra Peterka zase zajišťuje produkci, má všechno pod kontrolou a tvoří přehledné excelové tabulky, abychom se z toho nezláznili.

•Dita: To je obrovská pomoc!
 Petra: Máš pravdu, tým se vyvíjel. První katalog vznikl trochu na koleně, za asistence Ditina manžela Petra Hrubeše, jenž s námi spolupracuje dosud.
 •Dita: A nesmíme zapomenout ani na Tiskárnu Helbich, která je zárukou, že katalog i kniha budou dobře vytištěny, a která nám vychází vstříc, když přijdeme s jakýmkoli nápadem, třeba aby kniha k narozeninám JFO hrála. Skvěle se spolupracuje také s muzikologem Jiřím Zahrádkou, který nám přináší plno inspirace spojené s Leošem Janáčkem.

Je to krásná práce. A víte, že tento rozhovor bude už v pátém katalogu?

•Dita: Strašně to letí.

Letošní téma je hezké, milé, rodinné. Představte ho.

•Dita: Letos oslavujeme sedmdesát let existence Janáčkovy filharmonie. Oslavit můžeme životní jubileum, ale i naše silné stránky. Hned jsem si vzpomněla na rozhovor s Terezou Nagy Štolbovou, který jsme pro katalog přichystali a který ji ukazuje jako matku, která pro své dítě dokázala mnohé.

•Petra: Rozhovor s Terezou je silný. Skvělé věci říká i Markéta Matulová, která miluje rodinné oslavy, protože je vnímá hlavně jako příležitost potkat se s blízkými lidmi. Dost mě zasáhl i rozhovor s maminkou Lukáše Vondráčka, již jsme fotili v zimě při otužování v ledové vodě, a ona nám pak vyprávěla o euforii, kterou zažívá.

Oslava bude i leitmotivem knihy, kterou už v podstatě pět let chystáte k sedmdesátinám JFO.

•Dita: Knihu připravujeme jako dárek pro všechny, kdo mají filharmonii rádi. Bude poskládána jako dárkový koš, plná příběhů a fotografií.
 •Petra: Kniha by měla čtenářům ukázat lidi okolo JFO v osobnější rovině. Bude plná rozhovorů s našimi stávajícími hráči, posluchači a řadou osobností, které jsou s námi spjaty. Během příprav jsme měli možnost nahlédnout do desítek fotografických alb i archivu Leoše Janáčka v Brně. Díky těmto materiálům se třeba společně podíváme na rodinné oslavy.

Holky, co vy a rodinné oslavy?

•Dita: Vždycky jsem trochu nervózní, hlavně když oslavu organizuji, mám starost o to, aby všichni měli co jíst a pít, měli kde sedět... Čím déle oslava trvá, tím víc se zklidňuji a uvolňuji.

Ačkoli nikdy nepiješ alkohol... A ty, Petko?

•Petra: Pokud jsem hostitelka, oslavu si moc neužiji. Navíc mám trošku blok způsobený rodinnými sešlostmi v dětství, nikdy mi nepřipadaly spon-tánní, spíš takové stroužené. Takže vidět, že oslavy mohou být krásné, je pro mě svým způsobem terapie.

Ohledně rodinných oslav mám podobnou zkušenost. Snad všichni si vždycky přáli, aby už bylo po všem,

snědl se dort a šlo se domů. Tak si je teď, když chystáme knihu plnou radosti, tak trochu léčím. Co přejete JFO k sedmdesátinám?

•Dita: Hlavně tu novou halu.

•Petra: Řekni sál.

(smích)

•Dita: Tak hlavně ten sál. Já si na to dávám pozor, a stejně se spletu. Ano, není to sportovní hala, je to hudební sál.

Až sál bude hotový, jak by měl vypadat první koncert?

•Petra: Program by měl být složený z více částí a rozhodně by měl zaznít Janáček jako odkaz na naši tradici a minulost – osobně mám moc ráda Sinfoniettu. Z rozhovoru se Stevenem Hollem pak vím, že se osobně zná se slavným soudobým skladatelem Arvo Pärttem. Bylo by skvělé, kdyby právě on nám složil skladbu přímo pro tuto příležitost. A jako speciální host by mohl přijet Yo-Yo Ma, americký violoncellista, virtuos a orchestrální hudební skladatel, držitel téměř dvou desítek cen Grammy, kterého si kdysi pozval na svatbu Steve Jobs. V den svatby byl na turné, zastavil se u něj pár let poté. Sedl si do obýváku a zahrál mu Bacha.

•Dita: To by bylo hezké. Otevírají se nám úplně nové možnosti.
 Petra: Dovedu si představit, že bychom to celé pojali jako oslavu ostravské kultury minimálně evropských rozměrů.

Povídání s Ditou a Petrou vedla spisovatelka a novinářka Jana Poncarová, která se ve své tvorbě inspirová skutečnými událostmi a opírá se o rešerše a rozhovory s pamětníky. Napsala dosud sedm knih a prodalo se jich desítky tisíc. Jana vedla také ostatní rozhovory pro katalog, který právě otevíráte.

Vassily SINAISKY

Vassily Sinaisky působí na pozici šéfdirigenta a uměleckého ředitele Janáčkovy filharmonie od sezóny 2020/2021. Od té doby s orchestrem odehrál přes desítku programů. Mezi dosavadní vrcholy spolupráce uvedme novoroční koncert 2022 ve vídeňském stylu, který byl přenášen živě na ČT art a sledovalo jej 75 tisíc diváků nebo novoroční koncert z ledna 2023 v Gongu, kdy na programu byla kantáta Carmina Burana. V březnu 2023 vystoupil s JFO v téměř vyprodaném sídle Národního symfonického orchestru Polského rozhlasu v Katovicích, zazněla Sukova Pohádka a Mahlerova První symfonie „Titan“. Sinaisky své působení v roli šéfdirigenta JFO zakončí jubilejní 70. koncertní sezónou ostravského orchestru.

„Janáčkova filharmonie pod taktovkou šéfdirigenta Sinaiského zahrála znamenitě. Nelze snad vyzdvihnout konkrétního člověka, protože synergie celého orchestru tentokrát fungovala bezvadně. Ruský šéfdirigent diriguje poměrně osobitým způsobem. Nehledí na bezpodmínečné taktování a udávání tempa a nástupů, ale spíše na celkové vyznění. Za touto benevolencí se zřejmě skrývá dril na zkouškách a poctivá příprava, protože sehranost a jistota filharmoniků ve všech sólech, změnách a odchylkách od přirozeného metra byly prostě vynikající. Tolik tempových agogických změn jsem v Carmině snad ještě neslyšel. Rytmus v pojetí Sinaiského byl neustále významným činitelem dramatické osy vyprávění,“ napsal ve své recenzi novoročního koncertu JFO Milan Bátor.

Vassily Sinaisky se narodil v roce 1947 ve městě Inta v republice Komi v Rusku. Od mládí se profiloval jako pianista a dirigent, dnes je uznáván jako jeden z nejvýznamnějších ruských dirigentů. Dlouhodobě žije v Amsterdamu. Proslul interpretacemi zejména ruského, německého a anglického repertoáru. Mezi lety 2010 a 2013 byl šéfdirigentem a hudebním ředitelem Velkého divadla v Moskvě. V letech 1996 až 2012 zastával pozici hlavního hostujícího dirigenta u BBC Philharmonic Orchestra. Dnes je zde emeritním dirigentem – stejně jako v Symfonickém orchestru Malmö. Řídil symfonické orchestry v Londýně, Vídni, Berlíně, Houstonu, São Paulu, Soulu či v Petrohradu. Vystupoval po celém světě.

Šéfdirigent JFO Vassily SINAISKY s manželkou Tamarou
v Dolní oblasti Vítkovice v Ostravě

Maroš POTOKÁR

V zahraničí je asistent šéfdirigenta běžnou součástí orchestru, v České republice se s touto pozicí zatím setkáváme spíše ojediněle. V JFO ji od roku 2021 zastává Maroš Potokár, který přirozeně propojuje orchestr s dirigentem. Připravuje orchestr na dirigentův příchod, ulehčuje komunikaci členů orchestru s dirigentem a má na starost i řadu dalších důležitých úkolů. V uplynulé sezoně jste jej měli možnost potkat v roli dirigenta jednoho z moderovaných koncertů našeho cyklu C. Spolu s herečkou Markétou Matulovou našim posluchačům pomáhal překonávat nejrůznější obavy a předsudky spojené s koncerty klasické hudby. Na tuto spolupráci navazujeme v letošní sezoně, kdy nás oba společně provedou všemi čtyřmi koncerty tohoto cyklu.

Maroš Potokár se narodil v roce 1982 na Slovensku a vystudoval hru na housle a dirigování na konzervatoři v Košicích. Studoval také na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě a na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. Kromě toho absolvoval masterclass u renomovaného dirigenta Zsolta Nagye, profesora Národní konzervatoře hudby a tance v Paříži.

Jako dirigent vystupoval s různými orchestry, například s Pražskou komorní filharmonií, dále s filharmonii v Brně, ve Zlíně nebo v Olomouci, Janáčkovou filharmonií Ostrava, také v domovských Košicích nebo se Státním komorním orchestrem Žilina. Od roku 2013 se postupně podílel i na řadě operních a baletních inscenací ve Státním divadle Košice, Slovenském národním divadle v Bratislavě nebo v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě. Jako houslista se už během studií stal v roce 2007 koncertním mistrem Státní filharmonie Košice a dodnes v ní pravidelně působí i jako sólista.

Maroši, můžeme říct, že jste se nově stal průvodcem začínajících posluchačů klasické hudby. Pro ty je určen cyklus moderovaných koncertů C. Co vás k této roli zlákalo?

Myslím, že cyklus C je skvělým projektem, který funguje jako pomyslný most mezi dětskými koncerty a hlavními symfonickými cykly. Posluchači tu mohou odlehčenou formou poznávat svět klasické hudby. Baví mě, že mám možnost podílet se na dramaturgii

jednotlivých koncertů a že spolu s vynikající Markétou Matulovou můžeme publiku přiblížovat nejrůznější zajímavosti a podrobnosti ze světa hudby. Pečlivý výběr dramaturgie, stejně jako samotné spolumoderování koncertů je pro mě současně velkou výzvou.

Jakým způsobem pomáháte novým posluchačům, aby si prostřednictvím moderovaných koncertů vybuodovali vztah ke klasické hudbě?

Moderované koncerty přinesou široký záběr skladeb napříč různými obdobími, kompozičními styly, náladami a emocemi. Věřím, že v takové nabídce si každý najde něco, co ho osloví. Posluchače, kterému je klasická hudba zatím cizí, často nejprve zaujme nějaká konkrétní skladba a zvědavost ho pak přivede k poslechu mnoha dalších.

Jak se vám spolupracuje s Markétou Matulovou a na co se v rámci spolumoderování koncertů cyklu C těšíte?

S Markétou jsme si velmi dobře sedli. Baví mě její humor a vzájemná komunikace je podle mě i vtipnou interakcí našich různorodých povah. Díky Markétě a jejím hereckým kvalitám se v roli spolukomentátora cítím příjemněji a lépe zvládám vystoupení ze své komfortní zóny. Těším se na její energii, na její práci s publikem a nenucený humor, který vnáší do každé situace.

Orchestr Janáčkovy filharmonie letos oslaví sedmdesát let od svého založení. Co byste mu k jeho narozeninám popřál?

S Janáčkovou filharmonií spolupracuji intenzivně už dvě sezóny. Spolu s ní teď prožívám i cestu za novým koncertním sálem, na které musí celý tým JFO překonávat řadu překážek. Od stěhování z prostor Domu kultury města Ostravy do kina Vesmír přes zkoušky na výstavišti Černá louka a koncerty v improvizovaných prostorách multifunkční haly Gong až po přesun administrativních prostor do úplně jiné části města, než kde funguje orchestr. V první řadě tedy Janáčkově filharmonii přeji úspěšné dokončení nádherného a mimořádného projektu nového koncertního sálu. Dále jí přeji, aby se i nadále těšila velké přízni publika a realizovala mnoho krásných projektů s vynikajícími dirigenty a sólisty na prestižních domácích i zahraničních pódii.

Pohled do historie JFO

Janáčkova filharmonie Ostrava v této sezóně oslaví sedmdesát let od svého založení. V následujícím přehledu se seznámíte s milníky vývoje od prvních počátků. Podrobněji se historii orchestru věnujeme také v publikaci Nehrajeme krátce, hrajeme už 60 let, která je k zakoupení v našem prodejním místě – Janáček pointu. Osobní vzpomínky sahající téměř až do doby vzniku orchestru pak naleznete v chystané knize k významnému jubileu našeho orchestru, která vyjde na podzim roku 2023. V přehledu jsme se zaměřili více na zlomové události poslední dekády.

1953

Krajský národní výbor odsouhlasuje materiál k založení Ostravského symfonického orchestru, jehož základem se stává šestatřicetiletý rozhlasový orchestr vedený Jaroslavem Gotthardem.

1. ledna 1954

V Ostravě je založen Ostravský symfonický orchestr.

11. leden 1954

Nový symfonický orchestr se představuje na prvním koncertě – na programu je Janáčkova Sinfonietta a díla dalších českých autorů pod taktovkou Břetislava Bakaly.

Karel Kaderka

ilustrace © Karel Kotrba

3. května 1954

První koncert Ostravského symfonického orchestru v Divadle Zdeňka Nejedlého (dnes Divadlo Antonína Dvořáka). Na programu je Smetanova předehra k Libuši, Janáčkův Taras Bulba a Dvořákova Symfonie č. 9 e moll „Z Nového světa“. Orchestr řídí jeho umělecký šéf Otakar Pařík. V počátku činnosti orchestru mají své pevné místo i zájezdové koncerty v Karvině, Opavě a dalších městech tehdejšího Ostravského kraje. V únoru 1955 Pařík umírá a místo něj nastupuje Jiří Waldhans.

1958

Ostravský symfonický orchestr poprvé hostuje v zahraničí na koncertech v polské Bytomi a Katovicích.

1961

Koncerty Ostravského orchestru jsou přemístěny z Divadla Zdeňka Nejedlého a haly Tatran do víceúčelového společenského sálu nově otevřeného Domu kultury pracujících Ostravy.

1962

Orchestr vystupuje na hudebním festivalu Pražské jaro a řadí se mezi nejúspěšnější československá hudební tělesa. Na programu je Symfonie č. 4 op. 54 „Le Poème de l'extase“ („Poéma extáze“) Alexandra Nikolajeviče Skrjabin. Díky skvělému vystoupení na Pražském jaru se následně v listopadu 1963 uskuteční turné do Německa, což je pro orchestr první zájezd na Západ. Šéfdirigent Václav Jiráček s orchestrem uvádí v Ostravě kompletní symfonické dílo Josefa Suka.

1968

Na pozici šéfdirigenta nastupuje Dr. Otakar Trhlík, v orchestru v této roli působí následujících 18 let.

1971

Rada Národního výboru města Ostravy rozhoduje o přejmenování orchestru na Janáčkovu filharmonii Ostrava (JFO).

1989

Necelý týden po studentské demonstraci na pražské Národní třídě se v ostravském Domě kultury Vítkovic koná abonentní koncert JFO. Před jeho zahájením přečte koncertní mistr violoncell Jiří Hanousek prohlášení orchestru České filharmonie k událostem 17. listopadu na podporu demonstrantů v Praze. Dodává, že se s ním orchestr zcela ztotožňuje, ale pod existenční hrozbou se koncert musí uskutečnit. Obecenstvo reaguje povstáním, potleskem a filharmonii podpoří nečekaným gestem: poklidně odchází ze sálu. A tak se koncert uskuteční bez posluchačů.

1991

Šéfdirigentem se stává Američan Dennis Burkh, který program obohacuje o zahraniční sólisty. Je prvním zahraničním dirigentem,

kterému se dostalo u ostravských filharmoniků významného postavení uměleckého šéfa. Do práce orchestru přináší některé inspirativní prvky, je iniciátorem a do značné míry i organizátorem historicky prvních zájezdů orchestru do Spojených států a Jižní Koreje. Na programy svých ostravských abonentních koncertů rád zařazuje méně frekventované skladby a jeho interpretace děl Dmitrije Šostakoviče, Gustava Mahlera (poprvé uvedl v Ostravě s JFO Mahlerovu 6. symfonii a moll „Tragickou“) a některých dalších autorů především první poloviny 20. století patří k výrazným uměleckým počínům.

1992

Petr Vronský, s nímž orchestr již dlouhodobě spolupracuje, se stává šéfdirigentem. Následně s ním absoluuje všechny zájezdy do Japonska.

1996

Filharmonie získává dosud nejmladšího šéfdirigenta, pětadvacetiletého Rakušana Christiana Arminga. Ten přes své mládí dokáže v Ostravě zúročit nesporný talent, osobní šarm a předchozí zkušenosti z Bostonského symfonického orchestru. Arming věnuje velkou pozornost technické kvalitě hry, vyrovnanému, plnému a měkkému zvuku a především stylovému provedení uváděných skladeb.

1998

Podle návrhu architekta Evžena Kuby dochází k akustickým úpravám v estrádním (dnes společenském) sálu Domu kultury města Ostravy. Cílem úprav je zlepšit akustické parametry prostoru a instalovat do něj varhany převezené z pražského Paláce kultury. Konečný výsledek však příliš nenaplní očekávání.

2005

Počínaje sezónou 2005/2006 je šéfdirigentem jmenován Američan ukrajinského původu Theodore Kuchar. Společně s orchestrem absolvuje řadu zahraničních zájezdů, mimo jiné do Austrálie.

2013

Janáčkova filharmonie vstupuje do 60. koncertní sezóny s novým vizuálním stylem, jinou strukturou koncertních cyklů, s cykly novými, světovými dirigenty a sólisty zvučných jmen i s novými koncertními prostorami v multifunkční hale Gong.

2014

Ředitel JFO Jan Žemla představuje Ostravě nového šéfdirigenta a uměleckého ředitele Heiko Mathiase Förstera. Tento německý dirigent úročí bohaté zkušenosti z vedoucích pozic u Mnichovských symfoniků a Nové filharmonie Vestfálsko. Svým systematickým přístupem přináší orchestru určitou interpretační stabilitu a pomáhá JFO rovněž v rozvoji mezinárodních kontaktů.

2016

Město Ostrava obnovuje diskuse o záměru vybudovat koncertní sál. V roce 2018 je podepsáno Memorandum o spolupráci při přípravě a realizaci projektu Výstavba nového koncertního sálu jako přístavba objektu Domu kultury města Ostravy mezi statutárním městem Ostrava, Moravskoslezským krajem a Ministerstvem kultury ČR. V srpnu roku 2018 Magistrát města Ostravy vypisuje mezinárodní architektonickou soutěž. Té se účastní 34 architektonických studií. Vítězem se o rok později stává tým architektů ze studií Steven Holl Architects z New Yorku v čele se Stevenem Hollem a Architecture Acts z Prahy pod vedením Martina Kropáče.

2019

Janáčkova filharmonie Ostrava otevírá Mezinárodní orchestrální akademii, jejímž posláním je zprostředkovat talentovaným studentům a absolventům hudebních akademií z celého světa hráčskou praxi a cenné dovednosti orchestrální hry v jednom z nejlepších českých orchestrů. V prvním ročníku JFO posiluje šest mladých hudebníků z Polska, Litvy, Hongkongu a Kanady.

2020

V září 2020 se šéfdirigentem stává Vassily Sinaisky, který proslul interpretací zejména ruského, německého a anglického repertoáru. Janáčkovu filharmonii poprvé řídil v prosinci 2018. Jeho jméno ve spojení s JFO posouvá mezinárodní renomé ostravské filharmonie, zároveň nadále roste umělecká i interpretační úroveň orchestru do evropských rozměrů.

srpen 2022

V létě opouští JFO Dům kultury města Ostravy, se kterým je spjata více než 60 let. A to kvůli zahájení rekonstrukce budovy a následné přístavby nového koncertního sálu. Orchestr nachází prozatímní působiště v bývalém kině Vesmír, které prošlo akustickou úpravou. Nedostatečná velikost pódia se odráží v dramaturgii, ve které nemohou být zastoupeny větší symfonické skladby. Vytížení orchestru však nadále roste. Do dramaturgie se dostávají kusy hrané v menším obsazení, větší prostor se dává edukačním projektům a orchestr častěji koncertuje mimo Ostravu.

březen – duben 2023

JFO ve Vesmíru vyprodává všechny koncerty cyklů A a B a téměř všechny další jarní koncerty. Projekt koncertního sálu a rekonstrukce domu kultury získává stavební povolení.

Kalendář koncertů

O1

1. abonentní koncert

24. 5. 2023 / 19 h
kostel sv. Václava, Opava
→ E. Benzecry: Obertura Tanguera
→ Á. Piazzolla: Čtvero ročních
dob v Buenos Aires
→ F. Poulenc: Sinfonietta
Leticia Moreno – housle
Simone Menezes – dirigentka

O2

2. abonentní koncert

9. 7. 2023 / 19 h
kostel sv. Václava, Opava
→ S. Rachmaninov:
Klavierní koncert č. 3
→ S. Rachmaninov:
Symfonie d moll
→ F. Schubert: Symfonie č. 8
„Nedokončená“
Lukáš Vondráček – klavír
Gabriel Bebeselea – dirigent

O3

3. abonentní koncert

29. 8. 2023 / 19 h
kostel sv. Václava, Opava
→ G. Rossini: Hedvábný
žebřík, předejhra k opeře
→ A. Schönberg: Zjasněná noc
→ W. A. Mozart: Koncertantní
symfonie pro housle,
violu a orchestr
Jiří Vodička – housle
Jakub Fišer – viola
Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

O4

4. abonentní koncert

22. 9. 2023 / 19 h
kostel sv. Václava, Opava
→ J. Brahms: Akademická
slavnostní předejhra
→ F. Liszt: Klavierní koncert č. 2
→ L. van Beethoven:
Symfonie č. 7
Won Kim – klavír
Andreas Ottensamer – dirigent

A1 P1

Zahajovací koncert

5. a 6. 10. 2023 / 19 h
Kino Vesmír
→ L. van Beethoven:
Houslový koncert
→ D. Šostakovič: Symfonie č. 9
Vadim Gluzman – housle
Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

R1

Matyáš Novák

16. 10. 2023 / 19 h
Kino Vesmír
→ B. Smetana: České
tance, II. kniha
→ J. Suk: Klavierní kusy op. 7
→ B. Smetana (arr. Matyáš
Novák): Má vlast, II. Vltava
Matyáš Novák – klavír

C1

Pociťuji

19. 10. 2023 / 18 h
Kino Vesmír
→ E. Elgar: Nimrod
→ I. Stravinskij: Pekelný tanec
→ M. P. Musorgskij: Baba Jaga
→ a další
Markéta Matulová – průvodní slovo
Lenka Jaborská – koncepce a režie
Maroš Potokár – dirigent

E1

Mladí sólisté I

2. 11. 2023 / 18 h
Kino Vesmír
→ F. V. Kramář-Krommer:
Klavierní koncert
Es dur, I. věta
→ J. Baston: Koncert č. 2
pro sopránovou zobcovou
flétnu a klavír
→ F. Hidas: Hobojový koncert
→ A. Tsfasman: Jazzová
suíta pro klavír a orchestr
„Sněhové vločky“
→ K. D. von Dittersdorf: Klavierní
koncert A dur, III. věta
→ W. A. Mozart: Klavierní
koncert č. 23
Matthew Stephen
Hockaday – klarinet
Matilda Židková a Vojtěch
Pálka – zobcová flétna
Arseny Menkov – hoboj
Štěpán Novotný – klavír
Magdaléna Kovářová – klavír
Ondřej Zavadil – klavír
Stanislav Vavřínek – dirigent

D1

Sláva statečnosti! Neboj!

5. 11. 2023 / 11 h a 16 h
Kino Vesmír
Představení pro rodiče s dětmi
Michal Sedláček, Jakub
Buryšek – moderátoři
Lenka Jaborská – scénář, režie
Stanislav Vavřínek – dirigent

B1

Šostakovičův Violoncellový koncert č. 1

9. 11. 2023 / 19 h
Kino Vesmír
→ F. Mendelssohn: Hebridy
→ D. Šostakovič: Violoncellový
koncert č. 1
→ P. I. Čajkovskij: Symfonie č. 2
Johannes Moser – violoncello
Alpesh Chauhan – dirigent

R2

Olga Kern

13. 11. 2023 / 19 h
Kino Vesmír
→ S. Rachmaninov:
– Tři etudy z Etud – obrazů
op. 33 a op. 39
– Pět preludií z Pěti
fantastických kusů op. 3,
Deseti preludií op. 23
a Třinácti preludií op. 32
– Sonáta pro klavír č. 2
– Šest hudebních momentů č. 4
– Barkarola
– Pulcinella
– Variace na Corelliho téma
– Tři transkripce (Musorgskij,
Rachmaninov, Kreisler)
– Polka de W. R.
Olga Kern – klavír

M1

Koncert ke Dni studentstva

17. 11. 2023 / 19 h
Kino Vesmír
→ B. Smetana: Má vlast
Tomáš Netopil – dirigent

G1

Hradišťan & JFO Gong

Jiří Pavlica & Hradišťan
Stanislav Vavřínek – dirigent

C2

Naslouchám

7. 12. 2023 / 18 h
Kino Vesmír
→ L. Bernstein: Mambo
z muzikálu West Side story
→ Ch. Ives: Nezodpovězená otázka
→ C. Orff: Na palouku,
z kantáty Carmina Burana
→ a další
Markéta Matulová – průvodní slovo
Lenka Jaborská – koncepce a režie
Maroš Potokár – dirigent

A2

Sto let Ligetiho

14. 12. 2023 / 19 h
Kino Vesmír
→ I. Stravinskij: Symfonie
pro dechové nástroje
→ G. Ligeti: Dvojkonzert
pro flétnu a hoboj
→ G. Ligeti: Hodiny a mraky
→ B. Bartók: Tři vesnické scény
→ G. Ligeti: Rumunský koncert
Matteo Cesari – flétny
Vilém Veverka – hoboj
Jarmila Balážová – mezzosoprán
Canticum Ostrava (ženský sbor)

D2

Sláva trpělivosti! Vydrž!

17. 12. 2023 / 11 h a 16 h
Kino Vesmír
Představení pro rodiče s dětmi
Michal Sedláček,
Jakub Buryšek – moderátoři
Lenka Jaborská – scénář, režie
Stanislav Vavřínek – dirigent

K1

Tiburtina Ensemble

18. 12. 2023 / 19 h
Evangelický
Kristův kostel
→ „Ecce, Virgo concipiet – Hle,
Panna počne“ – Mysterium
hudby a slova v adventní době
Ivana Uhlířová – umělecký přednes
Tiburtina Ensemble
Barbora Kabátková – umělecká
vedoucí

M2

Vánoční koncert

22. 12. 2023 / 19 h
Kino Vesmír
→ J. D. Zelenka: Magnificat D dur
→ W. A. Mozart: Exsultate, jubilate
→ J. J. Ryba: Česká mše vánoční
Slávka Zámečnicková – soprán
Václava Krejčí Housková – alt
Václav Čížek – tenor
Roman Hoza – bas
Collegium Vocale 1704
Václav Luks – dirigent

M3

Novoroční koncert

10., 11. a 12. 1. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- B. Smetana: Prodaná nevěsta, předejhra k opeře
- B. Martinů: Fragment z opery Julietta
- A. Dvořák: Symfonie č. 9 „Z Nového světa“

Kateřina Kněžíková – soprán
Richard Samek – tenor
Jiří Hájek – baryton
Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

B2 P2

Colli hraje Schumanna

18. a 19. 1. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- R. Schumann: Klavírní koncert a moll
 - J. Sibelius: Symfonie č. 2
- Federico Colli – klavír
Christoph Altstaedt – dirigent

R3

Jan Lisiecki

22. 1. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- F. Chopin: Preludium č. 15 a 26
- J. S. Bach: Preludium a fuga C dur
- S. Rachmaninov: Preludium č. 3
- K. Szymanowski: Devět preludií op. 1 (výběr)
- O. Messiaen: Preludia pro klavír (výběr)
- F. Chopin: Preludium č. 25
- S. Rachmaninov: Preludium č. 2
- H. Górecki: Čtyři preludia pro sólový klavír (výběr)
- J. S. Bach: Preludium a fuga c moll
- S. Rachmaninov: Preludium č. 5
- F. Chopin: Preludia op. 28

Jan Lisiecki – klavír

E2

Mladí sólisté II

25. 1. 2024 / 18 h

Kino Vesmír

- F. A. Hoffmeister: Kontrabasový koncert č. 2
 - C. Debussy: Tance pro harfu a smyčcový kvintet
 - W. Lutosławski: Partita pro housle a orchestr
 - F. Chopin: Klavírní koncert č. 2
- Sebastian Brettfeld – violon
Minja Stojanovic – harfa
Jakub Kowalski – housle
Eva Strejcová – klavír
Maroš Potokár – dirigent

D3

Sláva zvědavosti! Zkus to!

28. 1. 2024 / 11 h a 16 h

Kino Vesmír

Představení pro rodiče s dětmi
Michal Sedláček,
Jakub Burýšek – moderátoři
Lenka Jaborská – scénář, režie
Stanislav Vavřínek – dirigent

C3

Setkávám se

8. 2. 2024 / 18 h

Kino Vesmír

- N. Rota: The Godfather Waltz z filmu Kmotr
- J. Massenet: Meditace
- C. Saint-Saëns: Labuť, XIII. věta ze suity
- a další

Markéta Matulová – průvodní slovo
Lenka Jaborská – koncepce a režie
Maroš Potokár – dirigent

A3

Brahmsova Pastorální

15. 2. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- I. Mikyska: Nová skladba na objednávku
 - A. Berg: Houslový koncert
 - J. Brahms: Symfonie č. 2
- Dalibor Karvay – housle
Lucie Leguay – dirigentka

E3

Mladí dirigenti

22. 2. 2024 / 18 h

Kino Vesmír

- E. Elgar: Violoncellový koncert
 - A. Dvořák: Symfonie č. 7
- Lukáš Mareček – violoncello
dirigují posluchači Curyšské
hudební akademie pod
vedením Ch.-M. Muellera

K2

Ostravské Versailles

26. 2. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- J.-P. Rameau: Dvorní Indové (výběr)
- J.-M. Leclair: Hobojový koncert C dur
- J.-J. Cassanéa de Mondonville: Sonáty a symfonie, č. 4 C Dur
- F. Couperin: Prélude z Královského koncertu č. 2; Muzette z Královského koncertu č. 3 pro hoby a cemballo
- J.-P. Rameau: Contredanse très vive z opery Les Boréades
- M. Corrette: Concerto comique č. 25 „Les sauvages et la Furstenberg“
- J.-M. Leclair: Houslový koncert a moll
- M. Blavet: Flétnový koncert a moll

K3

Baeva & Kholodenko

25. 3. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- R. Schumann: Pohádkové obrázky
 - F. Schubert: Fantasie C dur
 - R. Strauss: Houslová sonáta
 - I. Stravinskij: Polibek víly (úryvky z baletu)
- Alena Baeva – housle
Vadym Kholodenko – klavír

C4

Oslavuji

28. 3. 2024 / 18 h

Kino Vesmír

- A. Dvořák: Largo, II. věta ze Symfonie č. 9
- B. Smetana: Prodaná nevěsta, předejhra k opeře
- L. Janáček: Její pastorkyňa, předejhra k opeře
- a další

Markéta Matulová – průvodní slovo
Lenka Jaborská – koncepce a režie
Maroš Potokár – dirigent

G3

Klusymfonie

3. a 4. 4. 2024 / 18 h

Gong

Tomáš Klus – zpěv
Cílová skupina
Koncertní sbor Permoník
Martina Juríková – sbormistryně
Jan Kučera – dirigent

A4

Z mého života

11. 4. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- E. Cílková: Nová skladba na objednávku
 - G. Mahler: Písně o mrtvých dětech
 - B. Smetana: Smyčcový kvartet č. 1 „Z mého života“
- Iván Paley – baryton
Andrey Boreyko – dirigent

D4

Sláva veselosti! Usměj se!

14. 4. 2024 / 11 h a 16 h

Kino Vesmír

Představení pro rodiče s dětmi
Michal Sedláček,
Jakub Burýšek – moderátoři
Lenka Jaborská – scénář, režie
Stanislav Vavřínek – dirigent

R4

Alexandra Dovgan

22. 4. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- S. Rachmaninov: Variace na Corelliho téma
 - A. Skrjabin: Klavírní sonáta č. 2
- další program bude
zveřejněn později
Alexandra Dovgan – klavír

B4 P4

Závěrečný koncert

2. a 3. 5. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- J. Brahms: Klavírní koncert č. 2
 - A. Dvořák: Zlatý kolovrat
- Boris Giltburg – klavír
Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

Gábor Boldoczki – trubka
Janáčkův komorní orchestr
Jakub Černohorský – umělecký vedoucí

G2

Adiemus s Permoníkem

29. 2. a 1. 3. 2024 / 18 h

Gong

- O. Gjeilo: Song of the Universal
 - K. Jenkins: Adiemus – Songs of Sanctuary
- Gabriela Vermelho – zpěv
Lenka Dusilová – zpěv
Jan Kvapil – flétny
Koncertní sbor Permoník
Martina Juríková – sbormistryně
Chuheí Iwasaki – dirigent

M4

Smetanova Libuše (premiéra)

10. 3. 2024 / 18:30 h

Divadlo Jiřího Myrona

- B. Smetana: Libuše, koncertní provedení opery
- sólisté v jednání
Pražský filharmonický sbor
Lukáš Vasilek – sbormistr
Robert Jindra – dirigent

B3 P3

Čajkovského Klavírní koncert č. 2

21. a 22. 3. 2024 / 19 h

Kino Vesmír

- P. I. Čajkovskij: Klavírní koncert č. 2
 - B. Bartók: Hudba pro strunné a bicí nástroje a celestu
- Claire Huangci – klavír
Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

G4

Jelen & JFO7. a 8. 5. 2024 / 18 h
Gong

Kapela Jelen

Kateřina Marie Tichá (host) – zpěv

Stanislav Vavřínek – dirigent

M4

Smetanova Libuše12. 5. 2024 / 15 h
Divadlo Jiřího Myrona

→ B. Smetana: Libuše,

koncertní provedení opery

solisté v jednání

Pražský filharmonický sbor

Lukáš Vasilek – sbormistr

Robert Jindra – dirigent

K4

Smetanovo trio13. 5. 2024 / 19 h
Kino Vesmír

→ D. Šostakovič: Klavírní trio č. 1

→ B. Smetana: Klavírní trio g moll

→ A. Dvořák: Klavírní trio č. 3

Smetanovo trio:

Jitka Čechová – klavír

Jan Talich – housle

Jan Páleníček – violoncello

E4

Mladí sólisté III23. 5. 2024 / 18 h
Kino Vesmír

→ J. Haydn: Árie Gabriela

z oratoria Stvoření

→ A. Dvořák: Biblické písně (výběr)

→ A. Dvořák: Árie Terinky

z opery Jakobín

→ L. Janáček: Árie a modlitba

Jenůfy z opery Její pastorkyňa

→ G. Verdi: Árie Oscara

z opery Maškarní ples

→ G. A. Rossini: La Danza

(Tarantella napoletana)

→ G. Donizetti: Árie Marie

z opery Dcera pluku

→ G. Donizetti: Árie Adiny

z opery Nápoj lásky

→ A. Dvořák: Suita A dur

„Americká“

Jana Margová – soprán

Theodor Šimáček – baryton

Zdeňka Kotková – soprán

Veronika Zaplatilová – soprán

Klára Hlůšková – soprán

Marie Kadlčáková – soprán

Nela Skarková – soprán

Kristýna Kůstková – soprán

Adam Sedlický – dirigent

Myslím si, že lásku k hudbě lze začít pociťovat i v pokročilém věku, aniž by člověk k tomu byl od mládí veden. Každému naturelu sedí ale trochu jiná muzika, takže je dobré najít ke klasické hudbě nějaké vodítko, něco, u čeho začít. Někdo má například rád filmovou hudbu, tomu by mohl být blízký například Rachmaninov. Někdo má rád Mozarta, protože vnímá, že jeho hudba je spíše veselá, taková řekněme méně komplikovaná. Takže je dobré zkusit najít nějaký pomyslný začáteční směr a pak na to postupně nabalovat nové. Asi bych nedovedla popsat nějaký univerzální návod, protože hudba je velice rozmanitá a ke každému promlouvá něco jiného. Důležité ale je, a myslím si, že to platí pro všechny, zkusit se nechat hudbou unést, popustit uzdu fantazii a dát jí v sobě prostor. Také bychom si neměli myslet, že to je něco intelektuálního, co člověk musí mít nastudované, aby to mohl poslouchat. Vůbec ne. I když studium například historického kontextu může při poslechu pomoci, není to rozhodně nezbytná přísada. Spíš nechat ji k sobě promlouvat a představovat si... cokoliv! Hudba nemá žádné hranice. To je právě to, čím nás obdarovává, že nás může přenášet myšlenkami, emocemi, obrazy a jinými prostředky někam, kam se normálně nedostaneme.

Alena HRON (Jelínková)
dirigentka

Janáčkova filharmonie si ve výjimečných případech vymezuje právo na změnu účinkujících, programu i termínu koncertu.

Programová nabídka

A B C D
E G K R
M O

Krabička, ve které uchovávala rodina Vincence Sládka hodinky Leoše Janáčka. Takto jsou hodinky uchovány v Archivu Leoše Janáčka, jenž je od roku 2017 na seznamu Pamět světa programu UNESCO. V archivu jsou uloženy rukopisy i tisky Janáčkových skladeb, jeho korespondence, rodinné písemnosti a další dokumenty, Janáčkovy knihovna, fond Varhanické školy L. Janáčka atd., dohromady desetitisíce inventárních čísel. Archiv je tedy po obsahové stránce i pro svůj rozsah a úplnost světovým unikátem.

A

Symfonický cyklus A

Beethoven, Šostakovič, Ligeti, Brahms a další hudební velikáni 19. a 20. století zaznějí v sále bývalého kina Vesmír. Kromě nich budete mít příležitost si poslechnout i světové premiéry skladeb nadějných českých skladatelů, které vznikly u příležitosti 70. narozenin JFO. Autorem té první je Jan Mikyska, jeden z nejvýraznějších skladatelů a organizátorů v oblasti soudobé a experimentální hudby. Druhou kompozici si vzala na starost talentovaná skladatelka a dokumentaristka Eliška Cílková, která se po úvodních experimentech s elektroakustickou tvorbou posunula blíže ke klasice.

Jedná se patrně o hodinky, které získal děd Leoše Janáčka Jiří Janáček od svého vychovatele, kaplana Antonína Martina Hermana. Leoš Janáček je pak podědil po svém otci Jiřím. Hodinky obsahují ozdobný řetízek s medailonem sv. Jiří, dále pak miniaturu Olgy Janáčkové, pouzdro s jejími vlasy a miniaturní ozdobný kalíšek z Karlových Varů. Hodinky, které byly vyrobeny okolo roku 1750, Janáček věnoval Vincenci Sládkovi, hukvaldskému příteli, u něhož se dlouhá léta ubytovával, patrně poté, co si koupil nové, zlaté hodinky.

Kino Vesmír
Zahradní 1741/17, Ostrava

abonmá cyklus A od 1200 Kč
jednotlivé koncerty od 400 Kč

od 19 hodin

A1

Zahajovací koncert

5. a 6. října 2023

Ludwig van Beethoven:
Koncert pro housle a orchestr
D dur op. 61
Dmitrij Šostakovič:
Symfonie č. 9 op. 70

Vadim Gluzman – housle
Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

A2

Sto let Ligetiho

14. prosince 2023

Igor Stravinskij:
Symfonie pro dechové nástroje
György Ligeti:
Dvojkonzert pro flétnu, hoboj a orchestr
György Ligeti: Hodiny a mraky
Béla Bartók: Tři vesnické scény
György Ligeti: Rumunský koncert

Matteo Cesari – flétny
Vilém Veverka – hoboj
Jarmila Vantuchová Balážová – mezzosoprán
Canticum Ostrava (ženský sbor)
Jurij Galatenko – sbormistr
Ilan Volkov – dirigent

A3

Brahmsova Pastorální

15. února 2024

Ian Mikyska:
Nová skladba na objednávku
Alban Berg:
Koncert pro housle a orchestr
Johannes Brahms:
Symfonie č. 2 D dur op. 73
„Pastorální“

Dalibor Karvay – housle
Lucie Leguay – dirigentka

A4

Z mého života

11. dubna 2024

Eliška Cílková:
Nová skladba na objednávku
Gustav Mahler:
Písně o mrtvých dětech
Bedřich Smetana:
Smyčcový kvartet č. 1 e moll
„Z mého života“ v úpravě pro orchestr
(George Szell)

Iván Paley – baryton
Andrey Boreyko – dirigent

A1

ZAHAJOVACÍ KONCERT

5. a 6. října 2023
19:00

Vadim GLUZMAN
houslista

foto © Marco Borggreve

Houslistu Vadima Gluzmana pojí s šéfdirigentem JFO Vassilym Sinaiským nejen profesní, ale také dlouholeté přátelské pouto. Oba interpreti teď spojí své síly při provedení Houslového koncertu Ludwiga van Beethovena. Skladba ze samého počátku 19. století sice ještě vyvěrá z klasicistního prostředí, svými proporcemi a postavením orchestru téměř naroveň sólistovi už ale přináší lehký závan romantismu. Vadim Gluzman navíc Beethovenův koncert doplní netradičními, moderně pojatými kadencemi z pera Alfreda Schnittkeho.

Byl to právě Beethoven, kdo proměnil devítku v téměř magické číslo. Alespoň pro hudební symfoniky. Každý skladatel, který se pustil

do psaní své deváté symfonie, narazil na mnohdy až přehnaná očekávání publika. Pro Dmitrije Šostakoviče představovala Devátá symfonie obzvláště těžké břemeno. Když v roce 1945 začal dílo komponovat, velká očekávání měl i tehdejší sovětský režim. Po dvou Šostakovičových válečných symfoniích čekal majestátní, vokálně orchestrální dílo velebicí Stalina a vítězství Rudé armády. Dílo, které by se stalo sovětskou národní „ódou“. Dočkal se ale neoklasické a mozartovsky radostné symfonie. Popuzení představitelé režimu dílo na Stalinův rozkaz brzy zakázali a na koncertní pódia se vrátilo až o řadu let později.

A2

STO LET
LIGETIHO14. prosince 2023
19:00

foto © James Mollison

Ilan VOLKOV
dirigent

V roce 2023 uplynulo sto let od narození maďarského skladatele Györgyho Ligetiho, jedné z největších osobností západoevropské hudební avantgardy druhé poloviny 20. století. Jeho skladby se objevily i v soundtrac-ku k americkému kultovnímu sci-fi filmu 2001: Vesmírná odysea. Ve své tvorbě vycházel z neofolklorního odkazu Igora Stravinského a Bély Bartóka. Tvorba těchto autorů bude na koncertě zastoupena Stravinského Symfonií pro dechové nástroje z roku 1920, kterou věnoval památce Clauda Debussyho, a Bartókovými Vesnickými scénami pro ženský sbor a orchestr, do nichž autor zapracoval slovenské lidové písně – a které jsou skladatelovou odpovědí na jinou Stravinského neofolklorní skladbu Svatba.

Zbýlý čas koncertu už bude patřit přímo Ligetimu. Zazní jeho Rumunský koncert z roku 1951. Skladba, která čerpá z energické rumunské lidové hudby, byla kvůli svým moderním prvkům po zkoušce v Budapešti

zakázána. Provedení se tak dočkala až o dvacet let později, v roce 1971. Po své emigraci do Rakouska v roce 1956 začal Ligeti pracovat s kompozičními technikami tehdejší západoevropské hudební avantgardy. Patrné jsou v Dvojkoncertu pro flétnu, hoboje a orchestr i v kompozici Hodiny a mraky, jejíž název skladatel převzal z eseje významného filozofa Karla Raimunda Poppera.

A3

BRAHMISOVA
PASTORÁLNÍ15. února 2024
19:00Lucie LEGUAY
dirigentka

Sedmdesáté výročí JFO si žádá oslavu. A jak jinak slavit než hudbou? Dali jsme proto příležitost mladým nadějným skladatelům, aby vytvořili nové kompozice. Autorem prvních z nich je Ian Mikyska, který i přes svůj nízký věk patří k nejvýraznějším současným skladatelům v oblasti soudobé a experimentální hudby.

Koncert pro housle a orchestr s podtitulem „Památce anděla“ od Albana Berga patří mezi vrcholné kompozice minulého století. Dílo z roku 1935 vypráví příběh Manon Gropiusové, která v osmnácti letech podlehlá dětské obrně. Bergův koncert vykresluje boj něžné dívky se zákeřnou nemocí a vrcholí variacemi

na Bachovo zpracování luteránského smutečního chorálu Es ist genug. Večer uzavře Brahmsova Druhá symfonie, které se pro její blízkost k přírodě někdy přezdívá „Pastorální“. Vznikla v roce 1877 během skladatelova letního pobytu u rakouského Vrbického jezera (Wörthersee). Celým dílem prostupuje notná dávka melancholie a sám autor prohlásil, že nikdy předtím nenapsal dílo tak smutné.

Koncert bude ostravským debutem mladé francouzské dirigentky Lucie Leguay, v Bergově koncertu se potom publiku představí slovenský houslista Dalibor Karvay, koncertní mistr Vídeňských symfoniků.

foto © Christine Ledoit-perrin

A4

Z MÉHO ŽIVOTA

11. dubna 2024
19:00

U příležitosti svého jubilea oslovila JFO se žádostí o novou kompozici Elišku Cílkovou, která sklízí uznání nejen jako skladatelka, ale také jako dokumentaristka. Její snímky si vysloužily cenu České filmové kritiky, skladatelská tvorba pak uspěla například v soutěži Musica nova. Od prvotních zvukových instalací a experimentů s elektroakustickou tvorbou se Cílková posunula ke klasičtějšímu pojetí hudby.

Na novou skladbu naváže jeden z nejčastěji uváděných písňových cyklů Gustava Mahlera. Písně o mrtvých dětech vycházejí z básnické sbírky Friedricha Rückerta, který ji napsal sklíčený ze smrti svých dvou dětí. Písně přednese argentinský barytonista Iván Paley, taktovky se ujme uznávaný polsko-ruský dirigent a pravidelný host Janáčkovy filharmonie Andrey Boreyko.

Hudební tečkou večera bude První smyčcový kvartet „Z mého života“ Bedřicha Smetany. Jeho orchestrální verzi vytvořil počátkem 50. let minulého století maďarsko-americký dirigent George Szell. Ten v meziválečném období působil i v Novém německém divadle v Praze, proslul však zejména jako dirigent symfonického orchestru v americkém Clevelandu. Smetanova autobiografická zpověď vznikla dva roky po skladatelově ohluchnutí a díky Szellově instrumentaci získala podobu úchvatné čtyřvěté symfonie.

foto © Michal Zagomy

Andrey BOREYKO
dirigent

Pamětní věnec dostal Leoš Janáček od brněnského národního divadla u příležitosti sedmdesátých narozenin. Na lístcích jsou vyryty názvy doposud zkomponovaných oper, dále pak rapsodie Taras Bulba, symfonické básně Šumařovo dítě a písňového cyklu Zápisník zmizelého. Věnec v sobě však ukrývá malé faux pax – špatné datum narození Mistra, a to 9. 7. 1854. Takto pověšený dodnes zdobí stěnu pracovny Leoše Janáčka v Moravském zemském muzeu.

B

Symfonický cyklus B

Přijďte se zaposlouchat do skladeb, které v podání nejlepších orchestrů znějí po celém světě. Dramaturgie druhého symfonického cyklu JFO je z větší části postavena na klavírních koncertech hudebních velikánů Schumanna, Čajkovského a Brahmsa. Mimo ně zazní v ostravském Vesmíru Čajkovského Druhá symfonie, Sibeliova Druhá symfonie nebo Dvořákův Zlatý kolovrat. Právě poslední zmíněná skladba bude v letošní sezóně výjimečná. Jejím prostřednictvím završí umělecký ředitel a šéfdirigent JFO Vassily Sinaisky po pěti letech své působení v Ostravě.

V roce 1881 se mezi svatebními dary novomanželů Janáčkových objevil jeden pro začínajícího skladatele obzvlášť vítaný – klavír. Nástroj značky Ehrbar, který zakoupil Janáčkův tchán Emilián Schulz, byl vyroben ve Vídni roku 1876. Dar to byl velkorysý, vezmeme-li v úvahu, že hodnota takového nástroje (přes 1000 zl.) odpovídala Janáčkovu ročnímu příjmu. Klavír, kterému byl Janáček po celý život věrný, se dodnes nachází v Janáčkově pracovně (v brněnském Památníku Leoše Janáčka). V roce 2018 prošel náročným restaurováním, od té doby je opět plně funkční a výjimečně bývá užíván pro koncertní účely v rámci festivalu Janáček Brno.

Kino Vesmír
Zahradní 1741/17, Ostrava

abonmá cyklus B od 1200 Kč
jednotlivé koncerty od 400 Kč

od 19 hodin

B1

Šostakovičův Violoncellový koncert č. 1

9. listopadu 2023

Felix Mendelssohn-Bartholdy:
Hebridy op. 26

Dmitrij Šostakovič:

Koncert pro violoncello a orchestr č. 1
Es dur op. 107

Petr Iljič Čajkovskij:

Symfonie č. 2 c moll op. 17

Johannes Moser – violoncello

Alpesh Chauhan – dirigent

B3

Čajkovského Klavírní koncert č. 2

21. a 22. března 2024

Petr Iljič Čajkovskij:

Koncert pro klavír a orchestr č. 2

G dur op. 44

Béla Bartók: Hudba pro strunné a bicí
nástroje a celestu BB 114 (Sz 106)

Claire Huangci – klavír

Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

B4

Závěrečný koncert

2. a 3. května 2024

Johannes Brahms:

Koncert pro klavír a orchestr

č. 2 op. 83

Antonín Dvořák:

Zlatý kolovrat op. 109

Boris Giltburg – klavír

Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

B2

Colli hraje Schumanna

18. a 19. ledna 2024

Robert Schumann:

Koncert pro klavír a orchestr
a moll op. 54

Jean Sibelius:

Symfonie č. 2 D dur op. 43

Federico Colli – klavír

Christoph Altstaedt – dirigent

B1

ŠOSTAKOVIČŮV VIOLONCELLOVÝ KONCERT Č. 1

9. listopadu 2023

19:00

Alpesh CHAUHAN
dirigent

foto © Luca Pezzani

Felixe Mendelssohna-Bartholdyho inspirovala k vytvoření úvodní koncertní přehry Hebridy romantická krajina stejnojmenného souostroví u pobřeží Skotska. Obraz divoké a nespoutané přírody s mohutnou pobřežní Fingalovou jeskyní skladatel přenesl do působivé, téměř impresionistické hudební básně z roku 1830.

Na přehru naváže jedno z nejvýznamnějších děl skladatele Dmitrije Šostakoviče. První violoncellový koncert napsal skladatel v roce 1959 pro fenomenálního Mstislava Rostropoviče a najdeme v něm vše od brilantních virtuózních pasáží až po příměs typicky Šostakovičova sarkastického humoru.

Čajkovského Druhé symfonii se někdy přezdívá „Maloruská“. Tento přívlastek si vysloužila hned po premiéře, a to kvůli citacím několika ukrajinských lidových písní. Čajkovskij začal symfonii skládat v roce 1872 během letního pobytu v ukrajinské Kamjance, která byla oblíbeným letoviskem ruských umělců a volnomyšlenkářů. Přestože kompozice dnes leží ve stínu skladatelových vrcholných symfonií, nechybí jí Čajkovského typický rukopis a půvab.

V programu složeném ze skladeb 19. a 20. století spojí své síly talentovaný britský dirigent nastupující generace Alpesh Chauhan s violoncellovým virtuosem světového formátu Johannesem Moserem.

B2

COLLI HRAJE
SCHUMANNA18. a 19. ledna 2024
19:00

Slibnou kariéru klavírního virtuosa Robertu Schumannovi zmařilo zranění pravé ruky, proto vstoupil do hudebních dějin jako talentovaný skladatel a bystrý hudební kritik. Vznik jeho Klavírního koncertu je spojen s milostným vztahem s mladičkou geniální klavíristkou Clarou Wieckovou, která se o několik let později stala skladatelovou manželkou. Schumann původně zamýšlel kompozici jednovětého díla, na žádost manželky

ale koncert v roce 1845 rozšířil do třívěté podoby. V jejím podání slavila skladba mimořádný úspěch a dodnes je „koncertem koncertů“ na žebříčku světové hudební literatury.

„Má Druhá symfonie je zповědí duše,“ uvedl o svém díle finský skladatel Jean Sibelius v jednom z dopisů. Finské publikum přesto už při premiéře pochopilo tuto symfonii jako vyjádření boje o nezávislost na Rusku. Přispělo k tomu nejen grandiózní beethovenovské finále celého díla, ale také načasování. Kompozice vznikla v letech 1901–1902, bezprostředně po úspěšném provedení Sibeliovy nacionálně laděné symfonické básně Finlandia. Druhá symfonie je strhujícím dílem, které se řadí mezi nejpopulárnější skladatelovy kompozice a dodnes okouzluje posluchače svou dramatičností a krásou.

Koncert bude ostravským debutem německého dirigenta Christopa Altstaedta, po jeho boku potom vystoupí přední italský klavírista Federico Colli, který si naopak ostravské publikum již několikrát podmanil.

Federico COLLI
klavírista

foto © Kate Kondratieva

B3

ČAJKOVSKÉHO
KLAVÍRNÍ
KONCERT Č. 221. a 22. března 2024
19:00Claire HUANGCI
klavíristka

Večer zahájí Druhý klavírní koncert Petra Iljiče Čajkovského. Ačkoli toto dílo nikdy nedosáhlo stejné obliby jako První klavírní koncert, svým rozsahem, kompozičním zpracováním i silou hudebních myšlenek se mu hravě vyrovnává. Koncert věnovaný klavírnímu virtuosu Nikolaji Rubinsteinovi se zpočátku setkával se značnou kritikou a teprve dnes začíná být plně doceňována jeho hudební působivost a krása. Touto skladbou se ostravskému publiku představí americká klavíristka Claire Huangci. Upozornila na sebe už v roce 2011, kdy se stala nejmladší laureátkou Mezinárodní hudební soutěže ARD v Mnichově, o sedm let později zvítězila i v prestižní klavírní

soutěži Gézy Andy ve švýcarském Curychu. Dnes je tato mladá interpretka pravidelným hostem nejvýznamnějších koncertních sálů po celém světě.

Hudba pro strunné a bicí nástroje a celestu Bély Bartóka je jedním z geniálních hudebních odkazů 20. století. Maďarský skladatel v díle originálním způsobem spojil folklor s klasickou hudební formou a novátorskými prvky. Bartókova skladba z roku 1936 si dokonce našla cestu i do amerického hororového thrilleru The Shining (Osvícení) režiséra Stanleyho Kubricka.

foto © Jean-Baptiste Milot

B4

ZÁVĚREČNÝ KONCERT

2. a 3. května 2024
19:00

Přestože Brahms se s ironií sobě vlastní o Druhém klavírním koncertu vyjadřoval jako o „maličkých klavírních kusech“, dílo se řadí k vůbec nejrozsáhlejším romantickým koncertantním skladbám. Kompozici typickou svou brilantní klavírní sazbou a mistrovskou invencí složil Brahms na vrcholu tvůrčích sil, v letech 1878–1881. Skladba sklídila bouřlivý úspěch hned během budapeštské premiéry, při které se sólového partu zhostil skladatel osobně.

Zlatý kolovrat Antonína Dvořáka je jedním z děl zpracovaných na náměty Erbenovy Kytice, jejímž velkým obdivovatelem byl mimo jiné i Leoš Janáček. Skladba z roku 1896 se téměř do detailu drží Erbenových baladických veršů a Dvořák v ní barvitě vykreslil pohádkově hororový příběh se všemi jeho podrobnostmi.

Programem složeným ze skladeb Johannese Brahmsa a Antonína Dvořáka se s ostravským publikem i orchestrem rozloučí šéfdirigent Vassily Sinaisky, který v JFO působil od roku 2018. Jako sólista se v Brahmsově klavírním koncertu představí uznávaný izraelský pianista Boris Giltburg, kterého se Sinaiským pojí dlouhodobá umělecká spolupráce.

Boris GILTBURG
klavírista

foto © Sasha Gusov

Když je mi těžko, sahám spíše právě po smutné hudbě, protože on i ten smutek, bolest a žal je potřeba si prožít. Pak teprve přichází čas jít dál. Myslím si, že k tomuto prožití mohou pomáhat všelijaká rekviem, celkově duchovní či jinak niterná díla. Často i komorní hudba, ve které skladatelé nezřídka vyjadřovali své niterné, často právě smutné životní osudy. I smutek ale každý prožívá jinak a bude mu k němu sedět jiná hudba. Někdo naopak potřebuje poslouchat spíše něco veselého. Přála bych každému, aby dokázal najít ke svému prožívání právě tu hudbu, která mu v dané situaci nejvíce pomůže. Možností je tolik, že není vždy jednoduché najít to pravé.

Alena HRON (Jelínková)
dirigentka

C

Jan LUKOVSKÝ
posluchač JFO

„Jako relax je nejlepší klasická hudba, kdy se můžu přestat soustředit na vše kolem a jen vnímat jednotlivé nástroje. Hudba, kterou poslouchám, se často mění, jednu dobu to byl český folk, poté rock electroswing. Vždy se ale rád vracím k interpretům, kteří se spolu se super hudbou snaží předat i nějakou myšlenku.“

Cyklus C Co máme rádi

Koncertní řada C je určená posluchačům, kteří svět klasické hudby se zvědavostí teprve objevují a prozkoumávají. Průvodcem koncerty je ostravská herečka Markéta Matulová. Ta neformálním způsobem a s nadšátkou promlouvá nejen s posluchači, ale také s orchestrem a dirigentem. Tím bude pro tuto sezónu Maroš Potokár. A my věříme, že s nimi zažijete na koncertech přesně to, co máte rádi. V hudbě, která je nekonečným zdrojem emocí a pocitů a při pozorném naslouchání odkrývá širokou škálu zvuků, rytmů a melodií. V hudbě, při které se setkáte s mnoha slavnými osobnostmi. A v neposlední řadě v hudbě, která je neodmyslitelnou součástí všedních i nevšedních slavnostních situací. Jste srdečně zváni!

Kino Vesmír
Zahradní 1741/17, Ostrava

abonmá cyklus C od 1200 Kč
jednotlivé koncerty od 400 Kč

od 18 hodin

C1

Pociťuji

19. října 2023

Edward Elgar:

Nimrod, variace č. 9 z cyklu Enigma, variace na vlastní téma pro velký orchestr op. 36

Igor Stravinskij:

Pekelný tanec z baletní suity Pták ohnivák

Modest Petrovič Musorgskij:

Baba Jaga (Domek na kuřích nožkách) z cyklu Obrázky z výstavy

a další

C2

Naslouchám

7. prosince 2023

Leonard Bernstein:

Mambo, 4. část ze Symfonických tanců z muzikálu West Side story

Charles Ives:

Nezodpovězená otázka

Carl Orff:

Uf dem Anger (Na palouku), 6. část z kantáty Carmina Burana

a další

C3

Setkávám se

8. února 2024

Nino Rota:

The Godfather Waltz z filmu Kmotr

Jules Massenet:

Meditace. Instrumentální intermezzo z opery Thaïs

Camille Saint-Saëns:

Labuť, XIII. věta ze suity Karneval zvířat

a další

C4

Oslavuji

28. března 2024

Antonín Dvořák:

Largo, II. věta ze Symfonie č. 9 e moll op. 95 „Z Nového světa“

Bedřich Smetana:

Prodaná nevěsta, předehra k opeře JB 1:100 (B131)

Leoš Janáček:

Její pastorkyňa, předehra k opeře JW I/4

a další

Markéta Matulová – průvodní slovo
 Lenka Jaborská – koncepce a režie
 Maroš Potokár – dirigent

C1

POCIŤUJI

19. října 2023

18:00

Máte vztek? Pusťte ho. Bojíte se? Chytněte souseda za ruku. Chce se vám smát? Držte se za břicha a smějte se! Jste dojatí? **Přiložte kapesníky a plačte!** Zажijte koncert, v němž rozehráme vaše emoce, brkneme na vaše pocity a naladíme vaši energii. Ale nejen vás posluchačů. Co cítí orchestr a jaké pocity má dirigent? Citlivě se posaďte a pociťujte.

C2

NASLOUCHÁM

7. prosince 2023

18:00

Slyšeli jste to? Zaslechli jste? Kde jsem to jen slyšel? Bylo to slyšet? Utište se a pozorně naslouchejte. Uslyšíte zdánlivě neslyšitelné, na první poslech nesladitelné, na první počet rytmicky nespočítatelné. Hudba v sobě skrývá nepřehledné množství zvuků, melodií, rytmů, ale i ticha a nepohybu. Je každý v orchestru dost slyšet? A slyší dirigent všechny? Nastražte uši a naslouchejte.

Aug. 16, 1966

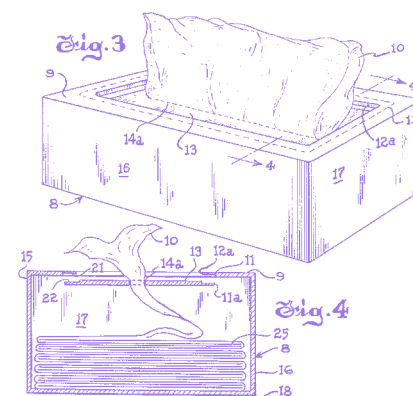
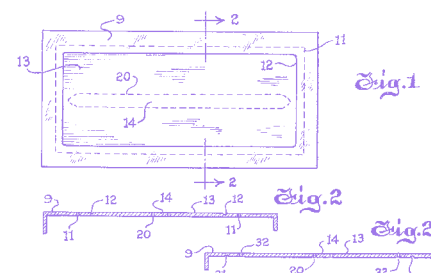
H. N. NELSON

3,266,666

TISSUE DISPENSING CARTON HAVING A DETACHABLE CONTROL
 PANEL AS AN INTEGRAL PART OF THE TOP WALL

Filed Jan. 12, 1965

2 Sheets-Sheet 1

C3

SETKÁVÁM SE

C4

OSLAVUJI

8. února 2024
18:00

Poznali jste ho? Toho znám! Kde jsem ho jen viděl? Konečně vás poznávám! Zažijte koncert, kde se potkáte se starými i novými známými! Skladatelé, hudebníci, sousedé, ti všichni na vás čekají a těší se na setkání s vámi. Hudba při něm pro vás bude citlivým průvodcem. Otevřete svá srdce a seznámte se!

28. března 2024
18:00

Sláva! Ať žije! Všechno nejlepší! Hurá! Zažijte koncert, při němž oslavíte všední i nevšední situace vašeho života. Máte výročí? Slavte. Zvítězili jste? Slavte! Jste s námi? Slavte! Bez hudby si snad žádnou pořádnou oslavu nedokážeme představit. Slavnostně se nalaďte a slavte.

Karolína MIHULOVÁ
posluchačka JFO

„Když chci relaxovat, vypnout, musím si pustit hudbu, kterou neznám, abych se nesoustředila na známou melodii a mohla tak nechat plynout myšlenky.“

D

Cyklus D Dětem / Tuze slavnostní sezóna

Letos oslaví Vláďa s Janáčkovou filharmonií Ostrava neuvěřitelných deset let. Za tu dobu se toho tolik povedlo! Tolik nádherné hudby se zahrálo! Tolik písní zazpívalo a tolik divokých tanců zatancovalo! To je jasný důvod k oslavám. A s kým jiným slavit než s talentovaným bratrancem Otou, rozehraným orchestrem, laskavým dirigentem a s vámi, našimi věrnými a hravými posluchači. Každý z koncertů bude jedna velká oslava!

Petra JAVŮRKOVÁ
vedoucí marketingu a obchodu JFO

„Fotografie byla pořízena v mém pokojíčku v panelovém domě na Pískových dolech v Ostravě. Můj otec byl nadšený radioamatér a často se domů vracel s technickými vymoženostmi té doby. První intenzivní vzpomínku s rádiem mám spojenou s okamžikem, kdy jsme s maminkou poslouchaly zprávy o událostech na Václavském náměstí během sametové revoluce.“

Kino Vesmír
Zahradní 1741/17, Ostrava

abonmá cyklus D od 900 Kč
jednotlivé koncerty od 300 Kč

od 11 a 16 hodin
workshop od 14 hodin

D1

Sláva statečnosti! Neboj!

5. listopadu 2023

D2

Sláva trpělivosti! Vydrž!

17. prosince 2023

D3

Sláva zvědavosti! Zkus to!

28. ledna 2024

D4

Sláva veselosti! Usměj se!

14. dubna 2024

Michal Sedláček – Vláda
Jakub Burýšek – Ota
Lenka Jaborská – scénář, režie
Stanislav Vavřínek – dirigent

i

Před každým odpoledním představením je možné v Klubu Atlantik od 14 hodin navštívit workshop. Více informací získáte na adrese janacekpoint@jfo.cz.

D1

SLÁVA STATEČNOSTI! NEBOJ!

5. listopadu 2023
11:00 a 16:00 (14:00 workshop)

Neboj, to zvládneš. Čeho se bojíš? Vláda má pro strach uděláno. Ota rád překonává překážky. Bude statečný i dirigent? A jaké výzvy musí překonat orchestr? Nebojte se a přijďte oslavit vše, co lze dokázat díky statečnosti!

D2

SLÁVA TRPĚLIVOSTI! VYDRŽ!

17. prosince 2023
11:00 a 16:00 (14:00 workshop)

Vydrž! Nevzdávej to! Vláda je velice netrpělivý. Naštěstí je tady Ota, který vyhrál hned několik soutěží v trpělivosti. A jak moc potřebuje být trpělivý dirigent? A má orchestr trpělivost s dirigentem? Vydržte a přijďte oslavit vše, co lze dokázat díky trpělivosti.

D3

SLÁVA ZVÍDAVOSTI! ZKUS TO!

28. ledna 2024
11:00 a 16:00 (14:00 workshop)

Zkus to! Zjisti si to! Zvědavý Vláda chce všechno zkusit. Ota je velice zkoumavý typ a rád objevuje nové věci a učí se jim. Co ale hledá dirigent? A zkusí něco nového orchestr? Zkuste to a přijďte oslavit vše, co lze dokázat díky zvědavosti.

D4

SLÁVA VESELOSTI! USMĚJ SE!

14. dubna 2024

11:00 a 16:00 (14:00 workshop)

Usměj se! Nemrač se! Veselý
Vláda se raduje z maličností. Ota ví,
že s úsměvem jde všechno líp. Proč
se mračí dirigent? Ať žije rozesmátý
orchestr! Usmějte se a přijďte oslavit
vše, co lze dokázat díky veselosti!

Zleva Jakub BURÝŠEK a Michal SEDLÁČEK

Představitelé Oty a Vládi slavili příchod jara
ve valašských krojích se čtrnáctidenními
jehňátky na pastvině v Libhošti.

E

Cyklus E Elán mladých

Cyklus E se nese ve znamení elánu vycházejících hudebních hvězd. Janáčkova filharmonie v něm už tradičně dává prostor talentovaným interpretům, pro které je to často první vystoupení s velkým symfonickým tělesem. Čekají nás čtyři koncerty a pestrý výběr skladeb napříč různými obdobími i uměleckými směry. Zazní díla Mozartova, Debussyho, Chopinova, Dvořákova, Verdiho a řada dalších. V roli sólistů se představí umělci, kteří úspěšně prošli interpretační soutěží mladých talentů JFO, chybět nebudou ani mladí dirigenti z Curyšské hudební akademie.

Svatební portrét Leoše Janáčka, kterému nasadil své brýle správce Památníku Leoše Janáčka v Hukvaldech David Jurečka. Mladému skladateli jako by z oka vypadl. Nevěříte? Přesvědčte se na vlastní oči! (v pondělí zavřeno)

Kino Vesmír
Zahradní 1741/17, Ostrava

abonmá cyklus E od 600 Kč
jednotlivé koncerty od 200 Kč

od 18 hodin

E1

Mladí sólisté I

2. listopadu 2023

František Vincenc Kramář-Krommer:
Koncert Es dur pro klarinet a orchestr
op. 36, I. věta

John Baston: Koncert č. 2 C dur pro
sopránovou zobcovou flétnu a klavír

Frigyes Hidas: Koncert pro hoboj
a orchestr D dur

Alexander Tsfasman:

Jazzová suita pro klavír a orchestr
„Sněhové vločky“

Karl Ditters von Dittersdorf: Koncert
pro klavír a orchestr A dur, III. věta

Wolfgang Amadeus Mozart:

Koncert pro klavír a orchestr č. 23
A dur KV 488

Matthew Stephen Hockaday – klarinet
Matilda Žídková a Vojtěch Pálka – zobcová flétna
Arseny Menkov – hoboj
Štěpán Novotný – klavír
Magdaléna Kovářová – klavír
Ondřej Zavadil – klavír
Stanislav Vavřínek – dirigent

E2

Mladí sólisté II

25. ledna 2024

Franz Anton Hoffmeister: Koncert
pro kontrabas a orchestr č. 2 D dur

Claude Debussy: Tance pro harfu
a smyčcový kvintet L 103

Witold Lutosławski: Partita pro housle
a orchestr

Fryderyk Chopin: Koncert pro klavír
a orchestr č. 2 f moll op. 21

Sebastian Brettfeld – violon
Minja Stojanovic – harfa
Jakub Kowalski – housle
Eva Strejcová – klavír
Maroš Potokár – dirigent

E3

Mladí dirigenti

22. února 2024

Edward Elgar: Koncert pro violoncello
a orchestr e moll op. 85

Antonín Dvořák: Symfonie č. 7 d moll
op. 70, B 141

Lukáš Mareček – violoncello
dirigují posluchači Curyšské hudební akademie
pod vedením Christoph-Mathias Muellera

E4

Mladí sólisté III

23. května 2024

Joseph Haydn: Árie Gabriela z oratoria
Stvoření Hob. XXI:2

Antonín Dvořák: Biblické písně op. 99,
B 185 (výběr); Árie Terinky z opery
Jakobín op. 84, B 200

Leoš Janáček: Árie a modlitba Jenůfy
z opery Její pastorkyňa JW I/4

Giuseppe Verdi: Árie Oscara z opery
Maškarní ples

Gioacchino Rossini: La danza –
Tarantella napoletana. 8. píseň ze
sbírky Les soirées musicales
S424/R236

Gaetano Donizetti: Árie Marie
z opery Dcera pluku; Árie Adiny
z opery Nápoj lásky

Antonín Dvořák: Suita A dur
„Americká“ op. 98 b, B 190

Jana Margová – soprán
Theodor Šimáček – baryton
Zdeňka Kotková – soprán
Veronika Zaplatilová – soprán
Klára Hlůšková – soprán
Marie Kadlčáková – soprán
Nela Skarková – soprán
Kristýna Kůstková – soprán
Adam Sedlický – dirigent

E1

MLADÍ
SÓLISTÉ
I

2. listopadu 2023
18:00

Arseny MENKOV
hobojista

foto archiv interpreta

Koncert představí pestrý výběr
koncertních skladeb v podání nadaných
hráčů na dechové nástroje a klavíristů.

Klarinetový koncert jednoho
z nejúspěšnějších českých sklada-
telů své doby Františka Vincence
Kramáře kráčí ve šlépějích tvorby
Haydnovy a Mozartovy a je ob-
líbený pro svou melodičnost.

Prostor k radostnému muzicírování
dává koncert pro zobcovou flétnu Johna
Bastona, anglického barokního flétnisty
a violoncellisty, který působil jako hudeb-
ník v londýnských operních orchestrech.

Maďarského skladatele Frigyesa
Hidase inspirovala k vytvoření
Hobojového koncertu kombinace
barokní, klasicistní a lidové hud-
by. Kompozice si díky Hidasovu
mimořádnému citu pro možnosti
sólového nástroje získala oblibu
mezi hoboisty po celém světě.

Zazní i skladba jako vystřižená
z hollywoodských hudebních komedií.
Jazzovou suitu z roku 1945, známou
také pod názvem Sněhové vločky,
složil Alexander Tsfasman, který
patří k nejvýznamnějším sovětským
skladatelům jazzové hudby.

Karl Ditters von Dittersdorf žil dlouhá
léta v českém Javorníku, jeho kompo-
zice se však nesly v duchu vídeňského
klasicismu. V interpretaci moderního
klavíru zazní jeho Koncert A dur,
který byl původně určen cembalu.

Program uzavře hudba Wolfganga
Amadea Mozarta. Klavírní koncert
A dur vznikl paralelně s operou
Figarova svatba a vlivy italského
operního stylu jednoduše nezapře.

E2

MLADÍ SÓLISTÉ II

25. ledna 2024
18:00

V hlavní roli druhého koncertu cyklu E se představí sólisté hrající na známé i méně obvyklé strunné nástroje. Hned v první skladbě se posluchači seznámí se zvukem violonu, který je předchůdcem dnes běžného kontrabasu. Vídeňský klasičtí skladatel Franz Anton Hoffmeister zkomponoval pro tento nástroj v 18. století tři koncerty včetně Druhého v D dur.

Dva tance pro harfu a smyčce francouzského skladatele Clauda Debussyho vznikly na počátku 20. století. Danse sacrée (Tanec posvátný) se nese v rytmu vznešené sarabandy, Danse profane (Tanec světský) má podobu teskného valčíku, ovšem s rozmarnějšími mezhrami.

Partita ústředního představitele polské hudební avantgardy Witolda Lutosławského původně patřila houslím a klavíru. Na žádost slavné německé houslistky Anne Sophie Mutter ji později skladatel upravil pro orchestr.

Romantický skladatel Fryderyk Chopin dokázal v 19. století vytvořit nový technický a poetický klavírní styl, díky kterému získal přezdívku „básník klavíru“. Uvádí se, že ve svém Druhém klavírním koncertu z roku 1830 se inspiroval svou láskou k mladé sólistce varšavské opery Konstancji Gładkowské. Výsledkem je snivé dílo s důrazem na sólistickou brilanci.

E3

MLADÍ DIRIGENTI

22. února 2024
18:00

Britský skladatel Edward Elgar se osobně setkal s Antonínem Dvořákem v 80. letech 19. století. Tehdy ještě jako mladý houslista účinkoval v orchestru pod Dvořákovou taktovkou při britském provedení Šesté symfonie a díla Stabat Mater na hudebních festivalech ve Worcesteru a Birminghamu. Elgar byl tehdy uchvácen orchestrálním zvukem Dvořákových skladeb a tento dojem zanechal v jeho další tvorbě nesmazatelnou stopu.

Můžeme jen spekulovat, nakolik byl Elgar Dvořákem ovlivněn, když začal v roce 1919 komponovat svůj Violoncellový koncert e moll. Ve stínu právě ukončené první světové války vytvořil kompozici naplněnou hlubokou melancholií a osobní nostalgií. Dnes se toto dílo řadí k nejhranějším a nejpopulárnějším romantickým violoncellovým koncertům.

Dvořákova Sedmá symfonie bývá považována za jednu z nejambicióznějších a výrazově nejsilnějších skladatelových kompozic. Přestože měl Dvořák na kontě už několik symfonií, které slavily úspěchy na evropských pódii, teprve v Sedmé plně dozrál jeho osobitý kompoziční sloh. Dvořák zde opustil slovanský folklór a pustil se cestou dramatičnosti a bolestné osobní výpovědi. Londýnská premiéra z roku 1885 přiřkla symfonii postavení jednoho z nejvýznamnějších děl symfonického repertoáru.

E4

MLADÍ SÓLISTÉ III

23. května 2024
18:00

Koncert složený z operních a oratorních árií a další písňové tvorby otevře Haydnova sopránová árie archanděla Gabriela z biblického oratoria Stvoření, které patří mezi nejhranějších vokálně orchestrální kompozice 19. století.

V Biblických písních zhudebnil Antonín Dvořák starozákonní žalmové texty. Jeho opera Jakobín potom sleduje komickou zápletku na malém českém městě v období Velké francouzské revoluce.

Její pastorkyňa Leoše Janáčka se řadí k nejhranějším českým operám na světových jevištích. Tragický příběh schovanky Jenůfy a jejího nemanželského dítěte nenechává nikoho chladným ani po sto dvaceti letech od premiéry.

Děj Maškarního plesu italského skladatele Giuseppe Verdiho je naplněn

Kristýna KÚSTKOVÁ
sopranistka

foto archiv interpreta

intrikami, vášnivou láskou i zradou. Během večera zazní sopránová árie pážete Oscara ze 3. dějství. Gioacchino Rossini byl nejen oslavovaným operním skladatelem, ale také vyhlášeným kuchařem. Jeho proslulá píseň La danza hýří rytmy tarantely, lidového tance jižní Itálie.

Operní tvorba Gaetana Donizettiho je synonymem italského bel canto a klade mimořádné nároky na pěveckou techniku a kultivovanost projevu. Posluchači se o tom přesvědčí při áriích z oper Nápoj lásky a Dcera pluku.

Koncert uzavře půvabná orchestrální Suita A dur Antonína Dvořáka, složená během skladatelova amerického pobytu, kterou po boku členů JFO zahrají žáci ZUŠ.

G

Cyklus G Gong

Již tradičně jsme pro vás připravili čtveřici projektů, ve kterých v Gongu uslyšíte symfonickou hudbu ve spojení s jinými žánry. Společně s Hradišťanem oslavíme nejen sedmdesát let našeho orchestru, ale také jeho uměleckého vedoucího Jiřího Pavlici. Adiemus s Permoníkem nabídne propojení klasické, keltské a africké hudby. Po několika letech se do Gongu vrátíme s novými písněmi Tomáše Kluse. Celý cyklus pak zakončíme premiérou projektu s kapelou Jelen, který iniciovala právě JFO.

posluchačky JFO

Kristýna BARDONOVÁ
s maminkou Petrou a babičkou
Alenou CHVÁLKOVOU

Dolní oblast Vítkovice
Multifunkční aula Gong

abonmá od 2900 Kč
jednotlivé koncerty od 800 Kč

od 18 hodin

G1

Hradišťan & JFO

30. listopadu 2023

Jiří Pavlica & Hradišťan
Stanislav Vavřínek – dirigent

G2

Adiemus
s Permoníkem

29. února a 1. března 2024

Ola Gjeilo: Song of the Universal
Karl Jenkins: Adiemus – Songs
of Sanctuary

Gabriela Vermelho – zpěv
Lenka Dusilová – zpěv
Jan Kvapil – flétny
Koncertní sbor Permoník
Martina Juríková – sbormistryně
Chuhei Iwasaki – dirigent

G3

Klusymfonie

3. a 4. dubna 2024

Tomáš Klus – zpěv
Cílová skupina
Koncertní sbor Permoník
Martina Juríková – sbormistryně
Jan Kučera – dirigent

G4

Jelen & JFO

7. a 8. května 2024

Kapela Jelen
Kateřina Marie Tichá (host) – zpěv
Stanislav Vavřínek – dirigent

G1

HRADIŠŤAN
& JFO

30. listopadu 2023
18:00

Společně se svým Hradišťanem a JFO oslaví sedmdesáté narozeniny legendární houslista a zpěvák Jiří Pavlica. Působí jako primáš a umělecký vedoucí Hradišťanu již od roku 1978 a za tu dobu kapelu přivedl z původně úzce folklórního zaměření k alternativní dramaturgii, která se nebojí překračovat hranice různých hudebních žánrů a filozoficky prohlubovat odkaz lidové tradice. Jeho schopnost spojovat hudebníky napříč žánry jej přivedla ke spolupráci s Vlastou Redlem, Emilem Viklickým, Spirituál kvintetem, Komorním orchestrem Leoše Janáčka, ale i s umělci ze zahraničí (Alistair Anderson – Velká Británie, Yas Kaz – Japonsko, Dizu Plaatjies – Jihoafrická republika).

Autorská tvorba Jiřího Pavlici je dnes již téměř synonymem Hradišťanu. Jeho písničky čerpají inspiraci z moravské folklorní tradice a svými texty dokážou nejen pohladyt po duši, ale také předat hlubší filozofické poselství. Sám říká, že ve svých písních zpívá především o lásce, víře v dobro a naději.

G2

ADIEMUS
S PERMONÍKEM

29. února a 1. března 2024
18:00

Lenka Dusilová je renomovanou osobností české populární hudby, která z pozice rockové a popové hvězdy doputovala k mnohohrstevnatému osobnímu vyjádření, v němž svobodně přijímá impulzy nejrůznějších stylů a mimohudebních zážitků. Ve svých projektech a sólových albech využívá svého nezaměnitelného hlasového projevu a snaží se hledat nové cesty a způsoby vyjádření. Ve spolupráci s multižánrovou zpěvačkou Gabrielou Vermelho, předním českým flétnistou Janem Kvapilem, [Koncertním sborem Permoník](#) a JFO v Gongu předvede skladby z proslulého alba Adiemus – Songs of Sanctuary velšského skladatele Karla Jenkinse z roku 1994.

Jenkinsové dílu bude předcházet Song of the Universal pro sbor, klavír a smyčce současného norského skladatele Oly Gjeila. Skladatelem působivě zhudebněný text amerického básníka Walta Whitmana vyjadřuje optimismus a neochvějnou důvěru v naše hluboké lidství.

Lenka DUSILOVÁ
zpěvačka

foto © Mona Martinů

G3

KLUSYMFONIE

3. a 4. dubna 2024
18:00

Další pokračování společného projektu zpěváka Tomáše Kluse, Cílové skupiny a JFO navazuje na předchozí úspěšnou spolupráci, která započala koncertem v Dolní oblasti Vítkovice v únoru 2018. Na tento koncert navázala nahrávka alba Klusymfonie s dirigentem Janem Kučerou a rovněž společné turné po České republice.

Svémi písněmi si Tomáš Klus získává oblibu českých posluchačů už více než patnáct let. Popularitu jeho tvorby dokládá vítězství v anketě Český slavík a několik cen Anděl. Autorem originálních aranží Klusových písní pro symfonický orchestr je člen Cílové skupiny, skladatel a baskytarista Jan Lstibůrek. Ten se pokusil nalézt v písních zcela nový rozměr a vystavět je přímo pro setkání Cílové skupiny s Janáčkovou filharmonií. Pokračování Klusymfonie přinese orchestrální verze několika nových písní a novinkou bude i účinkování karvinského Koncertního sboru Permoník.

G4

JELEN & JFO

7. a 8. května 2024
18:00

Během deseti let existence se kapela Jelen vypracovala mezi nejznámější jména české populární hudební scény. V roce 2014 získala cenu Anděl v kategorii Objev roku a v roce 2016 cenu Anděl v kategorii Skupina roku. Její hudba se v dnešní přetechizované době vrací k akustickým kořenům a navazuje na folk, country, bluegrass a blues. Parta kolem frontmana Jindry Poláka zaujme svým energickým a muzikantsky vyzrálým projevem. Vlastní písňová tvorba kapely s výraznými melodiemi a poetickými texty sklízí úspěch nejen v českém éteru, ale i na koncertech a hudebních festivalech. Jelen má na kontě již šest studiových alb s hity jako Magdaléna, Tančíme spolu nebo Zůstaň ještě jednu noc z doposud posledního alba Věci a sny. Na úspěchu druhé ze zmíněných písní se podílela také populární česká písničkářka, básnířka a textařka Kateřina Marie Tichá, která kromě působení v kapele Jelen v současnosti hraje a vystupuje také se severomoravskou kapelou Bandjeez.

foto © Petr Kozlík

Jindra POLÁK
frontman skupiny Jelen

K

Cyklus K Komorní

V rámci komorního cyklu K zazní klasická hudba ve své nejčistší podobě. Vyznačuje se menším počtem hudebních nástrojů a až intimní atmosférou. Žádná chyba se tu neschová a posluchači si naplno vychutnají každý tón z děl Richarda Strausse, Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany a řady dalších. Ve Vesmíru vystoupí přední světoví umělci současnosti, jakými jsou maďarský trumpetista Gábor Boldoczki, lucemburská houslistka Alena Baeva a ukrajinský klavírista Vadym Kholodenko. Ostravskému publiku se představí také ženský vokální soubor Tiburtina Ensemble netradičně v prostorách Evangelického Kristova kostela.

Klobouk Leoše Janáčka

Marie Stejskalová, hospodyně u Janáčků, na tento klobouk vzpomíná: „Při premiéře Příhody lišky Bystroušky 6. 11. 1924 v brněnském národním divadle byl zase velký úspěch, věnce, kytice. Z jednoho daru měl pán obzvlášť radost. Jeho dlouholetému dodavateli čepic a klobouků z Běhounské ulice se Bystrouška tak líbila, že pána pozval, aby si v jeho obchodě vybral ten nejkrásnější klobouk. Pán mu za to dal klavírní výtah Lišky Bystroušky.“ Janáček Karlu Landovi do klavírního výtahu vepsal věnování: „Něco za něco! Vám na památku Leoš Janáček, Brno 24. listopadu 1924.“

Kino Vesmír
Zahradní 1741/17, Ostrava

abonmá cyklus K
jednotlivé koncerty

od 720 Kč
od 230 Kč

od 19 hodin

K1

Tiburtina Ensemble

18. prosince 2023
Evangelický Kristův kostel,
Ostrava

„Ecce, Virgo concipiet – Hle, Panna počne“ – Mysterium hudby a slova v adventní době

Ivana Uhlířová – umělecký přednes
Tiburtina Ensemble
Barbora Kabátková – umělecká vedoucí

Michel Corrette: Concerto comique
č. 25 „Les sauvages et la Furstenberg“
Jean-Marie Leclair: Koncert pro housle
a orchestr č. 5 a moll op. 7
Michel Blavet: Koncert pro flétnu
a orchestr a moll (úprava pro křídlovku
G. Boldoczki)

Gábor Boldoczki – trubka
Janáčkův komorní orchestr
Jakub Černožorský – umělecký vedoucí

K3

Baeva & Kholodenko

25. března 2024

Robert Schumann:
Pohádkové obrázky op. 113
Franz Schubert:
Fantasie C dur op. posth. 159 (D 934)
Richard Strauss: Houslová sonáta op. 18
Igor Stravinskij:
Polibek víly (úryvky z baletu)

Alena Baeva – housle
Vadym Kholodenko – klavír

K4

Smetanovo trio

13. května 2024

Dmitrij Šostakovič:
Klavírní trio č. 1 op. 8
Bedřich Smetana:
Klavírní trio g moll op. 15
Antonín Dvořák:
Klavírní trio č. 3 f moll op. 65

Smetanovo trio:
Jitka Čechová – klavír
Jan Talich – housle
Jan Páleníček – violoncello

K1

TIBURTINA ENSEMBLE

18. prosince 2023
19:00

Tiburtina Ensemble je ženské uskupení, které se zaměřuje na interpretaci gregoriánského chorálu, středověkého vícehlasu a rané polyfonie. Během desetileté existence se soubor zařadil mezi špičky ve svém oboru a pravidelně se objevuje na předních českých i zahraničních festivalech. Je oceňován zejména pro jedinečnou barvu zvuku, vřelost projevu a dramaturgickou nápaditost.

Posluchači se mohou těšit na program nazvaný Mysterium hudby a slova v adventní době. Ve středověkém křesťanství byl advent chápán jako období kajícího a přísného půstu. Nesl se ve znamení bdění a čekání na Kristovo narození i příchod Spasitele. Byl to také čas rozjímání o příchodu světla v nejtemnějších zimních dnech. Mariánská úcta, která je s obdobím neodmyslitelně spjata, propůjčuje chorálnímu adventním zpěvům výrazný lyrický tón. Celý večer umocní a doplní středověká mariánská poezie, která zazní v přednesu herečky Ivany Uhlířové.

K2

OSTRAVSKÉ VERSAILLES

26. února 2024
19:00

Ve spolupráci s Janáčkovým komorním orchestrem uvede maďarský trumpetista Gábor Boldoczki skladby francouzského baroka, které během vlády Ludvíka XV. zněly na zámku ve Versailles. Zatímco prostý lid v té době hladověl, francouzský král pořádal okázalé slavnosti ve velkolepých hodovních síních i v rozlehlém parku. Bavit krále a jeho dvořany tehdy mohli jen ti nejlepší skladatelé a umělci.

Boldoczki, který patří mezi přední současné trumpetisty, některé jejich kompozice přepsal a upravil pro moderní trubku a křídlovku. Během večera tak zazní výběr výstupů z oper Dvorní Indové a Boreády versailleského dvorního skladatele Jeana Philippa Rameaua, dva koncerty zakladatele francouzské houslové školy Jeana-Marie Leclaira a další.

FIGURE 51

K3

BAEVA & KHOLODENKO

25. března 2024
19:00

Alena Baeva se po boku JFO představila už několikrát. Vítězka řady prestižních mezinárodních soutěží a jedna z nejvýraznějších houslistek současné generace tentokrát vystoupí spolu s manželem, ukrajinským klavíristou Vadymem Kholodenkem. V jejich podání zazní významná romantická díla 19. a 20. století.

Pohádkové obrázky napsal Robert Schumann původně pro violu a klavír. Není zcela jasné, které příběhy skladatele inspirovaly, někteří schumannovští badatelé v nich však spatřují hudební ztvárnění pohádek Locika, Rumplcimpřampř a Spící krasavice z pera bratří Grimmů.

Vadym KHOLODENKO
klavírista

foto © Jean-Baptiste Milot

Houslovou fantazii C dur zkomponoval Franz Schubert pro houslistu Josefa Slavíka, kterého Chopin označoval za „českého Paganiniho“. Schubertovo virtuózní dílo je složitým obrazcem kontrastních nálad, mezi kterými vyniká melancholie charakteristická pro závěr skladatelova života.

Houslová sonáta Richarda Strausse sice patří mezi skladatelova raná díla, přesto si získala mezi interprety oblibu. Party obou nástrojů jsou mimořádně obtížné a skladba na ně klade rovnocenné nároky.

Večer uzavře Divertimento pro housle a klavír Igora Stravinského, které vzniklo přepracováním orchestrálních skladeb z baletu Polibek víly. Děj baletu vychází z pohádky Ledová královna spisovatele Hanse Christiana Andersena.

Alena BAEVA
houslistka

foto © Andrej Gnilc

K4

SMETANOVO TRIO

13. května 2024
19:00

Komorní spojení houslí, violoncella a klavíru si oblíbila řada skladatelů. Výjimkou není ani Dmitrij Šostakovič a jeho První klavírní trio. Dílo, které vzniklo v umělcových šestnácti letech, už nese příznačné rysy jeho pozdějšího rukopisu. Kompozice z roku 1923 vznikala během těžkého životního období, kdy se Šostakovič zotavoval z tuberkulózy a současně musel po smrti otce zabezpečit rodinu.

Klavírní trio g moll **Bedřicha Smetany** vzniklo v roce 1855 jako bezprostřední reakce na tragickou smrt čtyřleté dcery Bedřišky. Skladatel své dílo naplnil nejen bolestí, něhou a dramatickými momenty, ale také snahou o vyrovnání se s tragickou událostí. Franz Liszt skladbu ocenil hned po její premiéře, jinak ale bylo přijetí spíše rozpačité. Smetana proto v roce 1857 dílo revidoval

a v současné době jej považujeme za jeden z pilířů jeho tvorby.

Těžké chvíle se nevyhnuly ani Antonínu Dvořákovi, který své Třetí klavírní trio zkomponoval po smrti své matky v roce 1883. Tehdy už patřil k mezinárodně uznávaným skladatelům a dílo se stalo jedním z vrcholů jeho komorní tvorby.

V rozsáhlé kompozici, z níž doslova číší inspirace Brahmovými komorními skladbami, najdeme nepřeborné množství hudebních nálad a myšlenek.

Program koncertu zazní v podání Smetanova tria, jednoho z nejprestižnějších českých komorních souborů, který dlouhá léta sklízí úspěchy doma i v zahraničí.

Koncert je součástí smetanovského operního cyklu Ostrava 2024, který probíhá ve spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským.

R

V hlavních rolích cyklu R se představí klavír a jedni z nejvýraznějších interpretů současné generace. Před ostravským publikem vystoupí nadějný mladý pianista Matyáš Novák, který mimo jiné uvede vlastní virtuózní úpravu proslulé Smetanovy Vltavy. Mezinárodně uznávaná klavíristka a pedagožka na prestižní hudební škole v newyorském Manhattanu Olga Kern nabídne průřez klavírním dílem Sergeje Rachmaninova. Kanadský klavírista Jan Lisiecki, který v pouhých sedmadvaceti letech patří mezi špičkové světové virtuosity, zaměří svou pozornost na klavírní preludia napsaná významnými hudebními velikány napříč stáletími. Kompozice ruských skladatelů pozdního romantismu potom zazní v pojetí teprve šestnáctileté Alexandry Dovgan.

Rudolf FIRKUŠNÝ (1912–1994), český, světově proslulý klavírista, studoval na brněnské konzervatoři od roku 1919 skladbu u Leoše Janáčka a hru na klavír u Růženy Kurzové. Jak je vidno, pro svůj jedinečný talent nastoupil na konzervatoř již ve svých sedmi letech. Janáček měl malého Rudu velmi rád, o čemž svědčí skutečnost, že tato fotografie visela ve skladatelově pracovně.

Cyklus R Recitály

Kino Vesmír
Zahradní 1741/17, Ostrava

abonmá cyklus R
jednotlivé koncerty

od 840 Kč
od 260 Kč

od 19 hodin

R1

Matyáš Novák

16. října 2023

Bedřich Smetana: České tance,
II. kniha op. 21, JB 1:114

Josef Suk: Klavírní kusy op. 7

Bedřich Smetana (arr. Matyáš Novák):
Má vlast JB 1:112, II. Vltava

Matyáš Novák – klavír

R2

Olga Kern

13. listopadu 2023

Sergej Rachmaninov: Tři etudy
z Etud – obrazů op. 33 a op. 39

Sergej Rachmaninov: Pět preludií
z Pěti fantastických kusů op. 3, Deseti
preludií pro klavír op. 23 a Třinácti
preludií pro klavír op. 32

Sergej Rachmaninov: Sonáta pro klavír
č. 2 b moll op. 36 (druhá redakce 1931)

Sergej Rachmaninov: Presto e moll č. 4
ze Šesti hudebních momentů op. 16

Sergej Rachmaninov: Sedm salónních
kusů pro klavír op. 10 č. 3 Barkarola

Sergej Rachmaninov: Pět fantastických
kusů pro klavír op. 3 č. 4 Pulcinella

Sergej Rachmaninov: Variace
na Corelliho téma op. 42

Sergej Rachmaninov: Tři transkripce
(Musorgskij, Rachmaninov, Kreisler)

Sergej Rachmaninov: Polka de W. R.

Olga Kern – klavír

R3

Jan Lisiecki

22. ledna 2024

Frédéric Chopin: Preludium č. 15
Des dur z cyklu 24 preludií op. 28;

Preludium č. 26 As dur op. 86

Johann Sebastian Bach: Preludium
a fuga C dur z cyklu Dobře
temperovaný klavír BWV 846

Sergei Rachmaninov: Preludium č. 3
d moll z cyklu Deset preludií
pro klavír op. 23

Karol Szymanowski: Devět preludií
op. 1 (výběr)

Olivier Messiaen: Preludia pro klavír
(výběr)

Frédéric Chopin: Preludium č. 25
cis moll op. 45

Sergei Rachmaninov: Preludium č. 2
cis moll op. 3

Henryk Górecki: Čtyři preludia pro
sólový klavír op. 1 (výběr)

Johann Sebastian Bach: Preludium
a fuga c moll z cyklu Dobře
temperovaný klavír BWV 847

Sergei Rachmaninov: Preludium č. 5
g moll z cyklu Deset preludií pro klavír
op. 23

Frédéric Chopin: Preludia op. 28

Jan Lisiecki – klavír

R4

Alexandra Dovgan

22. dubna 2024

Sergej Rachmaninov: Variace
na Corelliho téma op. 42

Alexandr Skrjabin: Klavírní sonáta č. 2
gis moll op. 19

další program bude zveřejněn později

Alexandra Dovgan – klavír

R1

MATYÁŠ NOVÁK

16. října 2023

19:00

Mladý český pianista Matyáš Novák se po úspěšném vystoupení s Janáčkovou filharmonií v Beethovenově Císařském koncertu v roce 2020 tentokrát představí publiku v sólovém recitálu, do kterého zařadil klavírní kompozice Bedřicha Smetany a Josefa Suka.

Ve druhé řadě Českých tanců se Bedřich Smetana pokusil vytvořit jakýsi protipól Dvořákových Slovanských tanců. Smetana sáhl po konkrétních českých tancích a nápěvech ze sbírky Prostonárodních písní a říkadel Karla Jaromíra Erbena, které doplnil některými starodávnými lidovými tanci. Tak vznikl desetidílný cyklus, který se díky Smetanově bravurní klavírní stylizaci stal efektním a oblíbeným číslem klavírních recitálů.

Do cyklu šesti Klavírních skladeb shrnul Josef Suk své rané klavírní kusy z let 1892 a 1893. Působivé klavírní drobnosti mladého skladatele odrážejí vlivy Dvořáka, Griega i Čajkovského.

Matyáš NOVÁK
klavírista

Úvodní část celého cyklu nazvaná Píseň lásky dosáhla popularity srovnatelné snad jen s Dvořákovou Humoreskou nebo Fibichovým Poemem.

Smetanova symfonická báseň Vltava se hned po své premiéře stala předmětem klavírních transkripcí. Sám skladatel ji napsal pro čtyřruční klavír, dvouruční klavírní verzi později vytvořil Jindřich Kàan z Albéšťů. Matyáš Novák ve svém ostravském recitálu představí vlastní virtuózní úpravu tohoto světově proslulého Smetanova díla.

R2

OLGA KERN

13. listopadu 2023
19:00

Recitál Olgy Kern, jedné z nejvýraznějších světových pianistek své generace, nabídne průřez klavírním dílem Sergeje Rachmaninova, od jehož narození v roce 2023 uplynulo sto padesát let. Původem ruská klavíristka žije řadu let v USA, kde působí jako pedagožka na prestižní hudební škole v newyorském Manhattanu.

Monumentální klavírní tvorba Sergeje Rachmaninova vznikala paralelně s jeho další kompoziční činností a také s úspěšnou mezinárodní kariérou klavírního virtuosa. Drtivou většinu svých klavírních děl napsal Rachmaninov v Rusku, tedy v době před svou emigrací do USA v roce 1917. Od raných klavírních kompozic z poslední dekády 19. století až po Druhou klavírní sonátu nebo zralé cykly Preludií a Etud – Obrazů vytříbil skladatel svůj pozdně romantický klavírní styl, který vyniká mohutnými gesty a melancholicky laděnou lyrikou. Rachmaninova hudba vyžaduje od interpretů sílu, výdrž i hbitost prstů. Skladatelská činnost musela postupně ustoupit Rachmaninovu naplněnému koncertnímu dílu. Na počátku 30. let minulého století už vytvořil pro klavír pouze Variace na Corelliho téma a virtuózní transkripce děl známých skladatelů od Bacha po Kreislera.

R3

JAN LISIECKI

22. ledna 2024
19:00

Kanadský klavírista Jan Lisiecki patří v pouhých sedmadvaceti letech mezi špičkové virtuosy a bývá zván k hostování na nejvýznamnějších světových pódii. Je oceňován pro technickou vyspělost a vyzrálý umělecký projev.

Ve svém ostravském recitálu zaměří Lisiecki pozornost k preludiím, která vznikla napříč staletími. Oblibu mezi skladateli našla tato volná hudební forma, v níž mohli dát průchod své fantazii a hudební imaginaci, již v baroku. Vzorem pro příští generace se stal cyklus preludií z Bachova Dobře temperovaného klavíru. Romantickou paralelou Bachova cyklu je 24 preludií op. 28 Fryderyka Chopina, na něž ve své virtuózní klavírní stylizaci navázal ruský skladatel Sergej Rachmaninov. Moderní hudba dala preludiím nový obsah i výraz. Karol Szymanowski koncipoval svých Devět preludií jako výběr raných klavírních miniatur, francouzský skladatel Olivier Messiaen zase v cyklu Preludií experimentoval se speciálními tónovými mody a avantgardní polský skladatel Henryk Górecki obdařil svá Čtyři preludia nekompromisní a tvrdou virtuozitou.

R4

ALEXANDRA DOVGAN

22. dubna 2024
19:00

Ostravský recitál Alexandry Dovan bude debutovým českým vystoupením této mladé, teprve šestnáctileté pianistky. Její slibnou mezinárodní kariéru zahájil úspěch v prestižní soutěži Grand Piano Competition, kterou vyhrála v pouhých deseti letech.

Stěžejními díly večera budou dvě kompozice ruských skladatelů pozdního romantismu. Variace na Corelliho téma Sergeje Rachmaninova vznikly v období skladatelovy americké emigrace. Téma, které v nich variačně zpracoval, původně vůbec nepochází od Corelliho. Stopy oblíbené taneční melodie označované jako folia můžeme sledovat až do 15. století. Corellimu posloužila jako základ k variacím v jedné z jeho barokních houslových sonát, Rachmaninov téma přetvořil svým harmonicky bohatým a pianisticky brilantním hudebním jazykem s pestrou škálou výrazových poloh. K vytvoření Druhé klavírní sonáty, někdy označované také jako Sonáta-fantazie, našel Alexandr Skrjabin inspiraci během pobytu u mořského pobřeží. Téměř impresionistická hudba evokuje poklidnou hladinu, pochmurné vlnění mořských hlubin i bouřlivou sílu širého oceánu.

Alexandra DOVGAN
klavíristka

foto © Ilna Schymchak

Jan LISIECKI
klavírista

foto © Christoph Köstlin

M

Klika, kterou si zanedlouho otevřete dveře do nového ostravského koncertního sálu. Jeden ze tří prototypů kování, které vyrobilo pražské studio Architecture Acts podle autorského návrhu Stevena Holla. 3D tisk z materiálu ADJ a PLA.

Mimořádné symfonické koncerty M

Skladbami středoevropského baroka a klasicismu, mezi kterými nebude chybět ani tradiční Rybova Česká mše vánoční „Hej mistře!“, oslavíme příchod Vánoc. Do nového roku potom vykročíme za zvuku skladeb tří velikánů české hudby – Martinů, Dvořáka a Smetany. Oslavy sedmdesáti let JFO a příchod nového roku završíme ve třech večerech po sobě. Bedřichu Smetanovi bude věnováno více koncertů, protože v roce 2024 slavíme dvousté jubileum skladatelova narození. Zazní cyklus symfonických básní Má vlast, který je bezesporu nejslavnějším Smetanovým dílem. Posluchači se mohou těšit také na koncertní provedení opery Libuše.

Kino Vesmír
Zahradní 1741/17, Ostrava

jednotlivé koncerty od 400 Kč

od 19 hodin

M1

Koncert ke dni studentstva

17. listopadu 2023

Bedřich Smetana: Má vlast,
cyklus symfonických básní JB 1:112

Tomáš Netopil – dirigent

M2

Vánoční koncert

22. prosince 2023

Jan Dismas Zelenka:
Magnificat D dur ZWV 108
Wolfgang Amadeus Mozart:
Exsultate, jubilate KV 165
Jakub Jan Ryba:
Česká mše vánoční „Hej mistře!“

Slávka Zámečníková – soprán
Václava Krejčí Housková – alt
Václav Čížek – tenor
Roman Hoza – bas
Collegium Vocale 1704
Václav Luks – dirigent

M3

Novoroční koncert

10., 11. a 12. ledna 2024

Bedřich Smetana:
Prodaná nevěsta, předehra k opeře
Bohuslav Martinů:
Fragment z opery Julietta H 253A1
Antonín Dvořák:
Symfonie č. 9 e moll op. 95 B 178
„Z Nového světa“

Kateřina Kněžíková – soprán
Richard Samek – tenor
Jiří Hájek – baryton
Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

M4

Smetanova Libuše

10. března a 12. května 2024
Divadlo Jiřího Myrona,
Ostrava

Bedřich Smetana:
Libuše, JB 1:102, koncertní provedení
opery o 3 dějstvích na libreto
Josefa Wenziga

solisté v jednání
Pražský filharmonický sbor
Lukáš Vasilek – sbormistr
Robert Jindra – dirigent

M1

KONCERT KE DNI STUDENTSTVA

17. listopadu 2023
19:00

Cyklus symfonických básní
Má vlast Bedřicha Smetany provede
JFO pod taktovkou předního českého
dirigenta Tomáše Netopila. Koncert
bude ochutnávkou nadcházejícího
Roku české hudby 2024, který bude
tentokrát spojen s dvoustým výročím
narozením Bedřicha Smetany.

Má vlast je Smetanovým nejslavnějším dílem a současně symbolickou poctou české zemi a národu. Zatímco symfonické básně Vltava a Z českých luhů a hájů popisují krásy české přírody, Vyšehrad s proslulými harfami věštců a Tábor s citací husitského chorálu zase připomínají nejvýznamnější momenty české historie. V básních Šárka a Blaník potom skladatel nahlédl do sféry národních pověstí a mytologie.

Interpretace cyklu představuje pro orchestr i dirigenta smělou výzvu a současně vyžaduje jistou odpovědnost vůči tradici. Slavné uvedení cyklu legendárním dirigentem Václavem Talichem v dobách německé okupace manifestovalo národní sebevědomí, o půl století později, v roce 1990, zazněla Má vlast v provedení dirigenta Rafaela Kubelíka na pražském Staroměstském náměstí a stala se symbolem nově nabyté svobody.

M2

VÁNOČNÍ KONCERT

22. prosince 2023
19:00

Český barokní skladatel Jan Dismas Zelenka prožil většinu svého života v Drážďanech, kde působil jako hráč na violon a dvorní skladatel saského kurfiřta a polského krále Augusta II. Silného. Většinu Zelenkova skladatelského díla tvoří sakrální kompozice. Slavnostní skladba Magnificat D dur zaujala dokonce i Zelenkova slavnějšího současníka Johanna Sebastiana Bacha.

Exsultate, jubilate patří k nejkrásnějším a nejpopulárnějším Mozartovým kompozicím. Virtuózní sopránový part, který v závěrečném Alleluia přímo hýří koloraturami, napsal šestnáctiletý Mozart pro kontratenoristu Venzia Rauzziniho. Tentokrát se ho však ujme slovenská sopranistka a sólistka Vídeňské státní opery Slávka Zámečníková. Česká mše vánoční „Hej mistře!“ Jakuba Jana Ryby je již od 19. století symbolem českých Vánoc. Ryba toto dílo zkomponoval v roce 1796 pro kostelní kůr v Rožmitálu pod Třemšínem, odkud se rychle rozšířilo po Čechách i Moravě. Výrazně melodická hudba s folklorními motivy a půvabný, lidově naivní text o Kristově narození dílu dodnes zajišťují nehynoucí oblibu.

M3

NOVOROČNÍ KONCERT

10., 11. a 12. ledna 2024
19:00

Příchod nového roku oslaví Janáčkova filharmonie skladbami tří českých hudebních velikánů. Prodaná nevěsta Bedřicha Smetany si od své premiéry v roce 1866 drží pozici nejpopulárnější české opery. Efektní, mozartovsky jiskřivá a v pravém smyslu virtuózní předehera se dodnes řadí k oblíbeným číslům českých a světových orchestrů.

Fragmenty z opery Julietta skladatele Bohuslava Martinů představují průřez dílem, které skladatel vytvořil v roce 1939 pro vystoupení v pařížském rozhlase. Surrealistické libreto francouzského dramatika a básníka Georgese Neveuxe nás přivádí do iluzivního světa knihkupce Michela a jeho nedosažitelné femme fatale jménem Juliette. Na koncertě zazní první fragment, který je snovým obrazem lesa, kde dochází ke střetu Michelových reálných vzpomínek s Juliettinými fantastickými představami. Scéna ukazuje, jak tenká může být hranice mezi realitou a snem.

Vytvořením Novosvětské symfonie dal Antonín Dvořák vzniknout jednomu ze svých nejhlubších a nejkrásnějších děl. Skladba byla vytvořena během Dvořákova amerického pobytu v roce 1893 a odráží se v ní nejen dojmy z americké přírody a životního stylu, ale také inspirace afroamerickou a indiánskou lidovou hudbou.

M4

SMETANOVA LIBUŠE

10. března 2024 / 18:30
12. května 2024 / 15:00

Koncertní provedení Smetanovy opery Libuše doplní v roce dvoustého jubilea skladatelova narození Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 Národního divadla moravsko-slezského. To se při této příležitosti rozhodlo souborně nastudovat a provést všechna Smetanova operní díla.

Opera Libuše vznikala v letech 1871–1872 v době bojů o kulturní i politickou svébytnost českého národa. Bájně legendě o kněžně Libuši, kterou známe z Kosmovy kroniky nebo literárně zpracovaného Rukopisu zelenohorského, propůjčil Smetana podobu rozsáhlého historického obrazu. Zcela zřejmě je tu inspirace mytologickými operními díly Richarda Wagnera. Smetanova opera se uzavírá velkolepým Libušiným proroctvím o budoucnosti českého národa, které vrcholí slovy „český národ neskoná, on pekla hrůzy slavně překoná“.

Libuše poprvé zazněla roku 1881 při slavnostním otevření Národního divadla a skladatel tehdy vyslovil přání, aby dílo bylo prováděno pouze výjimečně, při zvláště památných dnech českého národa. Dny spjaté s výročími Smetanova narození a úmrtí mezi ně bezesporu patří a Libuše zazní pod taktovkou hudebního ředitele pražského Národního divadla Roberta Jindry.

Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024

V roce 2024 uplyne dvě stě let od narození českého hudebního skladatele Bedřicha Smetany a zároveň si připomeneme 140. výročí jeho úmrtí.

Bedřich Smetana patří k zakladatelům moderní české hudby. A to nejen jako skladatel světového rozměru, ale též svou činností organizační a dirigentskou. Jako kapelník Prozatímního divadla (v podstatě umělecký šéf opery) v letech 1866–1874 svou systematickou prací dirigentskou i dramaturgickou položil základy budoucího souboru opery Národního divadla – prvního českého stálého operního souboru. Tuto práci však vzhledem k onemocnění a následně hluchotě musel již v roce 1874 opustit, komponovat však nepřestal, a tak v tomto období složil a dokončil nejen tři opery, ale i tak významná komorní díla, jako dva smyčcové kvartety či dvě houslová dua Z domoviny a především cyklus symfonických básní Má vlast.

Národní divadlo moravskoslezské ve spolupráci s Janáčkovou filharmonií Ostrava připomene Smetanova výročí jako jediný operní dům na světě realizací Smetanovského operního cyklu Ostrava 2024 – kompletního uvedení všech osmi dokončených oper.

Tento program zazní v Ostravě hned dvakrát.

Místo konání: Divadlo Antonína Dvořáka,
(pouze titul Libuše se uskuteční
v Divadle Jiřího Myrona)
Cena: 340–640 Kč

Více informací na www.ndm.cz

Březen 2024

- **Braniboři v Čechách**
2. 3. 2024 / 18:30 hod
- **Prodaná nevěsta**
3. 3. 2024 / 16:00 hod
- **Dalibor**
4. 3. 2024 / 18:30 hod
- **Dvě vdovy**
6. 3. 2024 / 18:30 hod
- **Hubička**
7. 3. 2024 / 18:30 hod
- **Tajemství**
8. 3. 2024 / 18:30 hod
- **Čertova stěna**
9. 3. 2024 / 18:30 hod
- **Libuše**
10. 3. 2024 / 18:30 hod

Květen 2024

- **Braniboři v Čechách**
4. 5. 2024 / 18:30 hod
- **Prodaná nevěsta**
5. 5. 2024 / 16:00 hod
- **Dalibor**
6. 5. 2024 / 18:30 hod
- **Dvě vdovy**
7. 5. 2024 / 18:30 hod
- **Hubička**
9. 5. 2024 / 18:30 hod
- **Tajemství**
10. 5. 2024 / 18:30 hod
- **Čertova stěna**
11. 5. 2024 / 18:30 hod
- **Libuše**
12. 5. 2024 / 15:00 hod

O

Cyklus O Opavské koncerty

Pohodlně se usadte a nechte se pohladit tóny z děl hudebních velikánů. Dáte přednost vášnivému tangu nebo raději romantické klavírní literatuře? V opavském cyklu najdete obojí. Během čtyř koncertů orchestr již tradičně odehraje nejen skladby nejznámějších klasiků v podání mimořádných interpretů. Patří mezi ně i světově uznávaný klavírista Lukáš Vondráček, který se v rodné Opavě představí jako sólista jednoho z nejnáročnějších klavírních koncertů. To vše navíc v kulisách kostela svatého Václava, které umocní hudební prožitek.

Olga FAIKOVÁ
houslistka JFO

„Soudě podle výrazu ve tváři vznikla fotografie zřejmě při silném slunečním svitu. Je to v ulici Na Rybníčku 58 v Opavě před garáží, kterou stavěl můj otec. Škodovkou mě vozil jednou za čtrnáct dní po dobu tří let na konzultace k profesoru Krůčkoví do Ostravy.“

Kostel sv. Václava, Dům umění
Pekařská 12, Opava

abonmá od 1350 Kč
jednotlivé koncerty od 450 Kč

od 19 hodin

01

1. abonentní koncert

24. května 2023

Esteban Benzecry:
Obertura Tanguera
(Pocta Ástoru Piazzolovi)
Ástor Piazzolla:
Čtvero ročních dob v Buenos Aires
Francis Poulenc:
Sinfonietta FP 141

Leticia Moreno – housle
Simone Menezes – dirigentka

02

2. abonentní koncert

9. července 2023

Sergej Rachmaninov:
Koncert pro klavír a orchestr
č. 3 d moll op. 30
Sergej Rachmaninov:
Symfonie d moll op. 13
Franz Schubert:
Symfonie č. 8 h moll „Nedokončená“
D 759

Lukáš Vondráček – klavír
Gabriel Bebeslea – dirigent

03

3. abonentní koncert

29. srpna 2023

Gioacchino Rossini:
Hedvábný žebřík, předehra k opeře
Arnold Schönberg:
Zjasněná noc op. 4
Wolfgang Amadeus Mozart:
Konzertantní symfonie pro housle, violu
a orchestr Es dur KV 364

Jiří Vodička – housle
Jakub Fišer – viola
Vassily Sinaisky – šéfdirigent JFO

04

4. abonentní koncert

22. září 2023

Johannes Brahms:
Akademická slavnostní předehra op. 80
Ferenc Liszt:
Koncert pro klavír a orchestr č. 2
As dur S 125
Ludwig van Beethoven:
Symfonie č. 7 A dur op. 92

Won Kim – klavír
Andreas Ottensamer – dirigent

01

1. ABONENTNÍ KONCERT

24. května 2023
19:00

Leticia MORENO
houslistka

Jméno Ástora Piazzolly je neodmyslitelně spjato s argentinským tangem. V průběhu 20. století získal tento tanec neobyčejnou oblibu a jeho vášnivé rytmy si našly cestu do děl řady skladatelů. Právě Piazzolla ovšem dokázal tangu vtisknout unikátní charakter, podobně jako se to podařilo Johannu Straussovi mladšímu v případě valčíku.

Koncert otevře skladba Obertura Tanguera, která se dočká své české premiéry. Jako poctu Piazzollově skladbě ji složil soudobý argentinský skladatel Esteban Benzecry. Představil ji v roce 1993, jen pár měsíců po Piazzollově smrti. Následovat bude Piazzollovo Čtvero ročních dob v Buenos Aires. Jak už název napovídá, předobrazem této skladby byla nesmrtelná kompozice

Antonia Vivaldiho. Cyklus třívětých koncertů však Piazzolla nahradil čtyřmi jednovětými tangy, která zachycují proměny rušného argentinského přístavu v jednotlivých obdobích roku.

Tanečním nábojem hýří i závěrečná skladba koncertu – Sinfonietta francouzského skladatele Francise Poulenca z roku 1947.

Zvláštností večera je také fakt, že program naplněný energickými rytmy zazní v podání dvou světově renomovaných umělekyn s jihoamerickými kořeny. Jako sólistka vystoupí španělská houslistka peruánského původu Leticia Moreno, která skladby Á. Piazzolly natočila s Londýnskými filharmoniky pro Deutsche Grammophon. Taktovky se chopí Simone Menezes, brazilsko-italská dirigentka žijící ve Francii.

02

2. ABONENTNÍ KONCERT

9. července 2023
19:00

foto © Dita Pejpe

Lukáš VONDŘÁČEK
klavírista

Světově uznávaný klavírista Lukáš Vondráček, vítěz prestižní soutěže královny Alžběty v Bruselu z roku 2016, se vrátí do rodné Opavy. Zhostí se zde nelehkého úkolu jako sólista Třetího klavírního koncertu Sergeje Rachmaninova, který patří mezi nejnáročnější díla romantické klavírní literatury. Obtížnost kompozice překvapila i samotného skladatele, když ji měl jako klavírní virtuosa v roce 1910 premiérovat s Newyorskou filharmonií. Na sólistu klade skladba extrémní technické nároky, současně však nepostrádá půvabné melodické pasáže inspirované ruskou lidovou hudbou.

Stejný autor je podepsán také pod druhou skladbou večera. Ve své mladistvé Symfonii d moll z roku 1891 se Rachmaninov pokusil navázat na tvorbu Petra Iljiče Čajkovského. Ambiciózní plán na rozsáhlou symfonii sice zůstal jen u první věty, dochovaný fragment přesto slouží jako zajímavý doklad o nevšedním kompozičním nadání tehdy osmnáctiletého skladatele.

Nedokončená zůstala i Osmá symfonie h moll skladatele Franze Schuberta, důvody jsou ovšem v tomto případě zahaleny tajemstvím. Hudební historikové se dodnes přou, zda za přerušením práce stála zdravotní diagnóza nebo jen přehodnocení umělcových plánů. Dvouvětý zlomek byl objeven 37 let po Schubertově smrti a záhy se zařadil mezi přelomová díla hudebního romantismu.

03

3. ABONENTNÍ KONCERT

29. srpna 2023
19:00

Opery **Gioacchina Rossiniho** plnily v první polovině 19. století auditoria předních operních domů. Ranou jednoaktovou komickou frašku Hedvábný žebřík zkomponoval v roce 1812, tedy ve svých dvaceti letech. Děj opery vrcholí za setmění, kdy nápadníci postupně šplhají po hedvábném žebříku do komnat svých milenek a milostný propletenec se postupně rozplétá. Dílo dnes žije v povědomí především díky své brilantní předehře.

V noci se odehrává i pozdně romantické dílo Zjasněná noc Arnolda Schönberga, které vzniklo podle stejnojmenné básně Richarda Dehmela. Odráží pocity ženy, která sděluje svému milenci, že čeká dítě s jiným. Dílo z roku 1899 svými proměnlivými harmoniemi pootevřává dveře nastupujícímu expresionismu. Při vídeňské premiéře v roce 1903 byla skladba vypískána, novátorské dílo si však postupně svou cestu k publiku našlo.

Za umělecký výstřelek je považována i Mozartova Koncertantní symfonie z roku 1779. Skladba totiž stojí na rozhraní symfonie a koncertu. Sólových partů netradičního Mozartova díla se zhostí přední český houslista Jiří Vodička a violista Jakub Fišer.

04

4. ABONENTNÍ KONCERT

22. září 2023

19:00

Fotografie skladatele Johannese Brahmsa, ze kterých na nás hledí vážný muž s pěstěným plnovousem, často podněcují představu nezáživnosti a akademičnosti skladatelovy tvorby. Opak je ale pravda. Brahms byl zarytým odpůrcem veškerých oficialit. Když mu univerzita ve Vratislavi udělila čestný doktorát, zkomponoval pro slavnostní ceremoniál svou Akademickou předeheru. Do skladby zapracoval několik studentských písní, a to i takových, které kritizují akademické autority.

Na Akademickou předeheru naváže Druhý klavírní koncert Ference Liszta s podtitulem Concerto symphonique. Klavírista se při jeho interpretaci musí proměnit v básníka tónů a virtuozy chápat jako nástroj k vyjádření nejrozmanitějších emocí a duševních stavů.

Koncert uzavře Sedmá symfonie, jedna z nejoptimističtější skladeb Ludwiga van Beethovena. Její taneční rozpustilost obdivovali i velcí hudební romantikové 19. století v čele s Berliozem a Wagnerem. Vídeňská premiéra díla, které se zúčastnili i tehdejší přední skladatelé, se setkala s obrovským nadšením publika a vynesla Beethovenovi slávu a uznání.

Orchestr JFO vystoupí pod vedením Andrease Ottensamera, který dosud působil také jako první klarinetista Berlínské filharmonie. Opavskému publiku se představí vůbec poprvé. V Lisztově koncertu se k němu připojí přední korejský pianista Won Kim.

foto © Dan Carabias

Andreas OTTENSAMMER
dirigent

Komorní orchestr Leoše Janáčka
ve městě Varese během zájezdu po Itálii.
Fotografováno v březnu roku 1969.

Tuzemské a zahraniční koncerty a festivaly

V minulé koncertní sezóně Janáčkova filharmonie Ostrava doprovodila na turné v Německu světoznámou mezzosopranistku Elīnu Garanču a legendárního violoncellistu Mishu Maiského. V sousedním Polsku vystoupila v koncertním sále Národního symfonického orchestru Polského rozhlasu (Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia, NOSPR) v Katovicích.

Zásadním turné v sezóně 2022/23 byla návštěva Japonska, během něhož se filharmonie představila v Tokiu, Fukui, Chigasaki a především na jarním festivalu Gargan Music Festival v Kanazawě, kde odehrála celkem šest koncertů.

Janáčkova filharmonie pravidelně hostuje na hudebních festivalech, jako je Národní festival Smetanova Litomyšl, Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka nebo Svatováclavský hudební festival, a vyjíždí do okolních měst (polská Ratiboř, Opava, Nový Jičín). Po loňských koncertech v Pardubicích a Olomouci filharmoniky letos čekají koncerty v Brně či Žilině.

V 70. sezóně budou moci Janáčkovu filharmonii Ostrava slyšet posluchači v Berlíně, Paříži, Varšavě i Vídni, kde se představí v legendárním Zlatém sále Musikvereinu. Na jaře 2024 doprovodí členové filharmonie na třítydenním turné po Německu trumpetistu Gábora Boldoczského a houslistku Moné Hattori v programech zaměřených na barokní hudbu.

Potvrzené termíny koncertů

- 26. 5. 2023
Benefiční koncert Centra pro rodinu a sociální péči, Ostrava
- 1. 6. 2023
Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka, Ostrava
- 18. 6. 2023
Mezinárodní hudební soutěž Beethovenův Hradec, Opava
- 1. 7. 2023
Národní festival Smetanova Litomyšl
- 22. 7. 2023
Colours of Ostrava
- 23. 8. 2023
Mezinárodní hudební festival Špilberk, Brno
- 2. 9. 2023
Festival Viva la musica, Berlín, Německo
- 28. 9. 2023
Svatováclavský hudební festival, Ostrava
- 12. 10. 2023
Katedrála svatého Ludvíka v areálu Invalidovny, Paříž, Francie
- 24. 10. 2023
Klastr umění a designu City Campus, Ostrava
- 19. 11. 2023
Festival Eufonie, Varšava, Polsko
- 4. 12. 2023
Kulturní dům Leoše Janáčka, Havířov
- 28. 2. – 17. 3. 2024
Německé turné (Janáčkův komorní orchestr)
- 25. 4. 2024
Festival Allegretto Žilina, Slovensko
- 25. 6. 2024
Musikverein, Vídeň, Rakousko

Leoš Janáček s Dobroslavem Orlem
v okně vlaku při odjezdu z Bratislavy.
Fotografie byla pořízena Josefem
Munclingerem v roce 1923.

Roláda Melodie

PLÁT NA ROLÁDU

Potřete plech máslem, položte na něj pečicí papír a rovněž ho potřete máslem. Vejce ušlehejte s vodou, cukrem a solí tak, aby pěnová hmota byla světlá a jemná. Mouku, kukuřičný škrob a prášek do pečiva smíchejte, prosejte sítím do zpěněné hmoty a opatrně vmíchejte. Těsto vlijte na připravený plech a stěrkou rozetřete. Pečte ve středu rozehřáté trouby. Těsto je upečené, je-li při dotyku pružné. Pečte na horkovzduch 200 °C cca 8 minut.

KARAMEL

Do hrnce nasypete cukr a nechte zkaramelizovat při střední teplotě. Do zkaramelizovaného cukru přidejte máslo a míchejte, až se rozpustí. Přilejte ohřátou smetanu a míchejte, až se vše spojí dohromady. Nechte vychladnout.

KRÉM

V půl hrnku mléka rozmíchejte kukuřičný škrob, zbytek mléka zahřejte v hrnci. Do horkého mléka vlijte obsah hrnku a za stálého míchání uvařte kaši. Nechte vychladnout za občasného zamíchání. Máslo s vychlazeným karamellem ušlehejte do pěny a po lžících vešlehejte vlažnou kaši.

DOKONČENÍ

Z piškotového plátu uřežte podélně pruh široký 3 cm a dejte ho bokem. Jednu čtvrtinu hotového krému si dejte zvlášť a zbytek rovnoměrně naneste na piškotový plát. Roládu stočte pomocí pečicího papíru, zabalte a dejte vychladit do lednice. Na vychlazenou roládu nalepte nahoru odložený pruh. Celou roládu potřete zbylým krémem a dejte zpět do lednice. Připravte si čokoládovou polevu. Rozpusťte tuk, přidejte nalámanou čokoládu a vše dohromady opět rozpusťte. Nechte vychladnout, aby nebyla poleva moc horká. Potřenou vychlazenou roládu dejte na mřížku a polijte čokoládovou polevou. Dejte ztuhnout do lednice. Z marcipánu nebo potahovací hmoty si připravte ozdoby, kterými vychlazenou roládu dokončíte.

SUROVINY

Těsto na roládu:

4 vejce
4 lžíce horké vody
100g cukru krupice
špetka soli
60g hrubé mouky
40g kukuřičného škrobu
1 lžička prášku do pečiva

Krém:

200g másla
500ml mléka
60g kukuřičného škrobu

Karamel:

200g cukru krystal
90g másla
130ml smetany ke šlehání

Čokoládová poleva:

150g hořké čokolády
30g 100% tuku (omega)

Prodej a ceny vstupného

Nabídka dalších aktivit

Orchestr

Alena HRON (Jelínková)
dirigentska

„Už jako malá jsem ráda skládala různá puzzle
a kubusy. Houževnatost a dotahování věci
do konce mi zůstaly doted.“

Prodej a ceny vstupného

ONLINE PRODEJ

Abonmá a vstupenky na koncerty si můžete koupit či rezervovat online na www.jfo.cz. Rezervace je platná tři dny. Při koupi můžete uplatnit slevu na kartu ISIC nebo ITIC, nově vstupenky můžete zaplatit také prostřednictvím karty Sodexo.

ZAHÁJENÍ PRODEJE

Prodej vstupenek 70. koncertní sezóny bude zahájen 18. 5. 2023. Pro stávající abonenty (nevztahuje se na abonmá Kombi) budou místa rezervována do 16. 6. 2023 (po tomto datu budou nabídnuta k dalšímu prodeji). Abonmá si můžete zakoupit online nebo osobně v Janáček pointu.

OTEVÍRACÍ DOBA

pondělí	12–17 h
úterý	10–17 h
středa	10–17 h
čtvrtek	9–17 h
pátek	12–17 h

červenec a srpen:

pondělí	zavřeno
úterý–čtvrtek	9–12 13–17 h
pátek	zavřeno

letní prázdniny (zavřeno):

14.–18. 8. 2023

vánoční svátky (zavřeno):

25. 12. 2023 – 1. 1. 2024

KOMBI ABONMÁ

Ze všech nabízených koncertů (s výjimkou koncertů v Opavě a koncertu M4) si můžete sestavit tzv. Kombi abonmá – vlastní abonentní řadu šesti koncertů. S ohledem na své preference můžete vybírat podle

programu, interpretů, sólových nástrojů, oblíbeného skladatele, vlastních časových možností nebo mnoha dalších kritérií.

MÍSTA K STÁNÍ

Stále hledáme nové cesty, jak umožnit co nejvíce posluchačům, aby si užili naše koncerty a dostali se i na ty již vyprodané. Kapacitu sálu proto rozšiřujeme o místa „k stání“. Vstupenky k stání nabízíme až po vyprodání míst k sezení. Rezervaci je možné provést online nebo v Janáček pointu a vstupenky lze vyzvednout v Janáček pointu nebo před koncertem v kině Vesmír u prodeje programů v prostoru šatny. Cena vstupenky k stání je 100 Kč a místa jsou vhodná především pro mladší posluchače, kteří si i tak koncert vychutnají. V případě volného místa v sále vás na něj usadíme.

GENERÁLNÍ ZKOUŠKY

Veřejné generální zkoušky začínají v 10 hodin a jsou zpłatněny. Zájemci o jejich návštěvu si vstupenky v ceně 100 Kč mohou zakoupit v Janáček pointu nebo online. Mějte prosím na paměti, že generální zkoušky JFO jsou stále pouze zkouškami, a je tedy běžné, že se výrazně liší od večerního koncertu, a to nejen civilním oblečením hudebníků, ale také např. komunikací dirigenta s orchestrem, obráceným pořadím skladeb či korekcemi jednotlivých částí. Generální zkouška je vždy v režii dirigenta, který má jediný cíl – v tomto čase dokonale připravit orchestr na večerní koncert.

- 2. 11. 2023 / Mladí sólisté I
- 9. 11. 2023 / Šostakovičův Violoncellový koncert č. 1
- 18. 1. 2024 / Colli hraje Schumanna
- 25. 1. 2024 / Mladí sólisté II
- 15. 2. 2024 / Brahmsova Pastorální
- 22. 2. 2024 / Mladí dirigenti
- 23. 5. 2024 / Mladí sólisté III

* (repiřzy A1, B2–4)

Abonentní cykly			Cenová pásma		
			I.	II.	III.
Symfonický cyklus	A	abonmá	1290 Kč	1200 Kč	–
		jednotlivě	430 Kč	400 Kč	–
Symfonický cyklus	B	abonmá	1290 Kč	1200 Kč	–
		jednotlivě	430 Kč	400 Kč	–
Symfonické pátky*	P	abonmá	1290 Kč	1200 Kč	–
		jednotlivě	430 Kč	400 Kč	–
Co máme rádi	C	abonmá	1290 Kč	1200 Kč	–
		jednotlivě	430 Kč	400 Kč	–
Dětem	D	abonmá	990 Kč	900 Kč	–
		jednotlivě	330 Kč	300 Kč	–
Elán mladých	E	abonmá	660 Kč	600 Kč	–
		jednotlivě	220 Kč	200 Kč	–
Komorní	K	abonmá	795 Kč	720 Kč	–
		K1, K4	250 Kč	230 Kč	–
		K2, K3	280 Kč	250 Kč	–
Recitály	R	abonmá	930 Kč	840 Kč	–
		R1, R4	290 Kč	260 Kč	–
		R2, R3	330 Kč	300 Kč	–
Gong	G	abonmá (G1–4)	3500 Kč	3200 Kč	2900 Kč
		abonmá (G2–4)	2700 Kč	2400 Kč	2200 Kč
		G1	1100 Kč	1000 Kč	900 Kč
		G2	1000 Kč	900 Kč	800 Kč
		G3	1300 Kč	1200 Kč	1100 Kč
		G4	1300 Kč	1200 Kč	1100 Kč
Mimořádné symfonické koncerty	M	M1	500 Kč	450 Kč	–
		M2	430 Kč	400 Kč	–
		M3	500 Kč	450 Kč	–
		M4 premiéra	640 Kč	580 Kč	520 Kč
		M4	540 Kč	520 Kč	480 Kč
Opavské koncerty	O	abonmá	1500 Kč	1350 Kč	–
		jednotlivě	500 Kč	450 Kč	–

Veškeré informace o předplatném a prodeji vstupenek získáte zde: t: 720 077 743, e: janacekpoint@jfo.cz

Adresa: Janáček point
Čs. legií 1222
Moravská Ostrava a Přívoz, 702 00

Janáček point je také otevřen před každým koncertem, kdy si zde můžete vyzvednout své rezervace, objednávky nebo koupit vstupenky.

Janáčkova filharmonie si ve výjimečných případech vyhrazuje právo na změnu účinkujících, programu i termínu koncertu.

Slevy

30% NA KOMBI ABONMÁ

→ Na kombinaci šesti koncertů z programové nabídky (s výjimkou koncertů v Opavě a koncertu M4) dle vlastního výběru (vždy však pouze jedna vstupenka na jeden koncert), které lze zakoupit v celém průběhu sezóny.

50% NA ABONMÁ

A NA JEDNOTLIVÉ VSTUPENKY (s výjimkou koncertů cyklu G a M)

→ Pro držitele průkazu ZTP, ZTP/P (včetně průvodce)
→ Pro osoby starší 65 let
→ Pro děti a mládež do 19 let
→ Pro studenty do 26 let a pedagogy (studentský průkaz nebo ISIC či ITIC)

50% NA ABONMÁ CYKLU K, R

→ Jako bonus pro ty, kteří si zakoupí předplatné cyklů A + B.

Cena 400 Kč ZA ABONENTKU

NA CYKLUS A, B, C NEBO D

→ Pro děti a mládež do 19 let
→ Pro studenty do 26 let a pedagogy po předložení studentského průkazu nebo průkazu ISIC či ITIC

30% NA JEDNOTLIVÉ VSTUPENKY

NA DALŠÍ KONCERTY

(s výjimkou koncertů cyklu G, koncertů v Opavě a mimořádných koncertů M)

→ Pro abonenty kteréhokoliv cyklu Janáčkovy filharmonie

Cena 100 Kč ZA JEDNOTLIVOU

VSTUPENKU

(s výjimkou koncertů cyklu G, M a koncertů v Opavě)

→ Pro děti a mládež do 19 let
→ Pro studenty do 26 let a pedagogy (studentský průkaz nebo ISIC či ITIC)

Spolupráce s Národním divadlem moravskoslezským

20%

NA JEDNOTLIVÉ VSTUPENKY

→ Na všechny tituly z repertoáru NDM (opera, činohra, balet, muzikál) s výjimkou představení hostujících souborů, a to po předložení vstupenky z koncertu JFO (s datem konání koncertu od 1. 1. 2023) nebo abonentky JFO na aktuální koncertní sezónu. Slevu lze uplatnit v prodeji vstupenek NDM a ve večerních pokladnách.

Spolupráce s Galeríí výtvarného umění v Ostravě

50%

NA VŠECHNY VÝSTAVY

→ Po předložení vstupenky z koncertu JFO (s datem konání koncertu od 1. 1. 2023) nebo abonentky JFO na aktuální koncertní sezónu. Slevu lze uplatnit v pokladně GVUO.

Spolupracujeme s ostravskou iniciativou Klub mladého diváka

→ Iniciativa je určena lidem ve věku od 15 do 25 let a umožňuje čerpat slevy na vybrané tituly a poznávat kulturní organizace z mnoha stránek. Více informací na www.mladydivak.cz

Upozornění: Na koncerty cyklů G a M je možné získat slevu jen při koupi abonentky nebo v rámci Kombi abonmá. Nárok na slevu je nutné prokázat platným dokladem opravňujícím ke slevě. Jednotlivé slevy nelze sčítat. Platba: kartou, hotově, převodem, kartami Sodexo nebo BenefitPlus.

Nabídka dalších aktivit

Pro školy

Pro děti a školní mládež připravujeme hudební příběhy, které interaktivní a poutavou formou přibližují mladé generaci oblast klasické hudby. Zjednodušeně by se dalo říci, že mladému a nejmladšímu publiku pomůžeme udělat první krůčky do světa „vážné“ hudby, a to i trochu nevážně. Věříme, že je to cesta, jak u nezkušených posluchačů probudit prvotní zájem. Vždyť hudba je jedna z podstatných dimenzí života. Dokáže v nás vzbuzovat hluboké emoce, dopřává nám nezapomenutelné a neopakovatelné zážitky, je s námi v těžkých i v radostných chvílích. Chtěli bychom bourat předsudky, kterými je svět klasické hudby stále ještě zatížený, a ukázat zábavnou cestu k celé její kráse.

SYMFONICKÉ KONCERTY PRO ŠKOLY

Již samotná produkce živé hudby v podání mnohočlenného orchestru je uchvatným a omračujícím zážitkem, je-li navíc doplněn poutavým průvodním slovem, či dokonce hereckou akcí, která umocní emoční prožitek a povzbudí přirozenou zvědavost posluchače, dokáže vyvolat a budovat u mladého publika trvalý zájem. Naše moderované koncerty rozhodně nejsou pouhopouhými vzdělávacími programy, ale snaží se návštěvníkům pootevřít dveře, za kterými je čeká ono velké dobrodružství zvané hudba.

KONCERTY VHODNÉ PRO I. STUPEŇ ZŠ

→ Sláva trpělivosti! – Vydrž!

pondělí 18. prosince 2023 od 10:00

→ Sláva zvědavosti! – Zkus to!

pondělí 29. ledna 2024 od 10:00

Michal Sedláček a Jakub Burýšek – moderace

Lenka Jaborská – koncepce a režie

Janáčkova filharmonie Ostrava

Stanislav Vavřínek – dirigent

Kino Vesmír

KONCERTY VHODNÉ PRO II. STUPEŇ ZŠ

→ Pociťuj

čtvrtek 19. října 2023 od 10:00

→ Setkávám se

čtvrtek 7. prosince 2023 od 10:00

→ Naslouchám

čtvrtek 8. února 2024 od 10:00

→ Oslavuji

středa 27. března 2024 od 10:00

Markéta Matulová – průvodní slovo

Lenka Jaborská – koncepce a režie

Janáčkova filharmonie Ostrava

Maroš Potokár – dirigent

Kino Vesmír

KOMENTOVANÉ KONCERTY PRO STUDENTY ŠŠ

→ Bedřich Smetana: Má vlast

čtvrtek 16. listopadu 2023 od 10:00

→ Antonín Dvořák: Symfonie č. 9

pátek 12. 1. 2024 od 10:00

Kino Vesmír

Dále doporučujeme dopolední veřejné generální zkoušky, zejména cyklu E – Elán mladých.

Cena koncertů pro školy je 100 Kč / žák, student.
Objednávky na: janacekpoint@jfo.cz

WORKSHOPY PRO ŠKOLY

(vhodné pro první a druhý stupeň ZŠ i studenty SŠ)

Jen poslouchat někdy nestačí, protože jde taky o to, jak poslouchat, nač se zaměřit, co slyšet. Pro nalezení cesty nejen ke klasické hudbě je třeba stimulovat představivost, ale také trénovat koncentraci. Na našich workshopech pracuje zkušený lektor s dětmi interaktivním způsobem a věnuje se jak prohlubování jejich vědomostí, tak také dovedností. Zapojeno je celé tělo včetně hlasivek. K dispozici máme také širokou škálu nástrojů Orffova instrumentáře. V lekcích ale pracujeme i s předměty každodenního života, které se na první pohled pro práci s hudbou nehodí. Cílem workshopů je rozvoj kreativního myšlení a vnímání světa kolem nás, hravosti, chápání klasické hudby jako přirozené součásti života. Workshopy se mohou stát praktickým doplněním výuky hudební výchovy. Program je sestaven adekvátně věku přihlášených žáků a studentů.

Termín lze domluvit individuálně.

Lektorka: Lenka Jaborská

Místo konání: Klub Atlantik

Cena workshopů je 50 Kč / žák, student

KOMORNÍ KONCERTY PRO ŠKOLY

→ FOUKÁ, NEFOUKÁ?!

(vhodné pro MŠ a 1. a 2. třídu ZŠ)

Hudební setkání s dechovými nástroji. Nádech, výdech. Nafoukní, vyfoukní. Foukat? Fučet? Nebo prskat? Nezdají se vám ti dechaři nějak moc nafouklí? Nafučení? Oprsklí? A občas něco dokonce přepísknou! Přijďte se přesvědčit na vlastní uši a pusy a taky se pořádně podívat dechovým nástrojům a jejich hráčům na plíce!

Účinkují:

Jana Chomoucká – lesní roh

Petra Olajcová – flétna

Dan Svoboda – klarinet

Kamil Barciok – trubka

→ LADÍ, NELADÍ?!

(vhodné pro MŠ a 1.–4. třídu ZŠ)

Setkání se smyčcovým kvartetem doslova tváří v tvář. Hudebně dramatický interaktivní program, který hledá a nachází odpovědi na otázky: Kdo v takovém smyčcovém kvartetu hraje? Na jaké nástroje hrají a jak je ladí? A co se stane, když mají hudebníci rozladěné nejen nástroje, ale také třeba náladu?

Účinkuje Benda Quartet ve složení:

Jakub Černohorský – 1. housle

Ondřej Pustějovský – 2. housle

Petr Benda – viola

Tomáš Svozil – violoncello

→ BUŠÍ, NEBUŠÍ?!

(vhodné pro MŠ a 1. a 2. třídu ZŠ)

Hudební setkání s bicími nástroji! Těch ale je! A těch zvuků, které dokážou vyloudit a těch rytmů! A to se na ně bubnuje? Buší? Cinká? Klepe? To musí být ovšem docela nebezpečné povolání. Takový palec přibouchnutý tympánovou paličkou, oko vypíchnuté ocelovou paličkou od triangu, břicho skřípnuté mezi činely... Doporučujeme jen těm nejodvážnějším!

Účinkují: Lenka a František Škrlovi – perkuse

Pro dospělé

WORKSHOPY PRO PEDAGOGY

Do nabídky zařazujeme také hudební workshopy pro učitele hudební výchovy. Ty jsou zaměřeny především na tvořivé hudební činnosti, propojení hudební pohybové a dramatické výchovy, na práci s nástroji Orffova instrumentáře a s materiály a předměty na první pohled zcela nehudebními. Workshop se soustřeďuje na soubor metod a postupů rozvíjejících dovedností a znalosti žáků v hudební výchově. Učitel, který se vydá touto cestou, bývá často odměněn za svoji odvahu popustit uzdu fantazii a kreativě originálními dětskými a studentskými nápady. Termíny upřesníme na dotaz (v případě naplnění minimální kapacity workshopu). Workshopy vede lektor Martin Ptáček.

FILHARMONIE PLUS

Nad rámec běžné koncertní činnosti se systematicky věnujeme nejen mládeži, ale jako jeden z mála orchestrů v Česku také seniorům. Pořádáme pravidelná setkávání u hudby, doplněná o přednášky hudebních publicistů a muzikologů s komentovanými audio ukázkami nebo o besedy s hudebníky (členy orchestru nebo hosty sezóny). Součástí jednotlivých lekcí jsou i prakticky zaměřené hudební workshopy (zpěv, tanec, orientace v partituru, hra na nejrůznější snadno ovladatelné nástroje a mnoho dalšího), které připravuje a vede lektor Martin Ptáček. To vše interaktivním a zábavným způsobem. Frekventanti se dozvědí mj. i vše podstatné o dění ve filharmonii a nahlédnou také do jejího zákulisí.

V rámci projektu Filharmonie plus se mohou příslušníci širší veřejnosti pravidelně setkávat s jinými hudbymi-lovnými lidmi a nadále se – a to nejen po hudební stránce – rozvíjet a prohlubovat svůj vztah ke klasické hudbě.

Druhý ročník se bude scházet každé první úterý v měsíci:

3. 10. 2023

7. 11. 2023

5. 12. 2023

2. 1. 2024

6. 2. 2024

5. 3. 2024

2. 4. 2024

7. 5. 2024

Třetí ročník se bude scházet každé třetí úterý v měsíci:

17. 10. 2023

21. 11. 2023

19. 12. 2023

16. 1. 2024

20. 2. 2024

19. 3. 2024

16. 4. 2024

21. 5. 2024

Komorní koncerty pro školy:
Délka trvání programů je cca 50 minut.
Po skončení si děti mohou vyzkoušet hru na jednotlivé nástroje pod vedením hudebníků.

Průvodci programu:
Michal Sedláček, Lenka Jaborská
Námět, scénář a režie: Lenka Jaborská
Termíny dle aktuální dostupnosti na vyžádání.
Místo konání: Klub Atlantik

Cena komorních koncertů je
100 Kč / žák, student.
Kontakt: edukace@jfo.cz

Přihlášky do 2. a 3. ročníku
zasílejte elektronicky: edukace@jfo.cz
poštou: Janáčkova filharmonie Ostrava,
Filharmonie plus, Varenská 2723/51,
702 00 Ostrava
nebo doručte osobně na kontaktní
místo Janáček point.

Cena za osm setkání, každé v délce
120 minut, je pouze 400 Kč.

Místo konání: Klub Atlantik v ulici
Čs. legií 3058/7, Ostrava

Informace: edukace@jfo.cz

Pro budoucí profesionály

V rámci dlouhodobé strategie Janáčkova filharmonie Ostrava podporuje mladé talenty z řad dirigentů, studentů a absolventů hudebních akademií či konzervatoří i žáky základních uměleckých škol. Těm všem umožňuje JFO možnost vyzkoušet si na vlastní kůži práci ve velkém renomovaném orchestru a v jeho běžném provozu. Díky tomu si začínající umělci osvojí řadu nových schopností a dovedností pod vedením zkušených profesionálů, zakusí atmosféru a specifika tohoto povolání.

INTERPRETAČNÍ SOUTĚŽ

Janáčkova filharmonie Ostrava každoročně pořádá interpretační soutěž, která dává příležitost úspěšným mladým umělcům přednést koncertní skladbu za doprovodu velkého symfonického orchestru v následující sezóně. Záštitu soutěži uděluje garant z řad renomovaných českých hudebníků, pro příští ročník se jím stal klavírista Ivo Kahánek.

**Interpretační soutěž pro sezónu 2024/2025
v oboru klavír a další úderné strunné nástroje, drnkací strunné nástroje, bicí nástroje
pro uchazeče ve věku 15–28 let**

termín: 18.–19. 12. 2023

uzávěrka přihlášek: 19. 11. 2023

předseda poroty a garant: Ivo Kahánek

Soutěže se mohou zúčastnit umělci vybraných nástrojových skupin, kteří neúčinkovali v předešlých dvou koncertních sezónách JFO.

MEZINÁRODNÍ ORCHESTRÁLNÍ AKADEMIE JFO

Posláním Mezinárodní orchestrální akademie JFO je zprostředkovat talentovaným studentům a absolventům hudebních akademií z celého světa hráčskou praxi a dovednosti orchestrální hry. V průběhu jedno- či dvousemestrálního pobytu se mladí hudebníci stávají plnohodnotnými členy orchestru a účastní se jak abonentních koncertů, tak tuzemských či mezinárodních turné nebo nahrávání.

V předchozích sezónách v Akademii působily na dvě desítky muzikantů z Japonska, Číny, Polska, Velké Británie, Irska, Itálie a USA. Úspěšnost a význam Mezinárodní orchestrální akademie potvrzuje i fakt, že mnozí absolventi získali stálé místo v symfonickém či divadelním orchestru.

Aktivitu finančně podporuje statutární město Ostrava.

MLADÝM DIRIGENTŮM

Vedle sólistů nabízí JFO příležitost také začínajícím dirigentům. V roce 2022 se v JFO plně etablovala v zahraničí běžná, ale v ČR stále exkluzivní pozice asistenta šéfdirigenta, kterou na základě výběrového řízení obsadil v roce 2021 slovenský dirigent Maroš Potokár.

Také v rámci koncertní řady E dává JFO možnost vést orchestr dirigentům mladé generace, mezi nimi také posluchačům Curyšské hudební akademie. Orchester bude v 70. sezóně dále spolupracovat i s mladou dirigentkou Alenou Hron (Jelínkovou), a to zejména při výjezdech do zahraničí.

více informací na www.jfo.cz/interpretacni-souteze/

Nahrávání CD

PŘÍLEŽITOST PRO ŽÁKY ZUŠ

Součástí sezóny je v posledních letech koncert, na kterém vedle sebe usednou k pultům členové orchestru JFO spolu se žáky ZUŠ. Mladí nadaní umělci si tak vyzkoušejí práci ve velkém orchestru pod vedením dirigenta, profesionálních hudebníků a za účasti špičkových sólistů nebo se sami sólisty koncertu stanou. Tato zkušenost jim mimo jiné dává možnost ověřit si, zda je práce filharmonika cestou, kterou by se chtěli profesně vydat.

V sezóně 2023/2024 se budou mít možnost žáci ZUŠ Moravskoslezského, Zlínského a Olomouckého kraje zapojit do koncertu 23. května 2024 při provedení Dvořákovy Suity A dur.

Přihlášku a více informací o projektu naleznete na webových stránkách JFO.

V průběhu roku 2022 vyšlo rekordních deset kompaktních disků s nahrávkami Janáčkovy filharmonie Ostrava, a to jak s klasickým repertoárem, tak se současnou hudbou pro rozhlas, televizi, film i počítačové hry. Filharmonici se objevili na televizních obrazovkách v seriálu ČT Stíny v mlze, ke kterému zároveň natočili i hudbu. Mimoto mohli diváci ČT zhlédnout záznamy dvou abonentních koncertů z Opavy stejně jako koncertu K počtě Davida Styčky z ostravského Gongu. Český rozhlas Vltava živě přenášel jeden z abonentních koncertů a odvysílal několik dalších.

Za dříve pořízené nahrávky získal orchestr mezinárodní ocenění BBC Music Magazine Awards a byl nominován mimo jiné na ceny Anděl. Kromě mnoha jiných projektů natočil kompletní symfonické dílo Vítězslavy Kaprálové, které vyjde v roce 2024.

VYDANÁ CD

Shostakovich: Piano Concertos & Piano Trio No. 2
Simon Trpčeski, Cristian Măcelaru
© Linn Records, 2021

Phidylé

Kateřina Kněžíková, Robert Jindra
© Supraphon a.s. 2021

Beethoven: Triple Concerto – Kakadu Variations / Voříšek: Grand Rondo Concertante
Petr Popelka, Lobkowitz Trio
© Rubicon, 2021

Myaskovsky, Lyadov & Rimsky-Korsakov: Cello Works
Łukasz Borowicz, Raphael Wallfisch
© CPO, 2023

Martinů: Cello Concerto No. 2; Cello Concerto No. 2; Piano No. 2
Petr Popelka, Bartosz Koziak, Radosław Kurek
© DUX 2022

Josef Bohuslav Foerster: Symphony No. 1 – Festive Overture – From Shakespeare
Marek Stilec
© Naxos 2022

Daniel-François-Esprit Auber: Overtures, Vol. 5
Dario Salvi
© Naxos, 2021

Wagner: Tristan und Isolde
Roy Cornelius Smith, Jueon Song, Robert Reimer
© Navona, 2020

Členové orchestru 2023/2024

První housle

Pavel Doležal – koncertní mistr
Jakub Černožorský – koncertní mistr
Petr Benda – zástupce k. mistra
Olga Faiková
Zdeněk Dajč
Radomíra Haluzová
Eva Marečková
Jindřich Kupka
Roman Herodes
Pavel Urban
Alžběta Falcíková
Dora Strouhalová
Petr Grabovský
Vojtěch Zajíc
Marta Hujerová
Marie Korpasová
Jakub Kowalski
Barbora Kachlová

Druhé housle

Lenka Hejnešová
Pavla Slavíková
Ondřej Pustějovský
Monika Kedroň
Radka Tihelková
Vladimír Peška
Martina Fírková
Daniela Buchalová
Pavla Branichová
Julie-Ester Černá
Marta Vaculíková
Markéta Szczybrocha
Daniel Nagy
Štěpánka Kosmáková
Marta Plewka
Justyna Chrzanowska
Anna Pacholczak

Violy

Alena Herodesová
Pavel Vítek
Pavel Kuzník
Marek Šumník
Vítězslav Mojžíšek
Jiří Menzel
Zdeněk Jastřembský
Helena Jančíková
Helena Friedlová
Terezie Kolínská
Agnieszka Polak

Violoncella

Jiří Hanousek – koncertní mistr
Ivo Fišer – koncertní mistr
Judita Šprochová – zástupce k. mistra
Tomáš Svozil
Vlasta Hanousková
Zdeněk Mikeška
Martina Pražáková
Lukáš Novotný
Vendula Zajícová
Paulina Glacová
Diana Kadysheva
Ewa Barciok

Kontrabasy

Martin Raška
Martin Janeček
Lumír Kavík
Eugen Erlebach
Jiří Dokoupil
Jan Dvořák
Jan Vondráček
Rafał Adam Kierpiec

Harfa

Kateřina Bendová

Flétny

Šárka Adamíková
Josef Pukovec
Petra Olajcová
Tomáš Stýblo

Hoboje

Dušan Foltýn
Dominik Bunc
Paulina Konczal
Jiří Židek
Weronika Flisek

Klarinety

Roman Šimíček
Daniel Svoboda
Jakub Moník
Jiří Masný

Fagoty

Jan Šmíd
Radek Joska
Jiří Dřevjaný
Jaroslav Ježík

Lesní rohy

Věra Bartošová
Jindřich Molinger
Niamh Huethorst
Milan Krajňák
Jana Chomoucká
Pavel Chomoucký

Trubky

Roman Buchal
Kamil Barciok
František Adamík
Petr Kabil

Trombóny

Vladimír Ševčík
Marlena Skoczylas
Milan Zatloukal
Věroslav Lanča

Bicí

Jiří Smrčka
František Škrla
Antonín Labanič
Lenka Škrlová

Pavel Doležal

Jakub Černohorský

Petr Benda

Olga Faiková

Zdeněk Dajč

Radomíra Haluzová

Petr Grabovský

Vojtěch Zajíc

Marta Hujerová

Marie Korpasová

Jakub Kowalski

Barbora Kachlová

Martina Firková

Daniela Buchalová

Pavla Branichová

Julie-Ester Černá

Marta Vaculíková

Markéta Szczybrocha

Pavel Vitek

Pavel Kuzník

Marek Šumník

Vítězslav Mojžíšek

Jiří Menzel

Zdeněk Jastřembský

Judita Šprochová

Tomáš Svozil

Vlasta Hanousková

Zdeněk Mikeška

Martina Pražáková

Lukáš Novotný

Lumír Kavík

Eugen Erlebach

Jiří Dokoupil

Jan Dvořák

Jan Vondráček

Rafał Adam Kierpiec

Eva Marečková

Jindřich Kupka

Roman Herodes

Pavel Urban

Alžběta Falcníková

Dora Strouhalová

Lenka Hejnéšová

Pavla Slavíková

Ondřej Pustějovský

Monika Kedroň

Radka Tihelková

Vladimír Peška

Daniel Nagy

Štěpánka Kosmáková

Marta Plewka

Justyna Chrzanowska

Anna Pacholczak

Alena Herodesová

Helena Jančíková

Helena Friedlová

Terezie Kolínská

Agnieszka Polak

Jiří Hanousek

Ivo Fišer

Vendula Zajícová

Paulína Glacová

Diana Kadysheva

Ewa Barciok

Martin Raška

Martin Janeček

Kateřina Bendová

Šárka Adamíková

Josef Pukovec

Petra Olajcová

Tomáš Stýblo

Dušan Foltýn

Dominik Bunc

Paulina Konczal

Jiří Židek

Weronika Flisek

Roman Šimíček

Daniel Svoboda

Jakub Moník

Jiří Masný

Jan Šmíd

Radek Joska

Jiří Dřevjaný

Jaroslav Ježík

Věra Bartošová

Jindřich Molinger

Niamh Huethorst

Milan Krajňák

Jana Chomoucká

Pavel Chomoucký

Roman Buchal

Kamil Barciok

František Adamík

Petr Kabil

Vladimír Ševčík

Marlena Skoczylas

Milan Zatloukal

Věroslav Lanča

Jiří Smrčka

František Škrla

Antonín Labanič

Lenka Škrllová

Rud. Nekuda

Janáčkova filharmonie Ostrava

Ostravský orchestr je žádaným a úspěšným tělesem, se kterým pravidelně spolupracují dirigenti světového formátu jako Andrey Boreyko, Domingo Gindoyan či Tomáš Netopil. Nedávno s orchestrem vystoupili – ať už v Ostravě nebo na turné – významní sólisté, jako například cellisté Gautier Capuçon a Steven Isserlis, houslisté Lisa Batiashvili a Vadim Gluzman, zpěváci Elīna Garanča a Jonas Kaufmann, klavíristé Jean-Efflam Bavouzet, Boris Giltburg a Simon Trpčeski a mnoho dalších. Od sezóny 2020/2021 působí v JFO na pozici šéfdirigenta a uměleckého ředitele Vassily Sinaisky.

Renomé JFO zajišťuje zejména stovka prvotřídních hudebníků nejen z Česka, ale i ze zahraničí. Orchester vyniká jedinečnou měkkostí smyčců a ostrým zvukem žesťové sekce. Ročně odehraje pro domovské publikum přes 50 koncertů. Pravidelně je zván k účinkování na domácích i zahraničních festivalech a turné v Tokiu, Soulu, Paříži, Berlíně a Tallinu. Hostoval v Číně, Koreji, Pobaltí, Německu, Španělsku, Itálii, Švýcarsku nebo v Polsku.

V repertoáru JFO pochopitelně nechybí Leoš Janáček, jehož jméno orchestr s hrdostí nese, Antonín Dvořák a další čeští skladatelé. Nahrávky JFO vyšly u mnoha prestižních nahrávacích společností, nedávná nahrávka Phidylé pro Supraphon získala ocenění BBC Music Magazine Awards. Orchester vytvořil hudbu k několika filmům, spolupracuje s populárními českými hudebníky, například s Tomášem Klusem nebo

Vojtěchem Dykem. Pozornost soustředí i na vzdělávací cykly pro mladší publikum a seniory či na výchovu nadaných sólistů a dirigentů, kteří dostávají možnost vystupovat s orchestrem dokonce v samostatné koncertní řadě. Od roku 2020 přispívá JFO k alternativnímu vzdělávání a profesnímu růstu mladých talentovaných hudebníků z celého světa projektem Mezinárodní orchestrální akademie.

Janáčkova filharmonie navazuje na tradici Ostravského rozhlasového orchestru, který vznikl v dobách, kdy město navštěvovaly takové osobnosti jako Paul Hindemith, Sergej Prokofjev a Igor Stravinskij. Symfonický orchestr byl pak založen v roce 1954. Velmi rychle si vybudoval pevnou pozici na domácí scéně a začal koncertovat i za hranicemi. Spolupracovali s ním například Václav Neumann, Karel Ančerl, Charles Mackerras, Plácido Domingo, José Carreras či Diana Ross.

Domovskou scénou JFO se od léta 2022 stalo bývalé kino Vesmír. Filharmonie tak dočasně opustila své dlouholeté působiště v Domě kultury města Ostravy, u kterého v roce 2023 začne rozsáhlá rekonstrukce. Její součástí je také přístavba koncertního sálu světových akustických parametrů podle návrhu architektonického studia Steven Holl Architects ve spolupráci s Architecture Acts. Po více než 150 letech od první myšlenky a přesně 70 let od založení JFO je nový koncertní sál na dosah. Zrekonstruovaný dům kultury se spolu s přístavbou koncertního sálu má stát kulturním komplexem mezinárodního významu s doposud největším potenciálem budoucího rozvoje orchestru.

Sídlo:
JANÁČKOVA FILHARMONIE OSTRAVA
Příspěvková organizace
28. října 124
702 00 Ostrava

**Korespondenční adresa
managementu JFO:**

JANÁČKOVA FILHARMONIE OSTRAVA
Příspěvková organizace
Varenská Office Center
Varenská 2723/51
702 00 Ostrava

JANÁČEK POINT
Prodejní místo (předplatné a vstupenky)
t: (+420) 720 077 743
e: janacekpoint@jfo.cz

JanackovafilharmonieOstrava

JanackovafilharmonieOstrava

@janackovafilharmonie
#janackovafilharmonie

@Janackova_Fil

Janáčková filharmonie Ostrava

Janáčková filharmonie Ostrava

@Koncertnisostrava

Jan ŽEMLA
ředitel JFO
e: zemla@jfo.cz

Marcela MARMOLOVÁ
asistentka ředitele
m: (+420) 605 114 836
e: office@jfo.cz

Ondřej DANĚK
manažer orchestru
m: (+420) 608 603 374
e: danek@jfo.cz

Petra JAVŮRKOVÁ
manažerka marketingu
a obchodu
m: (+420) 604 472 083
e: javurkova@jfo.cz

Markéta KUCZINSKÁ
manažerka uměleckého provozu
m: (+420) 602 525 317
e: kuczinska@jfo.cz

Jana CHOMOUCKÁ
Kateřina BENDOVI
notový archiv
e: noty@jfo.cz

Michaela DVOŘÁKOVÁ
PR a komunikace Koncertního sálu
Ostrava a rekonstrukce DKMO
m: (+420) 732 372 424
e: dvorakova@koncertnisostrava.cz

Oslava žen/y

Přípravy katalogu na novou sezónu obvykle trvají téměř rok. V první fázi definujeme námět a zaměření katalogu, tzv. koncept, za několik měsíců poté přichází od týmu dramaturgů – ředitele Jana Žemly, manažera orchestru Ondřeje Daňka a šéfdirigenta Vassilyho Sinaiského – seznam skladeb a jmen, které se v sezóně představí. Když jsme na začátku naší spolupráce s fotografkou Ditou Pepe dostali dramaturgickou představu do ruky a vytvářeli k ní vizuální stránku, všimli jsme si, že většina fotografií zobrazovala mužské interprety a sólisty. Pozastavovali jsme se tehdy nad tím. V současné době s radostí vnímáme změnu diskurzu, kterou bychom rádi i takto podpořili, protože všichni jsme součástí tvůrčího světa.

Nicméně tentokrát jsme v následující části katalogu chtěli dát prostor hlavně ženám a oslavit jejich schopnosti a talent. A také vás prostřednictvím jejich příběhů inspirovat. Proto jsme oslovili dámy, s nimiž se na následujících stránkách blíže seznámíte. Podstatným společným rysem byla jejich vnitřní síla, kterou každá z nich prokazuje v jiné rovině. Dirigentka Alena Hron (Jelínková) se naplno oddala hudbě, která ji dnes přes počáteční skepsi rodičů uživí. Paní Libuše, maminka klavíristy Lukáše Vondráčka, záhy ve svém synovi poznala mimořádný talent. Dlouhá léta Lukáše spolu se svým manželem od rána do večera připravovali na kariéru světového klavíristy. Zatímco syn Lukáš sklízí úspěchy po celém světě, paní Libuše se po letech dřiny může věnovat konečně sobě. Každé ráno začíná tím,

že se otužuje. Nezlomnou mateřskou silou nás zaujala Tereza Nagy Štolbová. Inspirativní ženou, která prokazuje svou sílu na prknech Divadla Petra Bezruče v roli Věry Špinarové v inscenaci Špinarka, je také Markéta Matulová. Ta v rámci spolupráce s JFO posouvá své moderátorské i pěvecké hranice.

Do rozhovorů s těmito ženami se můžete začíst v následující části našeho katalogu. Jsme rádi, že se v prostředí Janáčkovy filharmonie máme možnost s těmito ženami potkávat a jejich příběhy sdílet taky s vámi.

Petra JAVŮRKOVÁ
spoluautorka konceptu
a vedoucí marketingu a obchodu JFO

Olga JANÁČKOVÁ – dcera Leoše Janáčka
Fotografie byla pořízena rok
před její smrtí, tedy v roce 1902.

Zdeňka JANÁČKOVÁ – manželka Leoše Janáčka
Fotografie byla pořízena Quido Trappem
v roce 1880.

Janáček a ženy

Vztah Leoše Janáčka k ženám byl víceméně po celý život komplikovaný, ale zároveň velmi angažovaný ve smyslu snahy o pochopení ženské mentality, jak můžeme také sledovat ve skladatelových zásadních dílech. Potřebu pochopit ženu a její charakter i počínání nalezneme ve většině Janáčkových oper, ale také v komorní hudbě.

Kořeny toho všeho mají počátek v dětství, kdy Janáček musel opustit rodné Hukvaldy, tedy rodinné prostředí spojené s mateřskou láskou, soužitím se sestrami i prvními dětskými láskami, a odejít do klášterní fundace augustiniánského opatství na Starém Brně. Už v jedenácti letech tak byl nucen odpoutat se od soužití s ženským světem a přivyknout si na čisté mužské prostředí s absencí citových vazeb. Připomeňme, že domov znovu navštívil až v dospělosti. Snad proto stály ženy v Janáčkově hodnotovém žebříčku tak vysoko – toužil je poznat, pochopit a v soukromém životě také zbožňovat. To bylo navíc umocněno Janáčkovou velmi emotivní povahou.

Manželka

Janáček v životě potkal několik žen, ke kterým zahořel hlubokým citem. O dětských a mladických láskách máme jen kusé informace, ale pravda je, že první ženou, do které se hluboce zamiloval, byla až mladičká Zdeňka Schulzová, dcera Janáčkova představeného na C. k. slovanském ústavu ku vzdělání učitelů Emiliana Schulze. Mladý skladatel, klavírista a dirigent docházel Zdenku od jejích dvanácti let soukromě vyučovat hře na klavír a před očima mu doslova

rozkvetla v půvabnou slečnu. Když jí bylo čtrnáct a Janáčkovi pětadvacet, což bylo roku 1879, mladý skladatel se do své půvabné žačky bezhlavě zamiloval a požádal její rodiče o její ruku. Rozhodnutí však bylo odloženo kvůli Janáčkovu odjezdu za studiem na konzervatoři v Lipsku a ve Vídni. Odtud psal roztoužený student své vyvolené i několik dopisů denně. Po návratu byla v roce 1881 veselka. On sedmadvacetiletý a ona šestnáctiletá. On samostatný, nezávislý, vzdělaný, přesvědčený vlastenec, k sobě i okolí tvrdý, ona do značné míry skleníková kytička, citově, názorově i materiálně závislá na rodičích, vzdělávaná pouze doma, a navíc německy. Stalo se, co se patrně stát muselo. Nedlouho po svatbě, po narození dcerky Olgy, odešla Zdenka od Janáčka zpátky k rodičům. Již tehdy se uvažovalo o rozvodu, Zdeňka ale prohlásila, že bude raději s Leošem nešťastná než s jiným šťastná. Po dvouleté odluce se situace uklidnila a Zdeňka se ke svému, povahově jistě komplikovanému manželovi vrátila. A přes všechny peripetie ne příliš šťastného svazku s ním zůstala do konce jeho dnů. Manželství to nebylo ideální, ovlivnila je nezkušenost obou partnerů, rozdílnost povah, různá prostředí, která jejich osobnosti formovala, a ke všemu je jako rodiče postihla ta nejhorší rána – smrt obou dětí. Vztah manželů Janáčkových sice nebyl jen samá trápení, zažívali i klidnější a spokojenější časy, ale skutečnou inspiraci Zdeňka svému muži nebyla a časem se vytratila, jak už to tak někdy v manželství bývá, i emoční láska. A tu Janáček ke svému životu a tvorbě zásadně potřeboval.

Ženy jako inspirace

Janáčkova tvorba byla v důležitých obdobích spojena se ženami. Skladatel totiž prokazatelně tvořil velmi intenzivně ve chvílích, kdy prožíval emoční vzepětí, respektive prožíval pocit zamilovanosti.

První Janáčkovou velkou láskou a inspirací byla jeho snoubenka Zdenka Schulzová. Zamilovanost zde probíhala především na dálku. – „Zdenčí“ v Brně, Leoš na studiích v Lipsku a Vídni. Prakticky jedinou komunikaci, a to velmi intenzivní, zajišťovala korespondence. Přesto mu tento vztah dodával psychickou podporu i tvůrčí sílu. V Lipsku napsal mimo jiné *Thema con variazioni* neboli Zdenčiny variace, kterých si cenil natolik, že jim slavnostně přidělil opusové číslo 1. Po svatbě se však mnohé změnilo, „Zdenčí“ se proměnila ve Zdenku a inspirace byla tatam.

Další láskou byla mladá, krásná a vdaná paní Camilla Urválková, do které se Janáček zamiloval v létě roku 1903, tedy v době, kdy prožíval velmi těžké období. Začátkem roku zemřela v pouhých jednadvaceti letech milovaná dcera Olga a pak přišla další rána v podobě odmítnutí pražského Národního divadla uvést premiéru *Její pastorkyně*, opery, na které Janáček léta pracoval. Skladatel byl tou dobou skutečně na dně, a tu se objevila jako „anděl“ právě paní Camilla. Setkali se v luhačovických lázních a Camilla mu vyprávěla o svém dávném vztahu s dirigentem a skladatelem Vítězslavem Ludvíkem Čelanským, který po jejich rozchodu napsal a uvedl na prknech Národního divadla operu *Kamilla*, jejíž titulní postava byla vykreslena velmi nelichotivě. Galantní a vpravdě

zamilovaný Janáček se rozhodl pod vlivem jejího vyprávění napsat novou operu. Za pouhý rok a půl tak vytvořil *Osud*. Vztah s Camillou byl krátký, ale pro Janáčka znamenal mnoho. Vrátil mu sebedůvěru i chuť dále pracovat.

Další skladatelovou láskou se stala v roce 1916 velmi temperamentní, a dlužno dodat, že i výjimečně inteligentní Gabriela Horvátová, představitelka *Kostelníčky* v pražské inscenaci opery *Její pastorkyňa*. Vztah to byl velmi intenzivní a téměř rozklížil už tak jen chatrně udržované manželství. Ale poměr skončil stejně rychle, jako začal, a v tomto případě Janáčkoví přílišnou uměleckou inspiraci nepřinesl.

Tu přinesla v hojné míře až poslední skladatelova múza, Kamila Stösslová. Oslavně krásnou mladou maminku potkal již třiašedesátiletý Janáček opět v Luhačovicích v roce 1917. Ihned si k ní vytvořil citové pouto, které se však v průběhu následujících více než deseti let proměňovalo. O vývoji vztahu jsme informováni z více než 700 dopisů, které Janáček Kamile adresoval. Nejprve jí byl okouzlen, časem ji považoval za důvěrnou přítelkyni, které se svěřoval se svými všedními i tvůrčími starostmi i radostmi, a ve finále byl bezhlavě zamilovaný, přičemž po celou dobu se realita mísila s jeho sněním, představami a ideálním obrazem milované ženy. Podobně jako před mnoha lety, kdy se ucházel o mladinkou Zdenku, Janáček jako by miloval jinou bytost, než které se reálně dvořil. Kamile, která byla ve svém rozhledu spíše prostší, obšírně psal o svých tvůrčích představách, přístupu k nim i jejich naplnění, aniž by

mohl v otázkách kompozice očekávat jakoukoliv reakci. Většinu času to byl vztah na dálku, probíhající korespondenční formou, protože Janáček žil v Brně, nadále v manželství se Zdenkou, a Kamila zase se svou rodinou v Písku. Janáčkova zbožňovaná Kamila sice už v pozdějších letech nebyla ideální kráskou a pro Janáčka nebyla ani partnerem v otázkách umělecké tvorby, ale díky její dobrosrdečné, veselé a nekomplikované povaze se s ní cítil dobře a mohl tak prožívat intenzivní city, i když patřily spíše jeho vysněnému ideálu. A že takový cit bytostně potřeboval k životu, a především ke své tvorbě se naplno projevilo právě v posledních deseti letech života, které byly až neuvěřitelně umělecky plodné. A kde se všechna ta invence a energie vzala? Na to nejlépe odpovídá sám Janáček v dopise Kamile z roku 1928: „A lidé? Vyvalují oči; sám úspěch mám, prudkost ve skladbách. Odkud to ten člověk bere! Hádanka. Vrtají v ní jako krtci, aby ji rozluštili. Já bych tak rád zakřičel, Tebe vyzdvihl, ukáزال: „Hle, moje milá, miloučká hádanka života!“

Ženy spolupracovnice

V Janáčkově životě byl ještě třetí okruh žen, jeho spolupracovnic. Skladatel byl ve vnímání žen velmi moderní, podporoval jejich vzdělání a spolupracoval s nimi jako s rovnocennými partnery. V tomto ohledu pro něj byla ve druhé polovině sedmdesátých let zásadní jeho učitelka klavíru a spolupořadatelka koncertů Amálie Nerudová, provdaná Wickenhauserová. Tato výjimečná klavíristka pocházela ze slavné hudební rodiny brněnského

regenschoriho Josefa Nerudy. Právě prostřednictvím této ženy se Janáček seznámil s nejmodernější komorní tvorbou. V roce 1924 na to sedmdesátiletý skladatel vzpomínal: „Brno. Amálie Nerudová (Wickenhauserová). Oddal jsem se hře klavírní. Učila mne Amálie Nerudová (r. 1875). S ní jsem pořádal komorní koncerty. Salon Čtenářského spolku v Besedním domě v Brně byl k tomu vyvolen. Hrána literatura nejnovější; Gernsheim, Saint-Saëns, A. Rubinstein.“ Podobně důležité pro něj byly spolupracovnice na poli sběru lidových písní a tanců Lucie Bakešová a Františka Xavera Běhálková. Spolupracoval také s organizátorkami ženského vzdělávacího spolku Vesna. I některé literátky se staly součástí Janáčkova profesního života a spolupráce s nimi byla plodná, i když někdy malinko konfliktní (Gabriela Preissová, Fedora Bartošová).

Takových příkladů bychom našli o dost více, ale i z těchto nemnohých je zřejmé, jak důležitou roli ženy v Janáčkově životě i tvorbě hrály.

Jiří Zahrádka

kurátor janáčkovských sbírek Oddělení dějin hudby Moravského zemského muzea v Brně

7783
Kamila Stösslová : operní zpěv

↑ Kamila STÖSSLOVÁ
múza Leoše Janáčka

← Gabriela HORVATOVÁ
jako Venuše v opeře
Tannhäuser Richarda Wagnera

Vendula a Vojtěch Zajícovi: Baví nás hrát jako manželé v jedné filharmonii

Seznámili se na konzervatoři, absolvovali stáž v zahraničí a pak našli cestu do Janáčkovy filharmonie. Nejdříve v Ostravě začala koncertovat Vendula, o rok později její manžel Vojtěch. Než se jim narodili synové, měli rádi společné zájezdy i popíjení kávy v šatnách Janáčkovy filharmonie.

Houslista a violoncellistka. To je krásné spojení. Hádám správně, že oba hrajete na nástroje od malička, ale potkali jste se až později?

- Vendula: Seznámili jsme se na konzervatoři v Ostravě.
- Vojtěch: Byl jsem zrovna v pátém ročníku na konzervatoři a pak jsem šel studovat JAMU. Vendula mě o dva roky později následovala. Takže jsme nějaký čas strávili společně v Brně.

A pak jste začali hrát v Janáčkově filharmonii. Proč jste si ji vybrali? Táhlo vás to domů?

- Vojtěch: Tak nějak. Můj otec v Janáčkově filharmonii hrával dlouhá léta. Neřeknu vám přesně odkdy dokdy, ale zhruba od osmdesátých let. Chodíval jsem tam na koncerty, znal jsem prostředí a některé hudebníky.

Je hezké, že jste si jako pár zvolili stejný orchestr.

- Vendula: Nenastoupili jsme hned po škole. Vydali jsme se ještě na stáž do Německa, zůstala jsem o semestr déle než Vojta. Jednoho dne mi zavolal kolega, cellista Tomáš Svozil, že v Ostravě bude konkurz. Rozhodla jsem se zkusit štěstí a vyšlo to. Do filharmonie jsem nastoupila v roce 2012, Vojta o rok později.
- Vojtěch: Dodělával jsem si ještě magisterské studium. Konkurzu jsem se zúčastnil během něj v únoru 2013 a kolegyně, za kterou byl konkurz vypsan, byla tak laskavá, že ještě dohrála sezónu a já nastoupil až od srpna.

Vendula a Vojtěch ZAJÍCOVI se svými dětmi Antonínem a Františkem
violoncellistka a houslista JFO

„Fotka je z besídky ve školce v roce 1993. Je mi na ní pět let. V září toho roku jsem šel do první třídy. Na housle jsem začal hrát v září 1992. Nepamatuji si, co jsem tehdy hrál. Předpokládám, že nějakou dětskou písničku, již ostatní zpívali a učitelka je doprovázela na klavír. Na té samé besídce se ještě předváděla řemesla a já jsem napodoboval sedláka, jak seče kosou. Pamatuji si, že si ze mě moji dva starší bráchové potom dělali srandu, že jsem kosu (z papíru) držel jako kulomet.“

A od té doby společně hrajete. Jaké to je?

•Vendula: Nehrajeme úplně spolu, jsme každý na druhém konci orchestru.

I tak spolu asi strávíte hodně času.

•Vendula: Jsme na sebe zvyklí ze studijních let. Nepřijde nám na tom nic zvláštního.

•Vojtěch: Je fajn, že jsme oba muzikanti ve stejné filharmonii. Nemusíme řešit, že jsme jeden tady, druhý tam. Má to své výhody.

•Vendula: Myslíš?

•Vojtěch: No jasně. Vídáme se nejen doma, ale i v práci. To je pěkné. A ty první sezóny, když jsme ještě neměli děti, byly hezké, měli jsme fajn partu. To platí pořád, ale přibyly nám i rodinné povinnosti, a tak už se nescházíme tak často. Mimochodem, pamatuju si, jak jsme za vámi, za holkami, chodívali do šaten. A někteří kolegové si ťukali na čelo, že si jdeme vypít kafe se svými manželkami. Říkali jsme jim, že je to super, protože si v klidu sedneme a pokecáme.

Jak staré jsou vaše děti?

•Vendula: Staršímu je pět a mladšímu dva.

Máte čas na hraní? Kdo se ujal péče o děti?

•Vendula: Na mateřské jsem byla já. Teď mám částečný úvazek, takže do orchestru chodívám jen na chvíli. Odehrají tak jeden koncert měsíčně, a to se dá s hlídáním zvládnout. Naštěstí máme v Ostravě babičku.

Ale musíte i cvičit, to také zabírá čas. Jde to i s dětmi?

•Vendula: Musíte víc plánovat.

•Vojtěch: S dětmi člověk přestává být pánem svého času.

Na mateřské jste měla čas cvičit?

•Vendula: Vůbec ne.

Bylo pak těžké se do všeho zase dostat?

•Vendula: Záleželo na programu. Těžší kusy jsem musela pocvičit více. Ale vzpomněla jsem si přitom na slova své kolegyně, která mě uklidňovala: „To nezapomeneš, je to jako jezdit na kole. Sedneš si a jedeš.“ Myšleno samozřejmě s nadsázkou.

•Vojtěch: Samozřejmě, člověk už pak není v takové kondici jako na škole, kde měl spoustu času a mohl hrát a hrát a hrát. Pro účely symfonického orchestru jsou dostačující technická cvičení, pak se do toho zase rychle dostanete a nacvičíte party, které jsou náročné.

Máte docela jiný režim než lidé, kteří jsou v práci od osmi do půl páté. Dá se vůbec mluvit o každodenní rutině?

•Vendula: Ani moc ne. Každý den je jiný.

•Vojtěch: Čas nám teď určují hlavně děti. Starší syn už chodí na dopoledne do školky, s mladším býváme doma. Někdy oba, jindy se střídáme. Když hrajeme, hlídají babičky.

•Vendula: Povím vám, jak to bylo minulý týden. Hráli jsme cyklus Gong s kapelou Tata Bojs. Ve středu byla dvojtitá zkouška, takže od devíti do čtyř. Ráno jsme šli do práce, staršího jsme odvedli do školky, mladšího převzala babička. Během obědové pauzy jsem staršího syna vyzvedla ve školce a odvezla ho k babičce a běžela jsem zpět na dopolední zkoušku. Ve čtvrtek jsme zkoušeli dopoledne a večer odehráli koncert, takže ze školky vyzvedávala babička. V pátek jsme byli celý den doma a až večer jsme měli další koncert.

Takže se přizpůsobujete, jak je zrovna potřeba. Jak do toho zakomponujete ještě cvičení?

•Vojtěch: Přes den máme různé povinnosti, času je tedy málo. Když jsou děti vzhůru, nejde to vůbec, to se zavřete, a ony hned tlučou na dveře a chtějí se k nám přidat. Většinou cvičím s dusítkem večer, když kluci spí. Naštěstí máme dostatečně velký byt.

Věci se po covidu pomalu vracejí do normálu, zase se cestuje, snad vás čekají i nějaké zájezdy. Sedíte vedle sebe v autobuse, v letadle?

•Vendula: Ano. Ale už jsme dlouho nikde nebyli.

•Vojtěch: Zájezd by přitom přišel vhod, byl by takovou vzpruhou.

•Vendula: Nejsme moc často sami bez dětí, tak bychom si takové chvíle užili.

Byla by to trošku dovolená?

•Vojtěch: Zahráli bychom si dobrou muziku, snad s dobrým dirigentem, podívali bychom se na zajímavé místo, byli bychom spolu. Samá pozitiva.

Vendula: To jsme se trochu zasnili.

I to je občas třeba. Když jsme u snů, představ a přání, tak co byste popřáli Janáčkově filharmonii do dalších let?

•Vojtěch: Aby měla podněty neustále se zlepšovat, což vychází z různých úhlů a míst. Například finanční podmínky přilákají skvělé hráče, takže bych filharmonii přál co nejlepší finanční zázemí. A také sál, který se snad konečně postaví.

•Vendula: Nový koncertní sál bychom opravdu potřebovali. Filharmonii bych tak popřála důstojné zázemí, které přiláká i mladší posluchače.

Ano, místo, kde hrajete, dělá hodně. I pro nás, pro posluchače.

•Vendula: A Ostrava už si nový sál opravdu zaslouží.

•Vojtěch: „Kulturák“ je sice velký, je tam hodně prostoru – dostatek šaten, dvě zkušebny, menší sál, velký společenský sál – ale všichni taky víme, že společenský sál byl koncipovaný na sjezdy komunistické strany a na plesy a nemá dobrou akustiku.

Jezdíte po světě, takže jste asi viděli hodně míst a máte srovnání.

•Vojtěch: Během posledních let byly na mnoha místech po světě postaveny neskutečně krásné a funkční sály. Třeba v Japonsku. Anebo, ať nechodíme tak daleko, úžasný je koncertní sál v Katovicích. Myslím, že je to jeden z nejlepších koncertních sálů v Evropě. Snad se tedy dočkáme i u nás.

Sál je taková forma, vy hudebníci jí pak dáváte obsah, atmosféru.

•Vojtěch: Proto také záleží na tom, s kým pracujete, kdo vás vede. Můžu snad mluvit za nás za oba, že jsme v ostravské filharmonii rádi. Je to tu skvělé po hráčské, lidské i umělecké stránce. Lidé tu táhnou za jeden provaz, jsme dobrá parta, občas si zajdeme na pivo.

•Vendula: Souhlasím. Po mateřské jsem se moc těšila do práce, na kolegy. Jsem za to vděčná.

•Vojtěch: Víte, důležitý je i management, vedení filharmonie. A v tomto ohledu jsme spokojeni. Dost věcí se zlepšilo. Přijíždějí k nám vynikající sólisté i dirigenti, kteří nás inspirují. My pak máme větší chuť hrát, zlepšovat se, a to pak poznají i lidé na koncertech, že pro ně hrajeme s dobrou energií a s radostí. Je to přitom logické, protože když nefunguje dirigent, bývá hraní takové laxní. S dobrým dirigentem podáte nadšený výkon. Jsme také rádi, že si k nám našli cestu mladí Poláci, protože jsou šikovní a zvyšují celkovou úroveň filharmonie. A přicházejí k nám i mladí lidé z dalších zemí. Je to takový posun orchestru na mezinárodní úroveň.

Tamara Sinaisky: Nemám chuť se zastavovat

Má za sebou třicetiletou kariéru pianistky. Pracovala na stejných místech jako její manžel, dirigent Vassily Sinaisky. Později se své profesi vzdala, aby svého muže doprovázela a pomáhala mu nacházet lepší zvuk orchestru. Tamara Sinaisky tak procestovala svět, žila na mnoha místech a stále ještě se nechce zastavovat.

Se světově proslulým dirigentem Vassilym Sinaiským jste se seznámili v mládí. Sama jste hrála na klavír. Nyní jste mu silnou oporou. Jaké to je být ženou slavného dirigenta? A není vám líto, že jste se vzdala kariéry?

S Vassilym jsme spolu nejprve chodili na hudební školu při leningradské konzervatoři a poté na konzervatoř, takže se skutečně známe od útlého mládí. Později jsem pracovala všude, kde pracoval můj manžel – v Petrohradu, v Rize i v Moskvě. Pracovala jsem, dokud jsem mohla, tedy dokud jsme se nedohodli, že zůstanu doma a budu mu pomáhat. Kariéru jsem věnovala třicet let, což je poměrně dlouhá doba. To, že jsem se jí vzdala, mi bylo samozřejmě líto, ale byl to nutný krok. Manžel už nemohl sám všechno zastat. Jsem mu oporou

na cestách, jsem s ním při zkouškách, starám se o praktické záležitosti. Snažím se mu ulehčit. Už jsme ve zralém věku – v mládí je vše snadné, s pokročilejším věkem více pociťujeme různé komplikace.

Vzpomenete si na první koncert svého manžela? Jaké dojmy ve vás zanechal?

Bylo to na konzervatoři a na programu byla druhá suita z Ravelova Daphnise a Chloé. Měla jsem za manžela velkou trému, ale ve výsledku dopadlo všechno výborně. Všichni byli nadšení, a tento dobrý dojem ve mně zůstal. Dirigoval tehdy vynikající orchestr Petrohradské konzervatoře, s nímž studenti mohli zkoušet a vystupovat na koncertech. Na konzervatoři byly tehdy vůbec velmi dobré podmínky pro uplatnění a hudební růst studentů.

Doprovázíte svého muže na různá místa po světě. Musí být velmi náročné pořád měnit místa pobytu, setkávat se s novými lidmi. Jak to prožíváte?

Manžela doprovázím na jeho cestách od rozpadu Sovětského svazu. V dobách Sovětského svazu by mě s manželem na Západ pustili jen z velmi vážných, například zdravotních důvodů. Jinak ne. Ale jakmile se tyto možnosti otevřely, ráda jsem je využila a začala jsem jezdit s manželem na turné. Bylo to tak lepší. Cestovat mě baví – potkávám spoustu zajímavých lidí, seznamuji se s novými orchestry. Přesouváme se průměrně každý měsíc na dva týdny. Pokud je manžel na turné, tak častěji.

V průběhu zkoušky jste se svým manželem, střídáte různá místa v koncertním sále a pak mu popisujete, jak orchestr zní – v tom je velká důvěra. Jak tato spolupráce vznikla?

Když jsme studovali na konzervatoři, chodili jsme spolu na koncerty Petrohradské filharmonie i nejrůznějších zajímavých orchestrů, poznali jsme mnoho dirigentů i sólistů. Pak jsme se o nich bavili, rozebírali jsme jednotlivé výkony a v mnohých názorech jsme se shodli. Dnes tedy chodím na zkoušky a svoje dojmy s manželem rozebírám. Je přece skvělé, když vám někdo, kdo se v hudbě vyzná, poví, jaký je zvuk orchestru v daných akustických podmínkách – co je příliš hlasité, co příliš potichu. Je to velmi důležité, a to jak pro dirigenta, tak i pro sólisty.

Spolupracujete spolu i v přípravné fázi při studiu partitury?

Do toho se příliš nezapojuji. Vlastně si nedokážu představit – a to ani jako pianistka –, jak je možné si sednout ke klavíru a zahrát celou orchestrální partituru. Na to byly na konzervatoři speciální kurzy a jde o velmi náročnou disciplínu. Spolupracuji až na zkouškách s orchestrem, kdy střídám různá místa v sále a pak s manželem řeším detaily, do samotného procesu přípravy a promýšlení skladby se nevměšuji. Ale baví mě to a je to ohromně zajímavé, jak se při zkouškách s orchestrem hudba skládá do kompaktního celku.

Spolupráce mezi manželi může být někdy náročná, rozhodně musí dojít i na kompromisy. Vyvinuli jste si časem svůj „systém“?

Kompromisy občas hledat musíme, ale tak je to snad v každé rodině. Buď se daří nebo nedaří. Systém nemáme, záleží na okolnostech a je to všechno

velmi individuální. Ale můžu říct, že bez kompromisů to určitě nejde.

Představuji si, že když jste často na cestách a hodně pracujete, nezbývá vám moc času na sebe. Jak odpočíváte? Jak o sebe pečujete?

Člověk se do tohoto stylu života natolik ponoří, že mu nezbývá moc času ani myšlenek na odpočinek. Naopak, nemám chuť se zastavovat. Když člověk příliš dlouho sedí na místě a odpočívá, začne se nudit. Když už máme volno, užijeme si ho s manželem společně. V poslední době jsme si zamilovali Mariánské Lázně. Je to krásné město a moc ráda se tam procházím. Takovýto druh odpočinku se mi líbí. Když je čas a možnost, ráda se projdu i po Ostravě. Je tu velmi zajímavá architektura a celé město má specifickou atmosféru. Moc se mi tu líbí.

Je něco, co byste doporučila ženám, které mají za muže silné osobnosti, ať už hudebníky nebo dirigenty? Něco, na co jste během společného života přišla?

To je velmi individuální. Vždycky je nutné druhého chápat, mít empatii, a když je možnost, tak pomáhat. To je moje jediná rada. Prostě se snažte co nejvíce vcítovat do problémů druhého a pomáhat mu je řešit.

Žijete v Amsterdamu. Váš syn, který pracuje jako korepetitor, žije ve Vídni. Jak často se vídáte? A jaká jsou vaše rodinná setkání?

Snažíme se vídat co nejčastěji, ale bývá to složité. Kromě konzervatoře ve Vídni syn pracuje také na konzervatoři v Essenu, kde vede kurzy komorní hry. Často tam jezdím, když pořádají koncerty. A on také několikrát přijel do Ostravy na zahájení sezóny. Má to z Vídně autem pouze dvě a půl hodiny. A s vnuky se také snažíme vídat co

nejčastěji. Ale ne vždy to vychází. Třeba o loňských Vánocích jsme se bohužel nesetkali, protože syn byl na houslové soutěži v Singapuru, ale dohnali jsme to po jeho návratu.

Jaké hudbě dáváte přednost a jaký byl váš nejsilnější hudební zážitek?

Jsem vděčná svému muži, že jsem díky jeho práci slyšela obrovské množství zajímavé hudby, s níž bych se jinak nesetkala. Před každým koncertem doma posloucháme skladby, které budou na programu. Manžel má obrovskou sbírku nahrávek a hudbu se snažíme poslouchat, kdykoli je na to čas. Teď například zkouší Orffovu kantátu Carmina Burana, což je velmi zajímavá hudba, a na koncertě JFO ji poprvé uslyším naživo. Nahrávku znám, ale živé provedení se mi zatím navštívit nepoštěstilo. Moc se na to těším. Co se týče hudebních zážitků, ve velké oblibě mám Dvořáka a jeho výborné symfonie a v poslední době zejména Mahlera. Můj manžel nedávno provedl ve Štrasburku jeho ohromující rozměrnou Devátou symfonii. A samozřejmě miluji ruskou hudbu, zejména Rachmaninova. Není ovšem lehké říci, jakého skladatele jsem si oblíbila ze všech nejvíce, každý má své specifické kvality.

Jaký koncertní sál, který jste kdy navštívila, vás oslnil?

Viděla jsem mnoho sálů, ale nejsilnější dojem ve mně zanechal Bridgewater Hall v Manchesteru, kde manžel řídil jako hlavní hostující dirigent orchestr BBC Philharmonic. Je to vynikající a neobyčejný prostor, který vzhledem připomíná obrovskou loď. Je to mimořádně krásný sál a má výtečnou akustiku. Dále mě nadchl koncertní sál Symphony Hall v Birminghamu, kde se akustika reguluje nahoře umístěnými dveřmi, jež se pro docílení zvukové rovnováhy otevírají a zavírají v závislosti

na složení orchestru. Právě v Anglii můj muž pracoval sedmáct let, a tak jsem měla možnost tyto sály zblízka poznat.

Jistě víte, že Ostrava chystá výstavbu nového koncertního sálu. Těšíte se na něj?

Viděla jsem projekt a vypadá to naprosto fantasticky. Mám z toho radost a samozřejmě se moc na nový koncertní sál těším. Pro Ostravu to bude velká událost.

Každý koncert je svým způsobem oslava. Máte oslavy ráda? A na kterou vzpomínáte?

Ráda vzpomínám třeba na oslavy kulatin. Když bylo mému muži sedmdesát let, viděli jsme se i se synem a s našimi přáteli v Manchesteru. To byl krásný zážitek. Nebo když se syn s rodinou nebo přátelé přijedou podívat na manželův koncert, to je pro nás také pokaždé velký svátek.

I Janáčkova filharmonie letos slaví sedmdesátku. Co byste jí popřála?

JFO je vynikající orchestr. Přeji mu skvělý koncertní sál a dobré zázemí pro zkoušky. Dále to, aby se neustále rozvíjel a rostl s nově příchodními hráči. Je to ohromně zajímavý proces a je veliké štěstí ho moci sledovat.

Alena Hron (Jelínková): Před orchestrem zapomínám na věk, myslím jen na hudbu

Říkali jí, že se hudbou neužívá, stejně si šla za svým. Odmalička hraje na housle, vystudovala obory dirigování a skladba a aranžování populární hudby, dirigování dále studuje na Curyšské hudební akademii. Když se Alena Jelínková postaví před orchestr, připomene si, že jde hlavně o hudbu, odhazuje ostych i pochybnosti, ale neztrácí pokoru.

V Janáčkově filharmonii působíte na neoficiální pozici druhého asistenta šéfdirigenta. Co přesně máte na starosti?

Asistent dirigenta připravuje orchestr pro šéfdirigenta, což znamená, že místo něj často vede první zkoušku. Potom je mu k ruce během pokračujícího zkouškového procesu. Pomáhám tedy, pokud o to dirigent stojí a pokud je první asistent Maroš Potokár zaneprázdněn dalšími povinnostmi. Občas se s Marošem prostřídáme, když je práce víc. Představte si to prostě jako občasnou výpomoc. Je to pro mě čest a radost, protože se setkávám se špičkovými dirigenty a získávám od nich zkušenosti.

Znamená to, že i sama dirigujete?

Rozhodně. V tom spočívá moje hlavní úloha – v případě, že dirigent nemůže přijet na první zkoušku, nastupuje asistent. Hráči v orchestru potřebují vědět, o čem skladba je, jak ji mají hrát a jak se na ni mají připravit. Jako asistenti jsme s dirigentem v kontaktu a podle jeho pokynů s orchestrem pracujeme. Býváme pak i u zkoušky s dirigentem a jsme nápomocni, pokud je potřeba.

V Janáčkově filharmonii hostují dirigenti světových jmen. Musí být pro vás zajímavé a obohacující setkávat se s nimi. Dávají vám i nějaké lekce?

Dirigenti přijdou dělat svoji práci, ne proto, aby nás učili. Je ale skvělé je pozorovat, nasávat zkušenosti. Když se díte na koncertě, tak vidíte výsledek, ale pro mě jako pro dirigentku je velmi důležité vidět ostřílené kolegy, jak při práci postupují, jakou vytvářejí atmosféru, jak se dobírají lepšího zvuku orchestru.

O atmosféře, kterou na orchestr přenáší dirigenti, se zmiňovali někteří hudebníci, s nimiž jsem si také povídala. Je to energie, motivace, chemie mezi dirigentem a orchestrem? Jak to vnímáte vy?

Je to všechno to, co jste vyjmenovala, pro mě je ale nejdůležitější radost z hudby. Víím, že to asi zní jako klišé, ale pokud je pro hudebníky hraní denním chlebem, musíme ohlídat, aby se z toho nevytratily emoce. Snažím se vytvářet příjemnou atmosféru, aby nám všem bylo dobře. Na druhou stranu to ale nesmí být přehnané

Dezert Ptačí mléčko z Poského Těšína
nejen na oslavu 70. výročí JFO

Alena HRON (Jelínková)
dirigentska ve svém rodném městě Valašském Meziříčí

juchání. Takže hledám správnou míru toho, jaký cit hudba vyjadřuje. To se pak promítá i do gest, které mají hudbu zrcadlit co nejpřesněji. Jen tak dokážeme předat podstatu, již skladatel zamýšlel. No a ta chemie a energie mezi dirigentem a orchestrem, to je něco, co si nemůžete nacvičit, musíte umět vycítit, co v orchestru je a co potřebuje. Je to takový moment tady a teď.

Obdivuji dirigentská gesta, která jsou pro mě jako pro laika nesrozumitelná. Jak vůbec najdete porozumění s orchestrem?

Hledám ho pořád. Existuje univerzální taktovací základ, kterému každý muzikant rozumí. Na čím vyšší úrovni orchestr je, tím méně tohoto taktování potřebuje, protože hudbu zná. Když se odpoutáme od gramatiky, jak tomuto základu říkám, otevírá se nám pole pro něco navíc. Pouze je potřeba vycítit, kdy a jak moc se můžeme takto odpoutat. Abychom nezpůsobovali větší chaos. (smích)

Odpusťte mi prosím tento dotaz, ale jste mladá pohledná žena a máte odvahu postavit se před orchestr, kde může být více zralejších mužů. Asi jste musela odhodit ostych, nebo ne?

První těleso, které jsem kdy dirigovala, byl sbor plný seniorů. To už teď bude deset let. Od té doby jsem svoji roli přijala. Vždycky si uvědomím, že jsem tam pro hudbu, a snažím se co nejlépe dělat svoji práci. Na ostatní věci se neohlížím, protože pokud bych jim věnovala pozornost, znejistím. Soustředím se na hudbu, která nás všechny spojuje. Ponořím se do skladby a nemyslím na to, jak je kdo starý. Zároveň vím, že jsem teprve na začátku a hudebně toho za sebou nemám tolik, jako někteří členové orchestru, proto k dirigování přistupuji s pokorou.

Ještě před nějakou dobou bylo dirigování vnímáno jako jedno z povolání, které patří mužům. Vy jste studovala u dirigentky Miriam Němcové. Pomohlo vám vidět v této profesi ženu?

U Miriam Němcové jsem nabyla základní sebevědomí pro dirigentskou profesi. Mám v sobě zakořeněný tradiční model z naší rodiny a pochopila jsem, že je možné věci skloubit, že záleží na každém z nás, jak si to kdo nastaví. Mám radost, že dirigentek přibývá, že být ženou není handicap.

Setkávala jste se spíše s pozitivními reakcemi, že jste žena, anebo se na vás dívali přes prsty?

Obvykle za vámi nikdo nepřijde a neřekne, že vám fandí, protože jste žena, nebo naopak, ať toho kvůli svému pohlaví raději necháte. Takže se mi to těžko hodnotí. Moc to ale neřeším, držím si od těchto hodnocení odstup. Řekla bych, že pokud někomu vadilo, že před nimi stojí mladá holka, která říká, jak mají hrát, byli to spíše jednotlivci. Snad mám i štěstí na lidi.

Anebo jsme už jako společnost ušli kus cesty a leccos se změnilo. Každopádně i v minulosti byly odvážné ženy, které se nebály dirigovat početný orchestr. Napadá mě třeba Vitka Kaprálová, jejíž skladby jste nahrávala. Inspiruje vás v něčem?

Určitě svou cílevědomostí. Šla si za svým snem, nestyděla se, neřešila, co o ní říkají, dělala, co ji baví. Z různých materiálů, třeba korespondence, jsem vyčetla, jak jí fandilo i její okolí. Byla skutečně dobrá dirigentka a je velká škoda, že zemřela tak mladá.

Odmalička hrajete na housle a jste z hudební rodiny. Jak vaši přijali, když jste řekla, že budete dirigentkou?

Takto napřímo jsem jim to nepředložila, protože jsem k tomu dozrávala postupně. Byl to dlouhý proces. Pocházím z malého města, z prostředí, kde dirigentská profese bylo něco, co vidíte v televizi a nenapadne vás, že byste se jednou mohla sama dirigentkou stát. Postupně se ve mně všechno spojilo – hudba, práce s lidmi, vyjadřování gestem. Bylo by to na delší vyprávění.

Zkuste nám to povědět aspoň ve zkratce.

K hudbě mě to táhlo odmalička. Odmaturovala jsem na gymnáziu a nastoupila jsem na konzervatoř a zároveň na vysokou školu, protože mi všichni říkali, že se hudbou neuživím. Po roce jsem ale zjistila, že hudba je srdeční záležitost a že to risknu, protože dokud si budu nechávat zadní vrátka, nikdy nebudu hudbu dělat tak dobře, abych se jí uživila. Takže jsem zůstala na konzervatoři a ke skladbě si přidala dirigování. Rodina mě v tomto rozhodnutí podpořila.

Dirigování nyní studujete v Curychu. Co se vám na zahraniční zkušenosti líbí? A jaké budou vaše další kroky?

Curych je pro mě velmi důležitý. Kromě běžné výuky jezdíme na dirigentské kurzy po Evropě. Čerpáme zkušenosti, posouvá nás to. Profesori jsou naprosto úžasní a neskutečně nám pomáhají, vytahují z nás to nejlepší, co v nás je. Líbí se mi, že nemají univerzální model a přístup, ale každého z nás vnímají individuálně. To je nádherné. A co bude dál? To nechávám otevřené. Víím, že chci pokračovat v dirigování, protože mě naplňuje, je to pro mě nekonečná studnice inspirace.

Co byste si jednou přála dirigovat?

Sním o Dvořákově Rekviem. Ale skladeb, které bych ráda dirigovala, je samozřejmě víc.

Věřím, že je všechny jednou oddirigujete. A máte ještě čas skládat vlastní věci? Přece jen jste vystudovala také skladbu populární hudby.

Už moc ne. Někdo to skloubit dokáže, je plný inspirace, srší nápady a zároveň diriguje. Já na skládání potřebuji klid a čas, čehož se mi teď nedostává. Našla jsem se v dirigování. Mám před sebou výchozí materiál a zároveň prostor probudit ho k životu.

I to je kreativní.

Samozřejmě, ale tato kreativita má jisté limity, protože v první řadě musím jako dirigent ctít skladatele a jeho zápis. Avšak noty samy o sobě často nestačí, nesmí to být jen stroje čtení, je třeba vydat i kus ze sebe.

Cestujete a seznamujete se s koncertními sály po celém světě. Těšíte se, až ten svůj bude mít i Ostrava?

Velmi! Je to velká věc a moc novému koncertnímu sálu fandím. Sleduji dění kolem stavby a věřím, že všechno půjde dobře a dočkáme se slavnostního otevření.

Ostravský orchestr oslaví sedmdesátku. Jakou skladbu byste pro něj nejradši dirigovala jako dárek?

Kdyby už byl k dispozici nový sál, tak bych asi vybrala Glagolskou mši nebo jiného Janáčka. Nebo něco od Hindemitha, přečetla jsem si, že ostravský orchestr ve své době dost navštěvoval. Anebo by si taková událost zasloužila něco úplně nového, nějakou premiéru. Každopádně ale něco velkého, impozantního. Janáčkově filharmonii bych moc přála radost z hudby a hodně nadšenců a návštěvníků koncertů a také neutuchající dravý dělat věci dobře.

Markéta Matulová: Narodila jsem se s notou v kolébce

Jako malá vystupovala s cimbálovkou a k hudbě se nedávno vrátila profesně v inscenaci Špinarka, s níž sbírá jedno ocenění za druhým. Markéta Matulová zároveň moderuje koncerty Janáčkovy filharmonie a vedle klasických skladeb mívá ve sluchátkách i korejský pop.

Jste velmi muzikální. Zpíváte, hrajete v divadle. Jak se zrodil váš vztah k hudbě?

Řekla bych, že ve chvíli, kdy jsem se narodila. Pocházím z Valašska a tam jsou kopce obklopené hudbou. Takže kdybych se nenarodila s notou v kolébce, něco by bylo špatně. Postupně se můj vztah k hudbě formoval, jak jsem rostla – docházela jsem do různých kroužků, hrála jsem na housle a klavír. Studovala jsem pedagogickou střední školu, takže jsem odmaturovala i z hudební výchovy. Když jsem vstoupila do profesního světa herectví, tak mě hudba maličko opustila a vrátila se ke mně až se Špinarkou a s Janáčkovou filharmonií.

Co jste si pouštěli doma?

Dost u nás byli slyšet Kabáti. Hi-fi věž, kterou jsme měli doma, patřila tatkově a on určoval, co z ní bude znít. Vedle Kabátů to byli ještě Horkýže slíže. Když jsme byli s bráchou malí, rodiče nám koupili gramofonovou desku s pohádkami a taky Hurvínkovu diskotéku. Jsou na ní písničky jako Spadla klec a Andulka frnkla, které si pamatuju dodnes a na které jsme s bráchou Dominikem pářili. Vzpomínám si i na Šmouly, ty jsme si pouštěli pořád dokola. V kuchyni u babičky jsme pak měli rádio, a když se vařilo nebo jsme si dali kafičko s dortem, poslouchali jsme dechovku, třeba Moravanku.

„Fotografie z oslavy mých druhých narozenin. Narodila jsem se docela brzo, a protože máma měla spoustu kamarádek a známých, byla jsem velmi opečovávaná a pěstovaná miminko. Když někdo někde viděl krásné růžové šatičky, okamžitě je koupil a přišel je dát mámě, protože to té její holčičce bude slušet. Letos jsem oslavila třicátiny a hrozně moc jsem si přála na oslavu podobný dort jako tenkrát. Mamka mi nechala přesně takový dort vyrobit.“

Markéta MATULOVÁ
herečka a moderátorka koncertů cyklu C

Ve svém albu, do kterého jste nás nechala nahlédnout, máte plno úhledně vyskládaných diplomů z dětství z různých soutěží a vystoupení. Uvědomovala jste si už tehdy, že můžete hudbou nebo představením udělat radost?

Tušila jsem to odmalička, už když mě maminka cpala do kroje a odváděla mě na vítání občánků. Ale že lidem může muzika dělat skutečně velkou radost, jsem si začala uvědomovat, když jsem začala hrát v cimbálovce na základní škole.

Cimbálovka je krásná, ale hádám, že se hlavně v pubertě mohl váš vkus měnit. Měla jste hudební idol nebo vzor?

Samozřejmě. Asi jako každý teenager jsem ujížděla na sezónních letních skupinách, jako jsou třeba O-Zone nebo Holki a taky Lunetici. Odmalička jsem milovala filharmonické koncerty, dodneška se mi líbí hlavně smyčce. Maminka vzpomíná, jak mě v takové chvíli nemohla odtrhnout od televize.

Jak jste zpívání pro ostatní prožívala? Co to s vámi dělalo?

Pamatuju si, jak mi moje paní učitelka zpěvu říkala, že to musím víc zahrát než zazpívat. Takže jsem si poctivě připravovala své malé čtyřminutové etudy, ve kterých jsem současně hrála i zpívala. Viděla jsem, že se to rovnalo radosti. Vždycky to měla být radost. Potom jsme začali s vánočními koncerty, které byly dojemnější, jemnější. A paní učitelka nás nabádala, že zpěv musí pohládit, že je to takové utěšení posluchačů.

Z vašeho vyprávění je cítit, že váš vztah k hudbě je hluboký. Může ho podle vás člověk během života získat?

Asi ano, pravděpodobně nějakým procesem hledání. Hledáte, protože

vám v životě něco chybí, dohledáváte si zdroje, zkoušíte nové věci... Myslím, že snad každý něco rád poslouchá, každému vyhovuje trochu jiný žánr.

Co hraje nejčastěji ve sluchátkách vám?

Zrovna teď tam mám Beet of my heart od mého známého. Nadchl mě. Pouštím si také Kpop, kde zpěváci mají krásně zabarvené hlasy, protože v korejštině jsou vokály otevřenější. Nebo mám aspoň takový pocit. A pak poslouchám hudbu i pracovně – třeba před moderováním koncertů.

Povězte nám prosím, jak se na koncerty připravujete?

Na začátku všeho je scénář koncertu, pak se potkám s dirigentem a Lenkou Jaborskou, která scénáře píše. Řekneme si své požadavky, projdeme si vše, co potřebujeme, a následně mám pár dnů na to, abych se všechno naučila. Nasoukám si poznámky do hlavy, následuje generálka s filharmonii, potom v sále osamím a znovu si vše tak pětkrát v klidu projdu.

Jste asi první moderátorka, která když uvádí koncerty, v ruce nic nemá.

Cítím se bez papírů a poznámek svobodněji. Pravda je, že hned po koncertě všechno naučené pouštím z hlavy, zapomínám, co jsem do ní nasoukala, vytvářím prostor pro další věci.

Chodíváte jste na koncerty i před spoluprací s JFO?

Hlavně na „Děčka“. Přiznám se ale, že na jiných koncertech jsem nebyla. Když jsem ještě bydlela ve Zlíně, chodívala jsem na koncerty Filharmonie Bohuslava Martinů. Hrála tam Alena Hron (Jelínková) a chvíli i Maroš Potokár, s nimiž jsem se opět setkala tady v Ostravě.

Moderování je úplně jiná disciplína než herectví. Baví vás?

Baví mě styl, kterým koncerty moderuji, protože komunikuji s lidmi, s filharmoniky, s dirigentem. Kdybych jen stála na pódiu a měla v ruce papír a něco podle něj odříkávala, nebylo by to ono. Snad se nemýlím, když se domnívám, že to baví i ostatní, že se nám daří společně se na hudební prožitek naladit.

Ohlasy publika znám a jsou skvělé. Při moderování i hraní musíte vydat spoustu energie. Jak odpočíváte?

Hm... Nejdřív se mi chtělo odpovědět, že aktivně. Ale popravdě řečeno, mám teď tolik práce, že neodpočívám ani aktivně, ani jinak. Vyčistím si hlavu při procházce se psem, venku. Nebo doma sedím a čtu. Moc ráda nakupuji knihy. Mezi mými oblíbenými spisovatelkami je třeba Jakuba Katalpa, četla jsem její Zuzanin dech a a chystám se na její Němce.

Zalistujme ještě jednou vaším albem z dětství. Zaujala nás tam fotka, kde slavíte asi druhé narozeniny. Kdo k vám na rodinné oslavy chodíval?

Ano, to budou druhé narozeniny. Scházela se u nás hlavně rodina – babičky, dědečkové. Letos jsem slavila třicáté narozeniny a mamka mi nechala vyrobit podobný dort jako k druhým narozeninám, protože jsem si ho moc přála. Je to takový klasický prokládaný korpus s máslovým krémem, křupavou čokoládou a růžičkou nahoře.

Jak jste narozeniny oslavila?

Šíleným způsobem. Dohromady s Dušanem Urbanem, který měl padesátku, já třicítku, takže celkem nám bylo osmdesát. On uvařil pivo, hrál se hokej, kluci grilovali na dvoře divadla, do toho přišel dědeček Kubý Burýška, který nám jako překvapení zakouznil.

Slavíte ráda?

Ráda. Kolikrát je to jediná možnost sejít se s celou rodinou – teď myslím se širší rodinou. Je nás dohromady osm vnoučat, mám samé sestřenice, brácha je jediný kluk. Rozprchlí jsme se do různých světových stran, takže je pro nás svátek být pohromadě. A hlavně když se něco slaví, tak se člověk raduje. To je přece fajn.

Je. My taky slavíme. Sedmdesátku Janáčkovy filharmonie. Co byste jí popřála?

Aby se jí dařilo jako doposavad. A aby dostala ten svůj největší a nejchtěnější dárek – nové krásné místo, domeček, v němž by mohla slavít další a další úspěšné dekády.

Libuše Vondráčková: Nejtěžší bylo zachovat si zdravý rozum

S hudbou začala v raném dětství a dodnes působí jako korepetitorka. S manželem, také hudebníkem, vychovala dvě děti. Dcera je překladatelka a syn Lukáš je světově uznávaný klavírista. V otevřeném rozhovoru a s odstupem let Libuše Vondráčková přiznává, že velké věci se neobejdou bez šrámů, a poodhaluje, s čím se musí rodina s talentovaným dítětem vypořádat.

Sedíme u vás v obývacím pokoji a je vidět, že jsme v hudebně založené rodině. Kdy jste začala s klavírem?

Ve čtyřech letech. A zrovna v tomto domě, který vlastnili rodiče mé maminky. Můj dědeček byl typickým prvorepublikovým řídícím učitelem a hrál na několik hudebních nástrojů. Zpíval se mnou a pak mě učil hrát na klavír zděděný po mé mamince. Byl to černý klavír, měl o půltónu nižší ladění, což je pro mě jako absolutního sluchače poměrně závažný problém, se kterým jsem se musela vyrovnávat několik let.

Bavilo vás to?

Byla jsem dítě, které se se hrnulo ke klavíru a v každé volné chvíli jsem hrála. V pěti letech jsem začala chodit do hudební školy k panu řediteli Březinovi. Objevil ve mně určitý talent, dost času jsem pak hraní věnovala.

Všechno směřovalo ke konzervatoři.
Z politických důvodů – a nerada bych se k nim vracela, dodnes mi z toho není dobře – jsem nemohla vystudovat konzervatoř, ačkoli jsem se při zkouškách

umístila na prvním místě. Nastoupila jsem na gymnázium a dál jsem navštěvovala hudební školu. V sedmnácti letech jsem se stala vítězkou celostátní soutěže klavíristů této věkové kategorie a dostala jsem se na interpretační kurzy do Bechyně. To byl zlomový moment, protože jsem se tam potkala s profesorem Štěpánem, pedagogem AMU, jenž mě připravoval na přijímací zkoušky. Když jsem se ale zmínila, že byl můj tatínek vyloučený z komunistické strany, tak mi pan profesor řekl, že ani nemá cenu ke zkouškám chodit. Opět jsem nevěděla, co se mnou bude. Naštěstí se ke mně doneslo, že v Českých Budějovicích otevřeli Institut pro umělecká studia při pedagogické fakultě. Přijali mě a vystudovala jsem pětiletý obor u profesora Františka Raucha.

V Českých Budějovicích jste poznala i svého manžela.

I on je klavírista a ani on nemohl z politických důvodů studovat. Podobný osud nás spojil. Když jsem otěhotněla, přestěhovali jsme se do Opavy. Lukáš se narodil v roce 1986 a koncem roku 1988 jsem nastoupila do Slezského divadla v Opavě jako korepetitor a poté jako vedoucí hudební přípravy. Už jsem tam pětatřicátou sezónu.

O své práci mluvíte s nadšením, září vám oči.

Protože je úžasná. Spolupracuji s mladými lidmi. A zároveň je náročná. Obsáhnout nějakých pět titulů, které máme ročně v opeře, znamená nastudovat v průměru patnáct set

stránek nového hudebního textu. Když si dnes svůj profesní život rekapituluji, říkám si, že jsem si nemohla vybrat lépe. Poznala jsem tolik zajímavých lidí a tolik přenádherné hudby! Mám za sebou asi sto čtyřicet operních, operetních nebo muzikálových titulů.

Sama jste byla talentovaná, hudbě jste se ale nemohla plně věnovat z politických důvodů. I tak máte pocit naplnění?

Zcela. Nežiji se žádným pocitem nedostatečnosti, protože práce, jíž jsem se nakonec věnovala, je přesně to, co jsem měla a chtěla dělat. Nedávno jsem na půdě našla svůj starý zápisník, kam jsem si v předmaturní době psala, co bych si přála. Stojí tam, že bych chtěla studovat klavír nebo angličtinu

Lukáš VONDRAČEK
koncert v Mnichově
24. 11. 1997

a češtinu. Klavíru jsem se věnovala celý život a angličtinu dnes také vyučuji.

Osudové naplnění přišlo i s vaším synem Lukášem, který patří ke světové klavírní špičce. Věděla jste od začátku, že z něj bude klavírista?

Vždycky trochu váhám, zda to mám jako matka říct, ale pokud se bavíme otevřeně, tak to přiznám. Lukáš byl naprosto skvělý a hodný

Libuše VONDRAČKOVÁ
při otužování ve Stříbrném jezeře v Opavě
známém také pod názvem Sádrák

dítě. Spolupráce s ním byla po všech stránkách úžasná. Byl tichý, soustředěný. Dcera, která je o čtyři roky mladší, byla živější. Na oba jsem pyšná. Dcera dnes překládá z angličtiny. Také byla nadaná, začala s klavírem, ale rychle toho nechala – a asi to bylo dobře. Věnovat se dvěma talentovaným dětem by bylo náročné.

Abychom to nezamluvili, vy jste poznala hned, že má Lukáš nadání?

Ano. Lukáš se s klavírem seznámil, když mu byly necelé dva roky. S manželem, který také pracoval jako korepetitor, jsme doma přehrávali množství hudebního materiálu. Lukáš byl pořád u nás, kolikrát jsme ho odvedli do pokoje, nachystali mu hračky, ale on přiběhl zpátky. Vzali jsme ho na klín a z pár minut u klavíru se staly desetiminutovky a pak celé hodiny.

Představuji si, že to muselo být těžké.

Bylo to kruté. Pro obě strany. Ale bez toho to asi nejde. Často nad tím teď, s odstupem času, dumám. Bývalo to tak devět hodin práce. Každý den! Když bylo Lukášovi šestnáct, vzbouřil se a řekl nám, že už s námi nechce mít nic společného.

Bolelo vás to?

Byla jsem svým způsobem ráda, protože všechno už bylo na hranici udržení si své identity. A nutno přiznat, že i tak to nadělalo šrámy všeho druhu. Když chcete něčeho dosáhnout v tak velké míře, jako se to podařilo Lukášovi, bez šrámů to pravděpodobně nejde.

Máte na mysli, že jste spolu trávili až moc času?

Byly to hodiny a hodiny společné práce. O patro výš máme další klavíry. Když Lukáš cvičil, my s manželem jsme

představovali orchestr, Lukáš hrál jako sólista. On je úžasný, víte, už je to zralý muž a říká mi, že si to dnes tak nebere. Ale já si to беру a některé věci chápu jako své selhání. Když se nějaké činnosti věnujete tak intenzivně, musíte mít na minuty stanovený program. Lukáš měl individuální studijní plán od třetí třídy. Nechodil do školy, neměl moc kamarádů.

Ale záprah to musel být i pro vás rodiče.

S manželem jsme se střídali. Přijel z divadla, já jsem sedla na kolo a jela do práce. Fungovalo to. A přicházely i odměny. Lukáš měl už jako desetiletý své miniaturní v Americe, kde odehrál asi osm koncertů. Pak jsme několikrát cestovali do Anglie. A v šestnácti odehrál svůj první koncert v Carnegie Hall. To bylo naposledy, co jsem ho doprovázela, pak už cestoval sám.

Nakolik to všechno leželo na vás? A jak se zapojoval manžel?

Manžel byl mozkiem toho všeho, on všechno vymyslel a zorganizoval. Já jsem měla na starosti věci denního režimu a vaření.

Takže starost o děti, domácnost, do toho práce a stárnoucí rodiče.

Rodiče v té době byli úplně fit a pomáhali nám. Ale já jsem poměrně emancipovaný člověk, chci si se vším poradit sama, ani jsem je moc nepotřebovala.

Předpokládám, že jste se museli vypořádávat také s kritikou a nesouhlasnými názory ve svém okolí.

Dnes už jsou studijní plány talentovaných dětí běžné, ale tehdy tomu tak nebylo. To byla jedna rovina. Lukáš se v osmi letech dostal na konzervatoř, ale jeden ministerský úředník nám

vzkázal, ať se vrátí na základní školu. Ve dvanácti ho pak vzali na pedagogickou fakultu v Ostravě. Snad naprosto všichni nám házeli klacky pod nohy. Lukáš se ale obrovsky rychle vyvíjel. Co jeho vrstevníci zahráli za půl roku, on zvládl za dva týdny. Potřeboval nové podněty, aby mohl růst.

Vzpomenete si na některé konkrétní konfrontace?

Nejvíce jsme si jich užili na dětských soutěžích. Dneska už je to spíš k pousmání. Na Prague Junior Note nemohly pražské paní učitelky unést, že hošík z Opavy dostal první cenu, a ještě k tomu má na nohou papuče. Tak nám psali, že bychom si měli uvědomit, že papuče může mít v Opavě, ale ne v Praze. Dopis mi nechali na vrátnici.

Jak vám bylo?

Museli jsme se zocelit. Zastání jsme neměli nikde. Ani v místní hudební škole. Lukášova výjimečnost provokovala. Ale nikdo neviděl, co všechno je za tím. Tak jsem si kolikrát říkala: zkuste si to s námi vyměnit, zkuste žít náš jeden týden, a uvidíte, jaké to je. Lukáš je velmi skromný. Nikdy se svými úspěchy nechlubil. Hrál na mnoha místech v zahraničí, ale Praha jako by byla zakletá, jako by mu nikdy neodpustili, že nevystudoval pražskou akademii. Cesta za uznáním doma byla krkolomná.

Ono je vždycky těžké získat uznání právě doma.

O to víc si vážíme spolupráce s Janáčkovou filharmonií v Ostravě a koncertů, které Lukáš mívá v Opavě.

Na jaký Lukášův koncert nejraději vzpomínáte?

Pravděpodobně na koncert v Ostravě, kde hrál Čajkovského. Bylo mu necelých patnáct let a byl nejmladším

interpretem v orchestru. Velmi ráda vzpomínám i na recitály v Šumperku. V době největší averze vůči Lukášovi nás tam velmi mile přivítali. Recitály uváděl Radoslav Lukavský. Jezdili jsme tam pak pravidelně každý rok. Samozřejmě, koncertů, na které vzpomínám, je mnohem víc. Každý je svým způsobem jedinečný a je to pro mě svátek.

Co pro vás bylo po celé to období, kdy se z Lukáše stával špičkový klavírista, nejtěžší?

Abychom si zachovali zdravý rozum. Pracovali jsme tři sta šedesát pět dní v roce. Ač jsem pracovitá, tak někdy to bylo moc i na mě. Žádné dovolené, žádné volno, žádný odpočinek. Jsem věřící člověk, tak jsem se modlila, abychom to ustáli. A snad jsme to ustáli.

Každá máma dělá pro své dítě to nejlepší, co v danou chvíli může. Víte, jestli je Lukáš šťastný?

Lukáš je introvertní, nerad o sobě a o svých pocitech mluví. Ale říká mi: „Mami, já si neumím život bez klavíru představit.“ Přitom mohl dělat i jiné věci, byl výborný i v matematice. Žije teď v Kalifornii se svou přítelkyní a jeho novou vášní jsou hory a túry.

Je přitom hezké, že se vrací i domů, že přijíždí zahrát do České republiky, a věříme, že se s ním brzy potkáme i v Janáčkově filharmonii, která letos slaví sedmdesátku. Co byste vy osobně filharmonii popřála?

Především novou koncertní síň. Pevně věřím, že Ostrava její výstavbu dotáhne do konce. To je mé první velké přání. Filharmonii také přeji příjemné publikum, skvělou náladu a výborné dirigenty i sólisty.

Hana Petříková: Inspiraci nacházím také v hudbě

Z jedné strany ji ovlivnil dědeček architekt, z druhé dědeček hudebník. Hana Petříková z pražské kanceláře Architecture Acts spolu se svým manželem Martinem Kropáčem a americkým studiem architekta Stevena Holla stojí za projektem nového ostravského koncertního sálu a rekonstrukce domu kultury. Pravidelně se noří do zatím neexistujícího prostoru, ladí nejmenší detaily – třeba potahy sedadel nebo originální kování.

Hani, co je správně – říkat koncertní sál, nebo koncertní síň?

Ono je to ošemetné. Při spolupráci se Stevenem Hollem komunikujeme anglicky, takže používáme termín „concert hall“. A jak to přesně přeložit? Obojí je správně.

Všichni koncertní sál nedočkavě vyhlížíme. V jaké je stavba fázi?

Každým dnem očekáváme vydání stavebního povolení (Stavební povolení jsme získali dva dny po rozhovoru s Hanou). Nyní odevzdáváme projekt prováděcí dokumentace, takže vše je na velmi dobré cestě. Mnohdy se sami podivujeme, že jsou věci skutečně v pohybu, a pevně věříme, že sál stát bude.

Vaše studio Architecture Acts, které vedete se svým manželem Martinem Kropáčem, úzce spolupracuje s autorem návrhu koncertního sálu, americkým architektem Stevenem Hollem. Jak se to seběhlo?

Žili jsme několik let v New Yorku a Martin tam pro Stevena pracoval. Já jsem ho znala jen z různých společenských akcí. Takže když jsme začali přemýšlet o tom, že se soutěže výstavby nového koncertního sálu zúčastníme, byl Steven jasnou volbou a oslovili jsme ho.

Jak reagoval?

Byl nadšený. Na Kolumbijské univerzitě vyučuje ateliér, který se zabývá vztahem hudby a architektury. K hudbě má proto velmi blízko, ale koncertní sál ještě nikdy nepostavil. Pro všechny z nás je to významný projekt.

Jako architektka dlouhodobě spolupracujete se svým manželem. Trávíte spolu hodně času. Funguje to?

Zatím ano. Každý se zabýváme trochu jinými aspekty projektu koncertního sálu a v týmu máme i další kolegy. Je to docela normální spolupráce.

Jak jste si práci rozdělili?

Martin je hlavním architektem projektu. Účastní se všech jeho fází, zatímco já mám v kanceláři na starosti i jiné věci a pečuji také o rodinu. Musím si tak čas více dělit. V projektu řeším zejména interiérovou část, výběr materiálů, třeba potahů na sedadla.

Zrovna sedadla budou důležitá z vizuálního i akustického hlediska. Jaká budou?

Zatím jsme ve vizualizacích zkoušeli různé barvy. Sál bude laděný buď do oranžové, nebo modré, oboje v kombinaci se

Hana PETŘÍKOVÁ
architektka ze studia Architecture Acts

„Jako jedenáctiletá jsem navštěvovala hudební školu v Trutnově, kam jsme dojížděli každý pátek z Vrchlabí. Hra na piano mi přinesla patnáct let radosti a také disciplíny. Hudba mi pak pomohla pochopit umělecké pojmy jako rytmus, gradace a symetrie. Ty se mi denně promítají v mé práci – tedy architektuře.“

dřevem. Je to krásná práce a opravdu mě baví, protože řešíme i nejmenší detaily. Teď to jsou autorská kování – madla a kliky, které Steven naskicoval jako půdorys koncertního sálu. U nás v ateliéru jsme je vytiskli na 3D tiskárně a udělali jsme model jedna ku jedné, abychom viděli, jak budou v reálu vypadat.

Zatímco vy tvoříte, místy se – hlavně na sociálních sítích – strhává kritika. Výstavba koncertního sálu budí různé emoce. Trápí vás to?

Komentáře na sociálních sítích nám připadají spíše úsměvné. S vyloženě negativní kritikou jsme se nesetkali. Většinový názor společnosti je pozitivní a to ostatní bereme s nadhledem. Zároveň cítíme velkou zodpovědnost, protože obdobný projekt se v České republice ještě nikdy nerealizoval. Je to něco, co se vám přihodí jednou za život.

Máte dvě děti a poznamenala jste, že kloubíte práci s péčí o rodinu. Máte dostatek tvůrčího času a prostoru, když vaše práce vyžaduje soustředění, vnoření se do projektu?

Když jsme na projektu koncertního sálu začali pracovat, mladší dcera chodila ještě do školky. Teď už jsou obě děti ve škole, takže mám každý den zhruba šest hodin, kdy se intenzivně věnuji práci. S Martinem si vycházíme vstříc, pokud potřebuji zůstat v kanceláři déle, zastoupí mě.

A co ona pověstná mentální zátěž? Narážíš na to, že jsou to většinou spíše ženy, které fungují jako manažerky domácnosti, ať už jde o běžné nákupy, pořízení nových bot pro dítě, nebo zorganizování rodinné oslavy.

To víte, že někdy je toho hodně. Navíc manžel si zlomil nohu, osm týdnů nebudu chodit, takže mám teď na starosti

úplně všechno. Je to taková zkouška. Někdy mi oněch šest hodin na práci opravdu nestačí. Vypozorovala jsem, že je důležité zachovávat kontinuitu, pravidelnost, každý den si sednout a ponořit se do projektu. A občas se to nepodaří, ale s tím se musíte naučit žít.

Jaká byla vaše cesta k architektuře? Byla to jasná volba?

K architektuře jsem si našla cestu přes dědečka, který byl architekt. Když jsme byly se sestrou malé a chodily k němu na návštěvu, obdivovaly jsme, jak krásně kreslí a rysuje. To byl první impulz, kdy jsem si řekla, že chci architekturu vystudovat.

Vzor v rodině. To je krásné. A hudba?

Asi narážíte na můj vztah ke klasice a hře na klavír. Ten taky vznikl v dětství, a to díky druhému dědečkovi a babičce, kteří nás vedli se sestrou ke klavíru, hrávaly jsme čtyřručně a jezdily jsme na různé soutěže.

Takže krásné souznění. Z jedné strany architektura, z druhé hudba. A cesta pomalu, ale jistě vede k novému koncertnímu sálu. Jaká je vaše oblíbená skladba?

Vzpomínám si, že se sestrou jsme hodně hrávaly Slovanské tance od Dvořáka, mám je ráda dosud a občas je přehrávám dětem. Hudba je pro mě odpočinek i inspirace. Náš prvorozený syn se narodil v New Yorku a pouštěli jsme mu „Novosvětskou“ symfonii. I na to mám pěkné vzpomínky.

Co by podle vás mělo zaznít při otevření koncertního sálu?

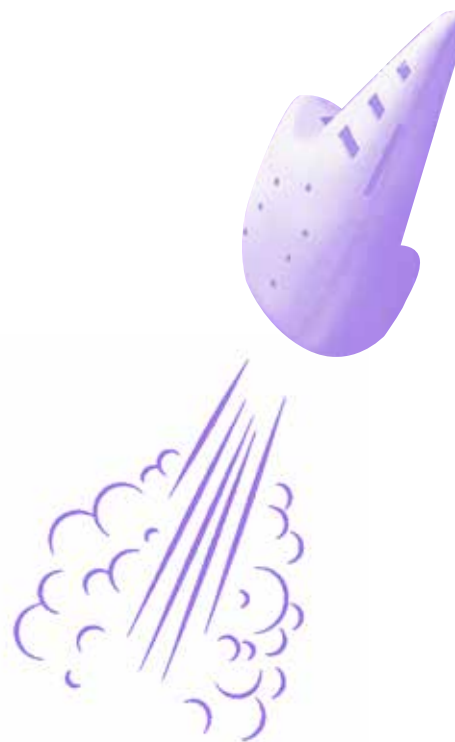
Rozhodně se nabízejí skladby Leoše Janáčka. Zároveň i něco současného. Steven Holl se přátelí se známými skladateli, takže možná vznikne i skladba přímo pro zahajovací ceremoniál.

To by byla úžasná oslava nového prostoru. Letošní rok je pro JFO ve znamení oslav, protože si připomíná sedmdesát let od vzniku filharmonie. Co vy a oslavy? Máte je ráda?

Mám. Ráda je organizuji a ráda na ně i chodím. Ať už jde o rodinnou party, nebo třeba o vernisáž. Baví mě potkávat se s lidmi, povídat si, obohacovat se.

Co byste přinesla na oslavu sedmdesátky JFO?

Asi bychom v ateliéru vytvořili zmenšený model inspirovaný koncertním sálem a také bychom donesli drobnější dárčky, třeba kování, o kterém jsem mluvila. Prostě něco hezkého na památku.

Tereza Nagy Štolbová: Nenechávám se oslabovat, svou sílu potřebuji

Když se psychoterapeutce Tereze Nagy Štolbové narodil první syn, změnil se jí život – a to doslova. Odmítla synovu diagnózu coby omezující vězení a rozhodla se jít těžší, ale smysluplnější cestou a dopřát mu vzdělání. Kryštof bude letos maturovat a rodině chybí sto tisíc, aby doplatila školné. „Za názory poděkuji, ale nezaobírám se jimi. Pro své děti potřebuji mít dost síly,” svěřuje se.

Terezo, na náš rozhovor jste přišla se sluchátky. Co jste poslouchala?

Nemám moc ráda cestu předlidským městem a potřebovala jsem se zkonsolidovat, zvnitřnit, tak jsem si přehrávala ukolébavky a přitom se dívala na domy. V Brně jsou krásné domy, jen zvednout hlavu.

Proč zrovna ukolébavky?

Pouštím si je, když potřebuji cítit mateřskou energii.

Dodávají vám sílu?

Vrací mě k mému srdci. Nikdy jsem neměla matku v pravém slova smyslu. Biologická mě opustila, náhradní neuměla milovat. Ze mě se ale stala máma, a tak mateřskou energii potřebuji.

Tématem mateřství se zabýváte i profesně. Říkáte, že potkáváte ženy, které nechtějí mít děti, a buď se ukazuje, že mají komplikovaný vztah se svou matkou, anebo že matku nikdy neměly. Ale vy máte tři děti. Mám. Jsou i výjimky a já k nim patřím.

Nikdy jste nepochybovala, že chcete děti mít?

Věděla jsem, že chci mít rodinu, že chci někam patřit. Bylo období, kdy jsem děti nechtěla, protože jsem měla složité dospívání a všechno, co souviselo s matkou, mi připadalo kruté a brutální. Ale pak jsem potkala ženu, do které jsem se zamilovala. A ona do mě. Poprvé v životě jsem cítila, že existuje žena, která umí projevovat lásku. Poprvé v životě jsem city někomu věřila. Když

jsem poznala svého muže, pocítila jsem, že rodinu chci. Riskla jsem to, přestože jsem nesmírně komplikovaná. A můj muž to risknul se mnou. Když jsme čekali Kryštofa, našeho nejstaršího syna, věděla jsem, že o něj moc stojím, že je dar, vzácnost, úplně mě zalévala touha ho porodit. Porod byl příšerný, ale zároveň jsem cítila, že začíná nový příběh. I můj nový příběh. A krásný příběh, s dítětem, které je čisté, ještě ve spojení s anděly. Bylo to nádherné. A tak jsem to zopakovala ještě se Sebastianem a s Amálkou.

O svém prvorozeném synovi říkáte, že je mimozemšťan, protože je jiný. Jak se to seběhlo?

Když se narodil, nepřípadal nám jiný. Byl nejkrásnější na světě, stejně jako naše další dvě děti. Postupně jsme si uvědomovali, že roste pomaleji, že je hodně hubený. Pak měl začít mluvit a nemluvil; měl jen jeden výraz pro všechno – unto. Asi v pěti letech šel do montessori školky, nebylo mu téměř rozumět. Když později nastoupil do školy, tak nám učitelé signalizovali, že s ním není něco v pořádku. Já jsem mu rozuměla svým vlastním způsobem. Rozhodli jsme se, že tlaku nepodlehne, že syna budeme vychovávat jako každé jiné dítě.

To muselo být těžké ustát.

Záměrně jsem se zavřela před všemi cizími nálepkami diagnóz pro mého syna. Roky jsem kolem sebe poslouchala názory lidí, zejména učitelů, kteří by Kryštofa rádi přesunuli do speciální třídy, a jen jsem příkyvovala, a pak si řekla, že syn zůstane ve školce i ve škole pro zdravé děti a půjde cestou důvěry v sebe. Této cestě jsme s mužem věřili. Byla jsem naprosto přesvědčená, že je chytrý. Viděla jsem jeho jiskru. Sám se naučil číst. Fascinují ho znaky a systémy a čísla.

Přesto nemohl nastoupit do běžné základní školy.

V sedmi letech vypadal jako tříletý. Tehdy jsme si řekli, že mu něco chybí, a nechali ho vyšetřit. Nejdřív na nic nepřišli. Pak jsme podstoupili genetické vyšetření, protože paní doktorka si povšimla lehké dysmorfie v Kryštofově obličeji.

Jaké?

Má lehce trojúhelníkový tvar obličeje a trošku větší nos. Proto lékařka začala přemýšlet o tom, jestli netrpí genetickou vadou. Asi po roce nám zavolala, že si myslí, že má fetální hydantoinový syndrom (FHS). V té době byla v České republice jedna jediná holčička a po světě zhruba sto dětí s tímto syndromem zachyceným lékařsky. Kryštofovi jsme nechali udělat i vyšetření magnetickou rezonancí, protože pomalu rostl. Výsledky ukázaly, že má zbytkovou adenohypofýzu, to je přední část hypofýzy, která ovlivňuje hormonální systém a růst. Prostě mimozemšťan, jako z jiné planety. Začala jsem zjišťovat, co to znamená, a tím to vlastně skončilo, protože současná medicína nemá co nabídnout. Diagnostika Aspergerova syndromu, tedy jedné z poruch autistického spektra, tehdy vůbec neproběhla. Ale my jsme postupně vnímali, že jeho chování má autistické rysy. Jsme s mužem oba psychologové, terapeuti.

Měli jste tedy diagnózu.

A rozhodli jsme se, že se jí nenecháme uzavřít. Diagnóza je někdy vězení, a to jsem nechtěla dopustit. Kryštofovi jsme verdikt nesdělili, nejedžili jsme po lékařích, neprotahovali jsme ho zdravotnickým systémem, který nám stejně nemohl nic nabídnout, nechali jsme ho žít jako zdravého kluka. Vnímala jsem, že potřebuje sytit duši, hledali jsme pro něj nové podněty, neustále ležel

v knížkách. Našli jsme waldorfskou školu, vozila jsem ho sto kilometrů každý den.

Vlastně jste to obrátila. Viděla jste, co je možné, nikoli to, co možné není. Kryštof nakonec školu absolvoval?

Až do osmé třídy chodil do waldorfské školy. Pak jsem začala přemýšlet, co bude dál. Moc alternativních středních škol tu není. Moje kamarádka mi sdělila, že v Brně je mezinárodní škola s britským systémem vzdělávání. Tady je důležité dodat, že Kryštof miluje angličtinu, čeština je pro něj z hlediska výslovnosti mnohem těžší, má poruchu orofaciálních mluvidel, ale anglicky mu bylo od začátku skvěle rozumět, takový malý zázrak. Zašli jsme se do školy podívat. Vypadalo to dobře. Jediné, na co jsme narazili, bylo školné.

Pro představu, jak je vysoké?

Záleží na ročníku. Ročně se pohybuje od 250 000 do 400 000 korun. Je to výběrová soukromá mezinárodní střední škola, kde je vzdělávání postavené na respektu. Kryštof se tam dostal víceméně omylem. Chodí tam děti cizinců nebo movitých Čechů. Pro naši sociální vrstvu je taková škola nemyslitelná.

Jak jste školné zaplatili?

Byla to velká překážka, ale jsem tvrdohlavá. Začala jsem přemýšlet, sedla si k počítači a oslovila nejrůznější nadace. Tehdy jsem byla ještě nezkušená.

Hádám, že se asi neozývaly...

Narážela jsem na odmítnutí. Hodně jsem se nabrečela. Ale dokud bude mé srdce bít pro Kryštofa, tak se nezastavím, dokud nevyužiji poslední možnost, která mě napadne. To byl můj záměr. Po půl roce slz jsem si řekla, že jdu slepou cestou, a zkusila jinou věc. Založila jsem facebookovou stránku, kde jsem představila Kryštofův příběh. Začala jsem oslovovat známé a ti zase své

známé. Někomu to připadalo šílené, protože částka, kterou jsme potřebovali, je téměř milion pět set tisíc.

Na druhou stranu, někdo si za takovou sumu koupí auto. Vy jste chtěli zaplatit vzdělání svému synovi. Pro mě je to astronomická částka.

Každopádně muselo být těžké vydržet.

Musela jsem si neustále uvědomovat, proč a pro koho to děláme. Pro našeho syna. Nemohl jít na státní střední školu. Byl by tam osamělý, nešťastný, nerespektovaný, a možná by skončil zlomený... Byli jsme vděční za každý dar. Uvědomila jsem si, že nejvíc peněz Kryštofovi poslali lidé, kteří žádné nemají. Dali ze svého mála, protože mají otevřené srdce a věří našemu příběhu.

Nadace nepomohly vůbec?

Některé ano. Pomohly nám nejen organizace, ale i lidé, třeba herečka Petra Bučková, potom Martina Wagnerová z nadace Tři brány a Tatiana Čabáková z Nadace pro rozvoj vzdělání. Podporují nás i organizace Běhám a pomáhám a firma Lear Corporation, potom You Dream We Run, manželé Jančiarovi a také Martin Putna, tatínek Kryštofovy spolužačky, majitel firmy, který pro nás založil transparentní účet. Jeden známý nám pak vytvořil webové stránky. Dalším krokem pro nás byla medializace, snažila jsem se náš příběh představit prostřednictvím různých médií, například časopisů, rozhlasu. Hodně nám pomohla i fundraisingová platforma Donio, která nám u sebe otevřela sbírku.

Máte už vybranou celou částku?

Během adventu se stal zázrak a anonymní dárce nám poslal na Donio 88 888 korun a chomutovská základní škola 9 000 korun. Celá rodina

jsme zažili vánoční zázrak lidské štědrosti. Takže můžeme zaplatit poslední ročník a jedeme dál.

Bude Kryštof dál studovat?

Už několik měsíců s Kryštofem mluvíme o vysoké škole. Protože je autistický, je pro něj důležité, aby takové prostředí zažil hmatatelně. Proto se chystáme na veletrh vysokých škol. Rád by studoval matematiku, ale připadá v úvahu jen teoretická matematika. Zároveň by pro něj bylo moc dobré, aby studoval v angličtině. Znamená to, že budeme potřebovat specifické podmínky, včetně asistenta, který by se stal přemostěním mezi jeho limity a nároky vysokého školství. Zase to vidím na zahraniční univerzitě, kde je péče o děti s jinakostí mnohem lepší.

Takže je dost možné, že budete ve sbírkách pokračovat?

Je to vysoce pravděpodobné...

Není toho na vás už někdy moc?

Je. Ale únavu odháním. Nemá v mém životě místo.

Jak těžké bylo naučit se říkat si o finanční pomoc? Předpokládám, že v rodině je to hlavně na vás.

Snad je to pro mě snazší, protože hmota pro mě nemá zdaleka takový význam jako duch a duše. Víím, že žádám o peníze pro Kryštofa, nikoli pro sebe. Neponižuje mě to, v tomto ohledu nemám žádné ego. Jsem v těch chvílích jen pro Kryštofa a pro něj jsem schopná požádat o cokoli.

Setkáváte se i s negativními reakcemi?

Jasně, slyšela jsem řadu různých názorů. Občas mi někdo svůj názor i napíše. Přečtu si ho, a pokud by měl být překážkou v mojí cestě, vrátím ho pomyslně zpátky k pisateli. Nezaobírám se překážkami, kritikou a hodnocením, protože to oslabuje. A já se nenechávám oslabovat, protože sílu potřebuji pro své děti.

Názory mohou být různé. Když to vztáhnou na filharmonii, tak některým lidem připadá zbytečné stavět nový koncertní sál, na který se mimochodem také pořádá sbírka.

Vím o tom a přemýšlela jsem nad tím. Vráťím se k hudbě, kterou jsme náš rozhovor začínali. Mně hudba otevírá a čistí srdce od různých negativních emocí. Připadá mi, že koncertní sál je místo, kde si lidé mohou nechat otevřít a vyčistit srdce. A to je navýsost smysluplné.

„Všichni jsme jedna rodina, která si ve chvílích, kdy je potřeba, pomáhá. Druh pomoci může mít mnoho podob. Pakliže byste chtěli sami pomoci lidem, kteří to potřebují, tak například přes sbírku donio.cz se můžete sami rozhodnout, koho podpořit.“

Rodina Terezy NAGY ŠTOLBOVÉ

Zřizovatel:

Statutární město Ostrava

OSTRAVA!!!

JFO finančně podpořili:

Moravskoslezský kraj
Ministerstvo kultury ČR
Statutární město Opava

Partneři:

Liberty Ostrava, a. s.
UniCredit Bank Czech Republic
and Slovakia, a. s.
Dopravní podnik Ostrava, a. s.
VÍTKOVICE STEEL, a. s.
Veolia Energie ČR, a. s.
Mercure Ostrava Centre Hotel
Krajská hospodářská komora
Moravskoslezského kraje
Dolní oblast VÍTKOVICE, z. s.
OVANET, a. s.
Vinařství Mikrosvín Mikulov, a. s.
BeWooden Company, s. r. o.
Tiskárna HELBICH, a. s.
Mattbox.cz, s. r. o.

Mediální partneři:

Český rozhlas Ostrava
Harmonie
KlasikaPlus.cz
OperaPlus.cz
Opus musicum
Magazín PATRIOT
Ostravan.cz
Program všech Ostravanů

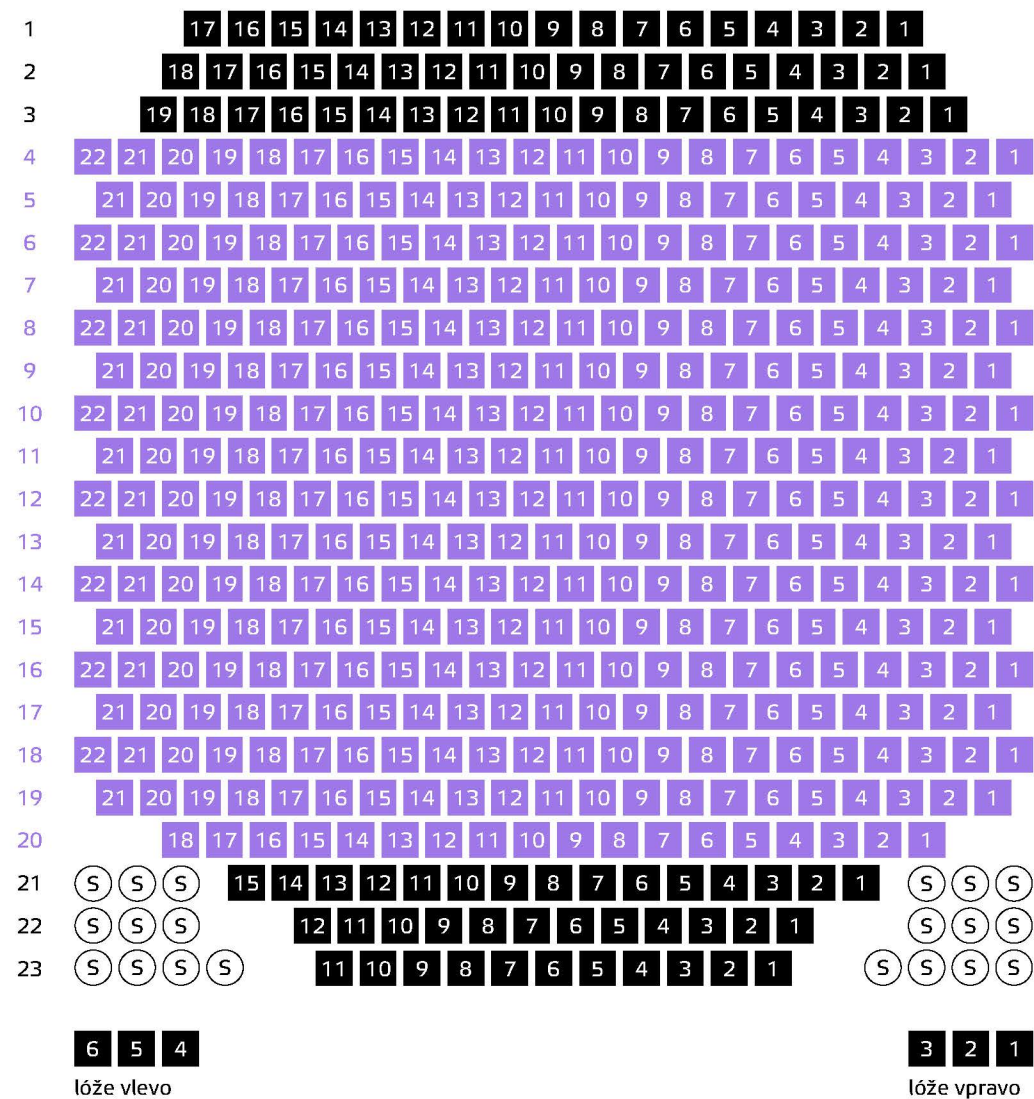
Spolupracující organizace:

Národní divadlo moravskoslezské, p. o.
Galerie výtvarného umění
v Ostravě, p. o.
Dům kultury města Ostravy, s. r. o.
Moravské zemské muzeum
Ostravská univerzita
Vysoká škola báňská –
technická univerzita Ostrava
Nadace Leoše Janáčka
PLATO Ostrava, p. o.

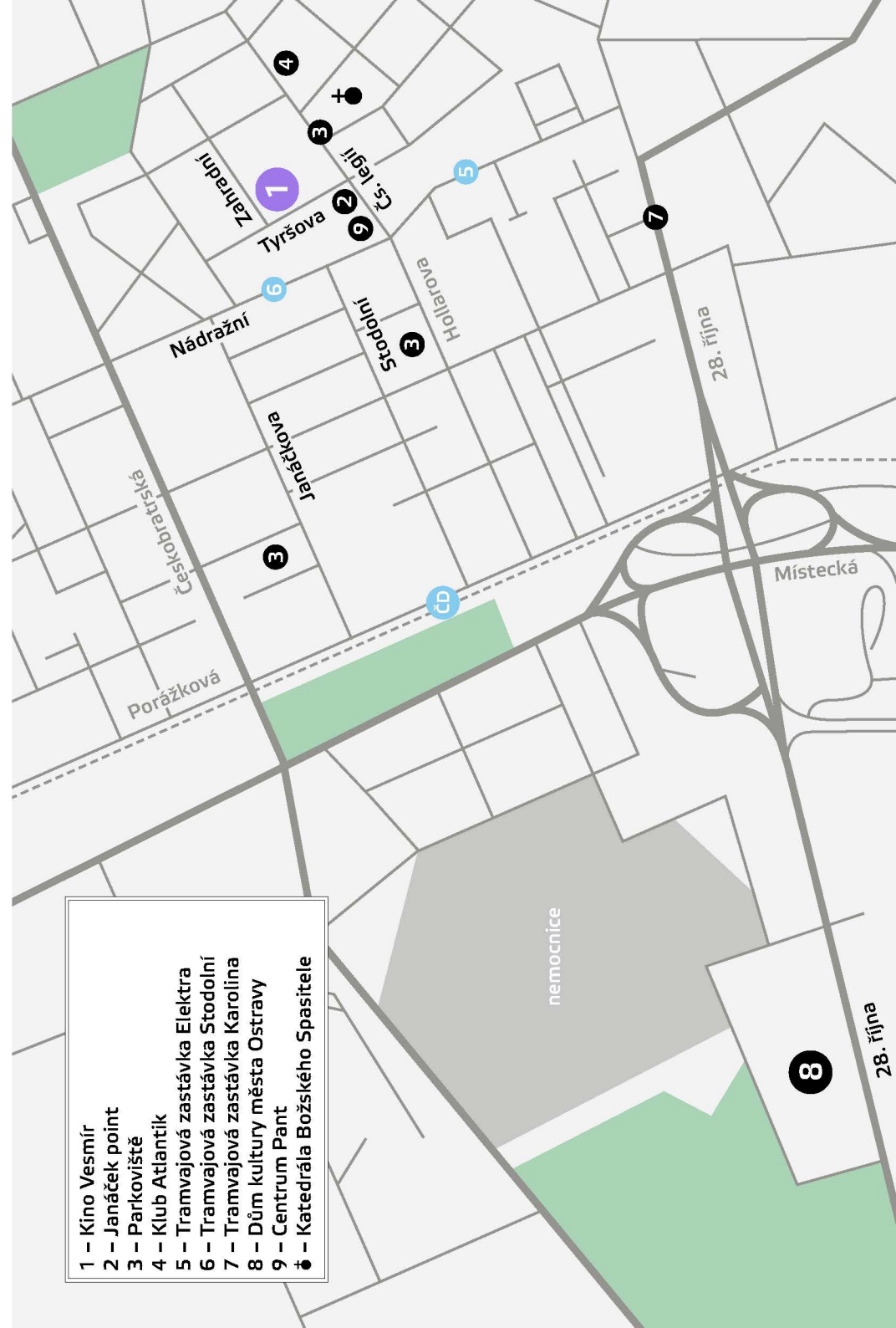

Kino Vesmír

pódium

- cenové pásmo I.
- cenové pásmo II.
- S místa k stání

Filmový štáb a účinkující ve filmu
Její pastorkyňa z roku 1929
v Kyjově při odpočinku.